

NAȚIUNEA ROMÂNĂ ARE DREPT LA REÎNTREGIRE

—Adrian GRIGOROPOL—

Politica ne spune că între entuziasm și primejdie este nevoie de multă luciditate. Evenimentul istoric din 27 August 1991 al proclamării independenței și suveranității Republicii Moldova a aprins până la incandescență sentimentele patriotice ale Românilor de dincolo și dincoace de Prut, precum și ale tuturor fraților risipiți în toată lumea de împilarea comunistă.

Proclamarea aceasta în mica componentă marginală a prezentului colos în dezintegrare, este o primă răbufnire într-o tumoare care de jumătate de veac a cangrenat teritorii mult mai vaste românești înglobate în Ucraina, precum

Sudul Basarabiei, Nordul Bucovinei și ținutul Herța. Bisturiul politic care a început să opereze, trebuie să continue până la totală eliminare a abceselor cauzate de pactul satanic secret Ribbentrop-Molotov din 23 August 1939, pus mișelește pe cale ultimativă și invazie armată un an mai târziu.

Până la urmă comunismul, sub chiar ochii noștri, s'a dovedit un virus mortal pentru cei care l-au cultivat. Obiect al târgului ignominios nazi-comunist nu au fost numai Țările Baltice, ci însemnate părți rupte din trupul României. Începând să se clatine ca sub reverberațiile unui cutremur după câteva luni de zgâlțâire,

n'au trebuit decât zile ca trâmbișata pentru eternitate fortăreață centrată pe Kremlin, să se prăbușească în fărâme, ca una ce era clădită pe nisip alunecos.

Acum, în până ieri înfierătorul Kremlin, n'a mai rămas decât un vacuum imens de putere în care o corabie fantomă fără cârmă rătăcește ca prinsă într'un triunghi al Bermudeilor, cu steagul pirateresc al secerii și ciocanului, cu speranța că Occidentul capitalist în frunte cu Statele Unite are să-i dea o direcție și s'o repună pe linia de plutire.

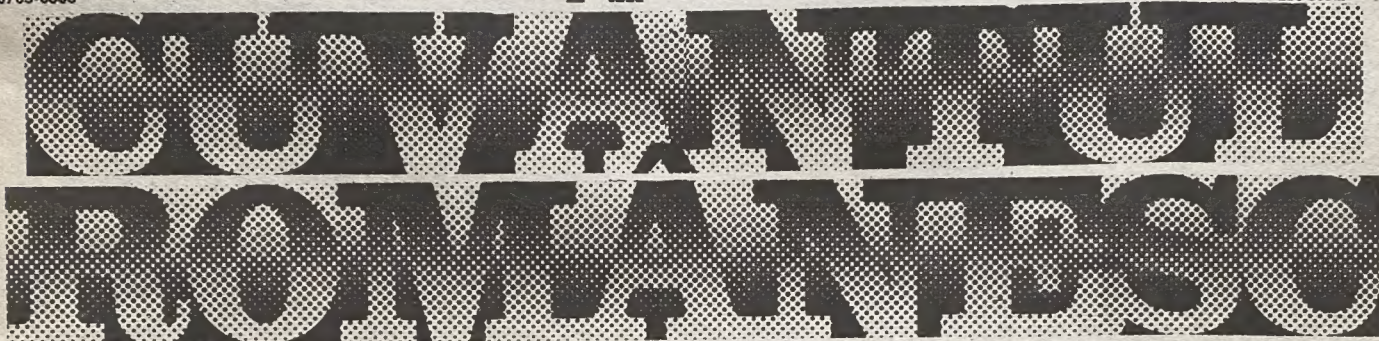
Privit dintr'un unghi determinist, se poate spune că Gorbaciov, un vizionar demn de stimă, care a sintetizat tot atât

curaj câtă șovăire, a fost autoritatea immanentă sortită să dea fiarei lovitura de grație. A oferit lumii libere mai mult decât visa ea și prin reforme a implantat luptătorilor anticomuniști tăria de a doborî dictaturile și încercarea loviturii de Stat din propriul bârlog. Dar implozia internă, ca orice implozie, l-a și consumat. Va rămâne un cavaler al tristei figuri. Sobchak, considerat erou al rezistenței la lovitura de Stat din August, a declarat: "Tara astăzi este în fapt în afară de control din cauză că vechile structuri au fost distruse și altele noi n'au răsărit încă. Fiecare zi de întârziere este foarte

Continuare în pag. 5

ISSN
0705-8345

Pretul unui abonament anual
25 \$ 50 DM

THE ROMANIAN VOICE THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 17 Nr. 186 - OCTOMBRIE 1991 -

PUBLICAȚIE LUNARĂ

EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIE ÎN AFARA CANADEI: AFRIKA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVEȚIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUECIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDĂ

DESPRE DOUĂ PUCIURI ȘI O CONTRA-REVOLUȚIE

Eugen BÂRSAN

În România totul a început cu o revoluție și s'a sfârșit cu un puci; în Rusia Sovietică totul a început cu un puci și se termină cu o revoluție. În fapt cu o revoluție care a transformat mult faimoasa Piața Roșie într-o baricadă de luptă și de distrugere a comunismului în țara lui de origine.

Puciul dela Kremlin din noaptea de 18 spre 19 August 1991 a fost un act disperat al unor dogmatici disperati, care lucrând ca instrumente ale radicalismului comunist sovietic din partid, din armată și din Securitate (KGB), au vrut să pună capăt politicii de reforme gorbacioviste, pentru a apăra cuceririle imperiului ruso-sovietic. Dar, în chip cu totul nesocotit, puciștii au fost confrunțați și învinși de forța populară a lui Elțin. Iar cu această victorie a început contra-revoluția.

Mult uimitoarea dramă care a avut loc, a fost un grandios test popular de uzurpare a partidului și a regimului comunist, care potrivit unei zicale românești "și-au trăit traiul și și-au mâncat mălaiul", dar pe de altă parte, nu mai puțin și un test de triumf al aspirațiilor democratice. De reținut: pentru prima dată în istoria lui, poporul rus s'a ridicat să pretindă și să apere democrația!

Si cine este acest popor? El e societatea trântită la pământ de comunism, societatea care acum se ridică într-o revoluție de conștiință, își însușește simț politic și dă lupta de descătușare. O societate care nu mai vrea să știe de teribila frică emanată de statul-teroare. În această atitudine stă miracolul sau punctul crucial care a dus la victoria contra tancurilor puciștilor dogmatici.

Eroarea capitală a acestor puciști conspiratori a fost: ei au contat că în fața unei demonstrații de forță, întocmai așa după cum întotdeauna s'a întâmplat în trecut, poporul va rămâne în tradiționala pasivitate. Dar de această dată tancurile n'au mai făcut istorie, fiindcă poporul, în pofida apeluului ce i s'a făcut la supraliberalism și la suprapatriotism, nu mai vrea să știe decât de trei lucruri: să-și impună dreptul de a gândi, de a vorbi și de a alege peste neuitarea că partidul comunist și Securitatea (KGB) sunt instituțiile vinovate de tot ce s'a întâmplat în Rusia Sovietică dela 1917 și până acum.

Puciul dela Kremlin a vrut să fie lovitura ultimului spasam al cadavrului numit comunism, de întoarcere a istoriei înapoi. Numai că cetățeanul sovietic nu mai este dispus să îndure represuniile legate de istoria comunistă. Continuare în pag. 3

SEISMOGRAF ISTORIC

—Radu ENESCU—

19 August 1991. Bursa internațională se prăbușește.

23 August 1991. Bursa se redresează vertiginos... miraculos.

Suntem oare pradă unor așa de fragile constituții, atât economică cât și psihologică? Întrebarea mi se pare firească. Economistii (și psihologii, fiecare în felul lor) ne vor fi explicat ei, prin subtile formule și complicați "parametri", interacțiunea și interdependența fenomenelor, "reacțiile în lanț", psihoza, sensibilitatea seismografului social, etc. etc. (ba chiar cu exemple practice, pe înțelesul tuturor, a plăcilor de domino, de pildă, aranjate în linie și care se rostogolesc una după alta, la primul impuls) dar nedumerirea omului de rând persistă.

Evenimentele din "Unlunea" Sovietică ne servesc de exemplu. În fond pilda cuprinde o dublă învățătură de minte: fragilitatea economiei mondiale; apoi un avertisment pentru cei care nu au învățat încă lecția privitor la psihologia maselor, în urma atâtor răsturnări istorice, vertiginose transformări din ultimii doi ani.

Prima învățătură de minte o lăsam pe seama specialiștilor din domeniul macro sau micro-economiei, fiecare după al său "libitum". A doua învățătură însă ne privește de aproape.

Lovitura de Stat din lumea sovietică, cu sau fără învoirea "tăcită" a Președintelui, ceea ce nu mai contează la ora actuală, a dovedit că politica "cu fundul în două lunturi" nu poate da roade la acest sfârșit de veac... și de înhumare a comunismului.

Ce s'a petrecut în lumea sovietică era de așteptat; au prevăzut-o mulți politologi, a prevestit-o, cu punere în gardă, precum știm, Sevardnadze. Cauza? Cadavrul marxist se descompunea pe zi ce trece. Pricina? Acele două lunturi de care pomeneam mai sus. Vâslășul de pe Volga lua apă, se scufunda. Cuvintele adresate lui Gorbaciov acum câteva luni de un economist, ne scutesc de orice analiză pretențioasă sau circumstanțială: "Vous ne pouvez pas passer du socialisme au capitalisme avec le Parti communiste toujours au pouvoir". Simpla. Clar ca amiaza.

După ce Sosle, personajul lui Moliere, a fost băut măr, stăpânul lui, Amphitruon, îi întreabă: "Ei, și-acum tot Sosle ești!" La care răspunde: "Le Seigneurs, sunt tot Sosle, același Sosle dar, ce e drept, ceva mai ferfelit".

Nu e loc să amintesc victoria morală și biruințele pe plan politic și practic ale lui Elțin. Evenimentele fiind extrem de importante, cu siguranță că mulți dintre colaboratorii Cuvântului Românesc vor

comenta pe larg și amănunțit cele petrecute, apoi consecințele lor. Ca atare mă voi mărgini la câteva scurte schițări, în special cu privire la figura și rolul covârșitor al lui Elțin, marele biruitor.

Hotărîrea, vorba directă, gestul, simbolul, au adesea o valoare mult mai prețuită decât multe declarații de principii sau ademeneli prin mirifice făgăduințe. Iată meritul lui Boris Elțin.

Desființarea partidului comunist printr'un decret semnat în fața deputaților, în ochii lumii întregi, datorită televiziunii descătușată; actul de

neînfrântă bărbăție de pe turla tancului, sfidând oamenii KGB-ului; Elțin pe tribună fălăind noul simbol, drapelul tricolor al Rusiei, descotoros de seceră și ciocan, sunt acte și fapte care fac să vibreze cu entuziasm un întreg popor ingenușiat și ani de zile. Insuflându-i hotărîre, curaj, încredere. Iată pilda.

Majoritatea guvernelor din Occidentul în care trăim nu prea au fost, din păcate, (cu rare excepții), la înălțime, în decursul lunilor care au precedat marele eveniment. Din o-

Continuare în pag 4

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii
colaboratori din România

Adrian GRIGOROPOL	pagina 1
Prof. Valeriu NEȘTIAN	pagina 4
Prof. Ștefan AVĂDANEI	pagina 5
Prof. Marcel TURCU	pagina 6
Demostane ANDRONESCU	pagina 9
Dan Emilian ROȘCA	pagina 9
Mihai FREMĂT	pagina 10
Dr. Nae NICOLAU	pagina 13
Prof. Nicolae CIACHIR	pagina 16
Fabian STICLARU	pagina 24

EDITORIAL

MUNCITORIMEA, A DOUA CONDIȚIE A REFACERII NAȚIONALE

După jărănime, despre care am scris în numărul trecut, muncitorimea românească este o altă categorie socială, care trebuie restabilită în drepturile ei firești și integrată organic în viața socială, dacă se procedează la reconstrucția țării. Aceasta este o altă condiție necesară, căci muncitorimea are un rol și o funcție esențială în sânul societății naționale. Pentru aceasta este nevoie să fie schimbată atitudinea asupra muncitorimii, să se părăsească radical perspectiva marxistă care a falsificat datele fundamentale despre trăirea în societate, despre viața istorică și despre valorile morale. Explicația vieții sociale, așa după cum a fost prezentată, dogmatic și cu pretenții de știință, de către marxism, a fost infirmată de evoluția istoriei și a dispărut din circulația ideilor de azi.

În cadrul revizuirii de perspectivă și în cazul reorganizării economice și industriale, muncitorimea trebuie privită ca un factor uman, în primul rând, nu ca un simplu instrument de promovare a unei ideologii, așa cum au procedat comunistii. Sub regimul comunist din România, muncitorimea a fost investită cu privilegii și funcțiuni pe care nu le are, utopice. Și, investirea a fost doar aparentă: în realitate, muncitorimea a fost persecutată la fel ca toate celelalte categorii sociale.

O reorganizare a industriei și a economiei naționale, va trebui să țină seama de aspectul uman și de locul organic pe care-l are muncitorimea în interiorul societății românești. De altfel, reorganizarea industriei românești nu este posibilă, fără reconsiderarea și restructurarea viziunii despre viața socială, despre conviețuirea membrilor societății și funcțiunea lor în dezvoltarea acestei societăți. Căci fiind vorba de o industrie națională și de o economie națională nu se poate neglija elementul moral al solidarității, cu care se asigură o unitate de activități și idealuri viitoare, care să mențină evoluția normală a vieții sociale.

Dacă sub regimul comunist muncitorimea a pierdut conștiința unei demnități umane, căci i-a fost tăiată înțepere interzisă, și a fost manevrată de forțele politice ale unei propagande fără principii morale, astăzi, se cere să se lase muncitorimii libertatea de a-și forma propria ei conștiință morală, prin însăși poziția organică pe care o are în viața socială. Numai cîine vine cu o nouă viziune, românească și morală, despre societate, va putea să scoată la suprafață valorile reale ale muncitorimii. Și numai dacă se vor acorda muncitorimii drepturile ei firești, morale și integrale, se va putea refăce viața românească, destrămată de robia marxistă și regimul dictatorial al comunistilor.

O recunoaștere a drepturilor muncitorimii și o reorganizare a industriei naționale, pe principii morale și de solidaritate se impune ca o condiție absolută pentru reconstrucția țării. Muncitorimea română nu mai poate fi privită numai ca un factor material al economiei naționale, ci ca parte umană a unității românești. În consecință trebuie tratată la egalitate cu celelalte categorii sociale, și fiind vorba de un factor uman, se vor întrebuiți numai criteriile morale, firești pentru condiția omului. La fel, la ora actuală, muncitorimea română este stăpînită de o mentalitate care i-a fost impusă, în cursul anilor, de către ideologia marxistă. Va fi nevoie de o grijă specială, de natură educativă, pentru generațiile viitoare de muncitori, ca să fie pregătiți cu o concepție sănătoasă asupra rolului, funcțiunii și drepturilor lor de existență socială, ca și asupra legilor morale care trebuie să-i călăuzească. Până atunci, muncitorimea de azi, moștenită cu toate deficiențele ei, datorită influenței marxiste, nu este atrofată complet și își poate recăstiga luciditatea necesară să opereze cu noile valori pe care i le oferă condițiile de libertate. Muncitorimea își are experiențele ei, și a înțeles încă înainte de revoluția din Decembrie 1989, că societatea comunistă nu corespunde nevoilor muncitorești și nici intereselor naționale și nu a mai susținut regimul dictatorial așa cum o făcuse la începutul sclaviei comuniste. Azi, ea însăși, muncitorimea trebuie să se desprindă total din strânsorile ideologice marxiste și să-și aleagă o cale care să fie investită cu demnitate și simțire deplin românească.

Muncitorimea însăși poate juca un rol important în înlăturarea tuturor rămășițelor marxiste din interiorul societății românești. Muncitorimea, trebuie să înfruntă de azi, să curețe viața societății românești de urmele nefaste și nedemne ale marxismului. Să intre în arenă cu toată vigoarea, călăuzită de legile morale și naționale, pentru a-și recăstiga poziția pe care o merită în conviețuirea românească.

George BĂLAȘU

Stimați cititori,

Ideea noastră de a trimite gratuit, la cerere, ziarul unor cititori din țară a fost atât de bine primită încât, în momentul de față, ne găsim în situația delicată de a nu mai putea onora -dat fiind sponsorarea modestă a acestei inițiative- toate solicitările.

Cititorii noștri tradiționali, despre care putem afirma cu recunoștință și speranță, că susțin financiar, de 15 ani, apariția regulată a "Cuvântului Românesc" își pot ajuta prietenii necunoscuți din România și Basarabia plătind pentru ei un abonament nominal -selectând din lista numelor, pe care o publicăm în continuare, persoana și localitatea preferată.

Va fi o plăcere pentru noi să inserăm în numerele viitoare numele celor astfel înfrățiți și să asigurăm schimbul de adrese. O corespondență pe care o întrevădem foarte bogată, dat fiind că în prezent expedim în țară mai bine de 2.000 de abonamente gratuite.

Românii sunt răspândiți în toată lumea dar ori unde se găsesc continuă să vorbească, să gândească și să simtă românește. Nu e greu să facem din "Cuvântul Românesc" nu doar un ziar al exilului, ci pur și simplu ziarul tuturor Românilor.

Iată, deci, numele cititorilor din România și Basarabia, localitățile unde primesc ziarul și lista publicațiilor și organizațiilor care, de asemenea, au solicitat un abonament:

Lista Nr. 5

ASSIA VASILE - Iași; LIGIA ATALEAN - Medias; PROF. STAFAN AVADANEI - Iași; FILOFTEIA AVRAM - Brașov; BARBULET AXENTE - Medias; ION BACHERETE - Hunedoara; BESIICE LAURENTIU - Iași; FLORIN BICHI - București; BLAGA FLORENTINA - Brașov; BLAGA IOAN - București; LANARU LUCIAN - Brașov; SANDU BLENDEA - Com. Vintileasca, Jud. Vrancea; IEROMONAH PODNARIU GHEORGHE - Cernica; ROMUL BOERIU - Sibiu; PAUL BOIANU - Craiova; BOLOVAN V. GHEORGHE - Brăila; BORLOVEANU DUMITRU - Com. Ponoarele Jud. Mehedinți; NICOLAE BORZA - Sibiu; BOTEZ IOAN - Focșani; ION CRISTIAN BOTEZ - Târgu Ocna, Jud. Bacău; BOTEZ PAVEL, Târgu Ocna, Jud. Bacău; PROF. DORIN BOTEZ - București; CHIRILOAE GABRIELA IOANA - Galați; CHIS IONEL, București; PETRE CHIVU - București; CIREASE GABRIELA ISSABELA - Galați; CIOBOTARU SOFICA - București; VALERIU CIUBOTARIU - Roșiori de Vede, Jud. Teleorman; CIUCEANU SERBAN MIRON - Com. Râșinari, Jud. Sibiu; CIURLE ANTONIE - Com. Gurasada Jud. Hunedoara; CIU-

TACU MIRCEA - Bacău; COCA CRISTINA - Timișoara; COCARAS CRISTINA - Timișoara; COCARAS RASCU LUCIEN - Constanța; COCA CATALIN - Iași; DOLHA VIOREL - Arad; DRAGAN GELU Iași; SORIN DRAGOMIR - Com. Smeura, Jud. Argeș; DRAGOTA VIOREL - Rupea, Jud. Brașov; STELA DOBRESCU - București; DOHOTARU LENUTA - Vaslui; ADRIAN DUDAS - Timișoara; DULAMA EMILIA - Sinaia; DUMITRESCA ION - București; DUMITRESCA MIRCEA - București; PETER DUMITRESCU - București; DUMITRIU NICOLAE - București; DORU DUMITRU OCTAVIAN - București; MIHAI DUNCA - București; DURAC GHEORGHE - Craiova; DR. G. GHILKA - București; DR. FLORIN MIRCEA GRAMADA - Iași; PROF. ILIE GRAMADA - Iași; EUGENIA GRIGORAS - Caransebeș; ION GROSU - Galați; ILEANA GROZAV - Sibiu; TRAIAN GUMINSKI JR - Râmnicul Vâlcea; GURALIC COSTICA - Iași; GURGULESCU VASILE - București; ISCRULESCU AURORA - Stei Jud. Bihor; PROF. MARA IOAN - Iași; MARTIN STELIAN - București; MARIANA STEFAN - Sinaia;

MARINEASA VIOREL - Timișoara; DAN MARINEASCU - Iași; POPA SERBAN - București; VIOERICA POPA - Iași; DAVID POPOSCU - București; PROF. ELEODOR POPOSCU - Turnu Severin; POPESCU FLOAREA - București;

BASARABIA (MOLDOVA)

GHEORGHE V. OANCEA - Chișinău; BODIAN ZINAIDA - Tighina; BUGA ALEXANDRU - Căușeni; NOVITCHI LILIA DUMITRU - Gura Băcului, Raionul Anenii Noi; VASILE MIRON MELNIC - Hînd, Raionul Briceni; TAMARA CEVADARI - Tighina; SARBU ION - Chișinău; STELA PETRU GRICUKIN - Chișinău; BATCA MARIA - Chișinău; M. BANAGA - Chișinău; MARTIA V. L. - Tighina.

ASOCIAȚII - ORGANIZAȚII

PARTIDUL NATIONAL TARANESC C.D. - București; PARTIDUL NATIONAL TARANESC C.D. Satu Mare; ASOCIAȚIA POSTILOR DETINUTI POLITICI, Târgoviște; ASOCIAȚIA F.D.P. Sf. George, Jud. Covasna; A.F.D.P. - Galați; A.F.D.P. - Sf. George, Jud. Covasna.

In luna Septembrie 1991, au răspuns apelului nostru, de înfrățire, următorii:

* SERGIU GROSSU, Franța (20 de abonamente pentru frații basarabeni - BALAB PARASOVIDA, Chișinău, BERZOI GRIGORII CONSTANTIN, Tighina, BODEANU TATIANA, Tighina, BOLOCAN DUMITRU, Tighina, BRAGA IVAN PAHOMOVICI, Singera, BUGA VALENTIN, Chișinău, BUNDUCHI PETRU, Tighina, BURA ANDREI, Chișinău, CALISTRA FIOGHIN, Chișinău, CAMINSCHI VALENTIN ION, Chișinău, COMPANICU MIHAI, Chișinău, CORDUNEANU ALEXANDRU, Chișinău, CRETU GRIGORE SIMION, Chișinău, CUCOVICI MIHAI STEFAN, Satul Fărlădeni, Raionul Căușeni, DEMIAN LARISA, Chișinău, DOBRE PETRU NICOLAE, Com. Tărbăla de Salcie, DOCOGLAV STEFAN, Tighina, FUSU MIHAI, Chișinău, GUDINA ION, Chișinău; * GHE. DUMA, San Diego USA, TIBERIU CAMPO, Gherla; * PIUS ZEREFAS, Montreal - LUTIC MIRCEA, Cernăuți; * TEODOR GHERASIM - ECATERINA GHERASIM, Com. Grănicesti,

Jud. Suceava; * GUIAN VASILE, Toronto - PETRE GUIAN, București; * STEFAN JANS BALASA, Germania - BALASA AUREL, Sighisoara; * DR. GEORGES ADAMESCU, Ottawa - MARCU OVIDIU, București; * MARGHESCU DOMINICA, Brossard, Eue. - ACSINTE MARIA, Sat. Vânători, Jud. Neamț; * ANTON CIUNTU, Saul Ste. Marie, Ontario - DR. V. MARINESCU, Târgoviște; * ERASIT CALINESCU, Montreal - PRIF. MARIA CILIEVICI, București; * LUCRETIA OCTAVIA MCBEE, Clinton Tn; * BURCEA MARIN, Frankfurt - PROF. MUNTEANU MARIA, București; * UNGER ALEX, Germania (pentru 10 abonamente din România) - BACIU, COSTACHI, - Iași; BACANU P. MIHAI, București, BACIU GHE VASILE - VIOREL, Com. Vânători, Jud. Neamț, DR. VINCENT BABES, București, CARACAS RAZVAN, Brașov, LEONTE CANDINO, Iași, CALINESCU PUL, București, DADES ALEXANDRU, Suceava, DAJ - FLETAN IOAN, Brașov, DANALACHE SILVIA, București

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Abonamentele și reînnoirile lor, se pot face după cum, urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal."
- Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC, Box 4217, Station D,
Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6
Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

PRECIZĂRI

REDAȚIONALE

* Nu garantăm apariția articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacția nu dorește să intervină cenzurând prin forța impunerii, textele supradimensionate.
* Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.
* Reproducerea articolelor este interzisă fără menționarea sursei.

MAREA REVOLUȚIE ANTISOCIALISTĂ DIN AUGUST 1991

—George BĂLTEAN—

Marea revoluție socialistă din Octombrie 1917 din Rusia a deschis calea celei mai mari crime contra umanității — comunismul. Înămăncherea comunismului cu imperialismul rusesc a dat comunismului o forță de stat, o forță militară, care să-l impună, iar imperialismului rusesc sprijinul ideologic intern și internațional, dar și justificarea pentru orice agresiune. 74 de ani a durat marea crimă, marea ex-crocherie, marea minciună. Rezultatul?

Comunismul a distrus în primul rând Rusia, resur-

sele sale, viața a zeci de milioane de oameni, iar astăzi cele 130 milioane de locuitori ai Rusiei trebuie să recurgă la ajutorul lumii libere pentru a putea supraviețui. O situație asemănătoare au avut-o și țările inglobate forțat în imperiul sovietic. Ba chiar mai rea. Deportările și rusificarea au contribuit la înăsprirea vieții lor. Statele ocupate în 1944-45 în Europa, au simțit timp de mai bine de patru decenii de înăsprire a vieții. În unele țări, cum este România, această barbarie continuă deghizat. Patru decenii de

război rece, patru decenii de războaie de tot felul organizate în lumea a 3-a, înarmări și cheltuieli imense inutile, derută și haos internațional, au pauperizat cea mai mare parte a lumii.

În 1985, noul șef de comunism Gorbaciov a recunoscut situația catastrofală a Uniunii Sovietice și a comunismului, dar el a crezut că prin reforme poate îmbunătăți comunismul și prin aceasta va salva și Uniunea Sovietică. Amarnică greșală, căci comunismul nu poate fi îmbunătățit. Comunismul nu poate exista decât așa cum l-am cunoscut și cum l-am prezentat. Acest adevăr l-au cunoscut popoarele asuprite și naționalitățile din imperiul sovietic, care au împins evoluția până la marginea lichidării comunismului și a imperiului.

Perspectiva lichidării comunismului și imperiului, perspectiva lichidării privilegiilor nomenclaturii comuniste, a forței KGB-ului și a generalilor îmbuibăți și trădători, a înspăimântat această clasă ultracriminală, iar vârfurile ei au organizat un puci, care dorea reînnoirea dictaturii comuniste, la teroare, la distrugerea a tot ce a mai rămas pe teritoriul sovietic, refacerea imperiului pierdut în Estul Europei și repornirea agresiunii internaționale. Banda care a organizat acest puci nu a cunoscut însă starea adevărată de spirit a poporului, popor care a evoluat, care a cunoscut câte ceva din democrație și din realitatea din lumea liberă. Aceasta a însemnat sfârșitul puciștilor.

Poporul rus condus de către Boris Elțin, ajutat de armata care s'a aliat cu poporul și nu a executat ordinele puciștilor, a făcut ca puciul să eșueze. Puciștii au fost arestați, unii s'au sinucis, iar "marele și atotputernic partid comunist sovietic" a fost practic lichidat; averea sa a fost expropriată, iar mișcarea comunistă (atâta cât mai este) din lume, a rămas orfană și fără subvenții. Între cei arestați se găsesse stâlpii puterii comuniste: Ministrul Apărării mareșalul Iasov și șeful KGB, Kriucikov. Acum armata și KGB-ul au dispărut ca stâlpii ai comunismului, fiind transformați în stâlpi ai libertății și refacerii economice. Marea revoluție antisocialistă din August 1991 din Rusia a învins!

Kriucikov, șeful KGB-ului, a participat la lichidarea revoluției din Ungaria în 1956, și a "Primăverii dela Praga" în 1968. El a pregătit și a condus puciul KGB dela București, din Decembrie 1989, prin care a fost furată victoria revoluției anticomuniste a poporului român. El a adus la putere echipa KGB din București, respectiv, pe Iliescu, Brucan, Roman și Stăn-

NU ADUCE ANUL CE ADUCE CEASUL

După ce-a îngrămădit 74 de ani de fericire în capul lui Ivan, regimul Tăcutilor s'a prăbușit în trei zile (72 de ore).

Comunismul a otrăvit trei generații și vor trece alte generații până vom reuși să-i eliminăm toxinele.

În numele viitorului "rai socialist" ce se ascundea ca luna după deal, s'au comis crime de neîmăginat chiar și pentru imaginația celor care au cucerit văduhul.

Lată un minimum ce trebuie inclus în istorie:

Stalin, din răzbunare că țărani n'au vrut să intre în colhozuri, le-a confiscat recolta, lăsând să moară de foame șapte milioane de Ucraineni;

URSS avea două geografii: una "democrată" cu harta orașelor, căilor ferate, râuri, etc. și alta "socialistă" cu harta gulagurilor, înșirate ca măgelele pe drumuri și căi ferate secrete.

Asasinarea a 10.000 de ofițeri polonezi în pădurea Katynului, a fost o simplă "greșală" în marșul democratizării și eliberării lumii de criminalii naștiți.

Cine putea să creadă că în vagoanele destinate pentru dusul vitelor la abator se transportau în Siberia Germanii din Transilvania, Românii din Basarabia, etc.

Teroarea s'a desfășurat la adăpostul Serviciului de Dezinformare, care poate obține Premiul Nobel pentru "Minciună și Derutare".

Când Eleonor Roosevelt (Dumnezeu s'o ierte!) a vizitat Rusia, a dorit să vadă cum e viața în închisori. A doua zi i s'a îndeplinit dorința. Peste noapte, însă, scrie Soljenitin, un grup de deținuți au fost frizați, spălați, pudrați și mutați într-un dormitor comun cu icoane pe pereți, țigărețe și ziare pe masă, etc.

Tot Eleonor (Dumnezeu s'o ierte) a mai vizitat și un bloc al "muncitorilor din fabrici" și a rămas impresionată de standardul lor de viață: apartamente spațioase, frigiderul plin, etc. numai că răposata Eleonor (Dumnezeu s'o ierte) a vizitat blocul unde locuiau agenții KGB-ului, iar soțiile kgb-iste pozau ca "hazele" masei proletare. Unele cântau la pian!

Pe timpul căldășiei Hitler-Stalin, câțiva Germani dintr'un grup ce se afla în "excursie" cu automobilele prin Basarabia, au dorit să se întoarcă la Chișinău cu trenul. Ei s'au oprit la o stație de cale ferată; acolo, șeful gării, i-a primit politicos, s'a scuzat că are de dat câteva telefoane ca până la urmă să-și ceară scuze: trenul va sosi cu întârziere.

A venit trenul și oaspeții și-au continuat călătoria intrând în vorbă cu pasagerii: țărani, muncitori, copii, etc. toți bine îmbrăcați, unii având coșuri de merinde. Erau veseli, cântau de parcă mergeau la nuntă.

Dar Nemții, ca și Eleonor Roosevelt (Dumnezeu s'o ierte) au fost înșelați:

Trenul ce trebuia să-i ia pe vizitatori fusese oprit înainte de a intra în gară, călătorii originali au fost coborâți și în locul lor s'au plasat familiile securiștilor și ale oficialităților, adunați în grabă cu camioanele și transformați în călători ocazionali de cale ferată.

Sunt multe, foarte multe de reamintit, dar subliniem o ironie a soartei:

În Rusia comunismul s'a înscăunat c'o minciună: fericirea muncitorului s'a prăbușit, tot c'o minciună:

Tovarășul Gorbaciov e bolnav!

Stroe MOLDOVANU

A PATRA SOSIRE A MINERILOR LA BUCUREȘTI

culescu. Descoperirea acestei realități de către unii generali români, care au efectuat anchetarea evenimentelor dela Timișoara și București, i-a costat viața. Generalii români au murit, tineretul român a murit, iar echipa KGB guvernează.

Acum însă sunt alte condiții. Echipa KGB dela București îi fuge pământul de sub picioare. Sprijinitorii ei din Moscova sunt arestați, iar la putere sunt anticomuniștii în frunte cu Elțin. În zilele de 19-21 August, cât a durat puciul, comuniștii din București se pregăteau să reiasă deschis la suprafață, fără "masca FSN" etc. Centrul de pregătire a fost în biroul lui Ilie Verdet, general KGB, zis șef al "Partidului Socialist al Muncii". Din păcate, la Verdet au venit și unii generali români, care și-au

oferit serviciile. Să fie destituiți din armată! La Verdet s'a pregătit un plan de lovitură militară, prin care să fie desființate partidele politice, lichidarea parlamentului și preluarea puterii clar și deschis de către echipa KGB, lărgită cu unii generali. Căderea "bandei celor opt" din Moscova, a dus la eşuarea bandei dela București. Eșuare, dar atât. Membrii bandei sunt liberi și încă la putere la București.

Acum este cazul ca Moscova să publice documentele organizării puciului dela București, din Decembrie 1989. În România poporul trebuie să devină conștient de puterea sa, căci el este forța supremă în țară și nu Securitatea și câțiva generali comuniști. Poporul însă are nevoie de un conducător, de un "Elțin român", de o opoziție unită

și hotărâtă să învingă pe comuniștii dela putere. Armata română trebuie să înlăture generali trădători și să ajute poporul în lupta sa pentru câștigarea libertății, demnității și vieții umane. Armata trebuie să știe că pentru comuniști nu mai există nici un viitor. În Rusia până și celebra armată "Omon" (Beretele Negre) au fost învinse; unii au cerut azil politic în străinătate, alții au fugit fără urmă. Viitorul aparține libertății, democrației și prosperității economice și a vieții. Tirania comunistă a fost lichidată. Victoria marii revoluții antisocialiste, anticomuniste din Rusia, din August 1991, deschide o nouă eră și pentru România.

George BĂLTEAN

DESRE DOUĂ PUCIURI ȘI O CONTRA-REVOLUȚIE

Urmare din pag. 1

Mafia comunistă din Rusia, s'a dus. Dar cum rămâne cu mafia pucistă comunistă care a furat revoluția din România? Căci, pentru Dumnezeul, trebuie să-i bată și ei ceasul.

Dacă revoluția din centrul comunismului, Rusia, provocată de puci, este o ieșire în arena de definire a crezurilor politice, unde stă Dl. Iliescu în această definire?

Revoluția din Rusia este o revoluție de purificare a rețelilor. Pe când se va începe și în România purificarea? Rusia, patria comunismului, a ajuns la punctul de declarare a falimentului comunist. Când vor ajunge, oare, și D-nii Iliescu, Roman, Bărlădeanu, Marțian și tovarășii asociați, la acest punct? Tot ce se vede acum este că, deocamdată, dănsii sunt asidui preocupăți de perpetuarea structurilor comuniste prin "proiectul constituțional". Iar pentru că sunt comuniști pur sange, ei își dau consimțământul doar la reforme lente care să nu-i stingherească.

Dacă puciul din Rusia a dus, ca efect, la deschiderea porții adevărului, puciul din România a instalat la putere minciuna ca bază a stagnării țării în comunism.

Puciștii din Rusia sfârșesc la închisoare în timp ce puciștii din România au pus mâna pe țară și își consolidează confortul vieții în palat și în cele mai luxoase vile, de unde duc o politică ce arată că ei sunt mai comuniști decât Rușii.

Sub presiunea a ceea ce se întâmplă în Rusia, alternativa puciștilor români ar fi ca ei să-și dea demisia și să-i lase pe democrați să construiască democrația. Dar uite că nu-i lasă, pentru că puterea îi dulce. Și pentru apărarea acestei dulceațe, ei țin și mai departe poporul în coșmarul nedulce al "democrației" fesenisto-comunistă. O democrație, care sfidează poporul, nu vrea să audă de o socoteală pentru crimele partidului comunist și care calcă în picioare morala care cere oameni noi la timpuri noi.

Se pare că acești puciști vor să-și lege numele de bravura rușine că România va fi statul din Europa cu ultimul guvern comunist. Un lucru care, în chip sigur, pentru Europa nu are mare importanță, dar are o importanță pentru mult devastatul și suferindul prestigiu românesc.

Cu toate cele despre care veni vorba, până la urma urmei cum merge Europa va trebui să meargă și România. Și în această privință situația pare a fi îmbucurătoare. Căci cu dezintegrarea focarului comunismului numit Rusia Sovietică și cu sfârșitul războiului rece, Europa începe să redevină un singur continent, care nu mai e împărțit în lume liberă și lagăr comunist. Numai că, în chip dureros, și un continent a cărui parte răsăriteană e o imagine tragică de faliment și ruină, peste care patronează statuile lui Lenin aruncate de pe socluri și simbolurile "Steagul Roșu" și "Secera și ciocanul" aruncate și ele la gunoi.

După ce atâta timp am văzut numai negrul comunist și negrul imperialismului sovietic care părea că s'a statornicit pe veacuri, am ajuns să trăim zile istorice în care n'am crezut. Căci cine putea crede că puterea comunistă sovietică se va prăbuși atât de surprinzător și de ușor prin ea însăși ca urmare doar a unui puci aventură.

Căutând o explicație la ce s'a întâmplat în Rusia Sovietică, fără război și fără bombe atomice, nu o putem găsi decât în voia și strategia divină care de fapt sunt fără explicații. Faptul în sine nu e nimic altceva decât o minune a lui Dumnezeu care a răspuns oceanului de rugă și de implorări, de suferințe de mult depășite și de speranțe și ochi tot de mult secați de lacrimi. Omenirea îi datorează mulțumită. Punct.

Eugen BĂRSAN

RENAȘTEREA ROMÂNEASCĂ ȘI PARTIDISMUL

—Valeriu C. NEȘTIAN—

În evoluția actuală a României, preeminența sporită a formelor asociative de organizare și acțiune politică, socio-profesională, cultural-artistică etc., condiționate de particularități naționale și tendințe universale, constituie o dominantă generală a vieții publice. Noi, cei care urmărim peisajul politic românesc dinlăuntrul său, asistăm la deflarea unui larg evantai de forțe politice și organizații, de configurații eterogene, de mutații și oscilații surprinzătoare și de confruntări, sciziuni, pulverizări, adeseori senzaționale. În calitatea lor de "personalități colective", cele peste 200 de partide și partiduțe dialectice existente în țară, apar în ipostazele lor concrete, sub variate înfățișări și coloraturi. Fiecare dintre ele caută, evident, marca unei identități distinct în individualitate. Dar câte dintre ele își justifică ambițiile și orgoliile?...

La o repede-ochire, ar rezulta că pe eșichierul dinamicii politice dela noi își află câmp liber de manifestare toate orientările, curente, partidele, grupurile ș.a.m.d. O analiză mai atentă a fenomenului, atunci când dorim să examinăm adânc (un adânc ca azurul cerului de vară!) tipologia și

valoarea intrinsecă reală a diferitelor formațiuni politice, conduce la proba constatare că multe dintre acestea nu urmăresc, în principal, alt scop decât perpetuarea vechilor structuri comuniste, făcându-se zeloși purtători de cuvânt și apărători îndârjiți - ai nomenclaturistilor, activiștilor și securiștilor.

Astfel, luând-o dela "extrema stângă", Partidul Socialist al Muncii sau Partidul Socialist Democrat sunt instrumente de șoc ale cercurilor ultrareacționare comuniste și neocomuniste ce întesc, fără echivoc și prin orice mijloace, să stranguleze mersul ireversibil al țării spre progres național și social, să semene derută și panică în opinia publică, să timoreze și să reprime. Cramponate pe "clasice" poziții bolșevice, ele continuă a considera "socialismul" drept un ansamblu de "principii morale" incontestabile, iar marxismul un fundament al propriei concepții teoretice. În umbra loc lucrează însă cvasilegalul partid comunist.

În imediată - și bună - vecinătate se plasează F.S.N. (cu diferitele lui fracțiuni), "România mare", P.U.N.R., "agrarierii" lui Victor Surdu și ai colonelului securist I. Stanciu, "vetriștii" lui I.C. Drăgan,

laburistii lui I. Irimia - toți mizând pe ignoranța și inerția corpului electoral - caracterizați, în esență, prin perestroicim, prin abandonarea ideii de revoluție totală, adversare nu ale sistemului comunist, ci parte de administrare a acestuia, prin dorința atenuării celor mai flagrante contradicții ale sale.

Erijându-se în campioane ale "liniștii" și armoniei sociale și interetnice, susținute polemic din perspective apologetice stângiste, ele reprezintă un important bransament al Puterii, chipurile menit să medieze, să coreleze, să regleze în intenția menținerii "echilibrului" regimului actual - circuitele de interese ale acestora ce se interferează și se confruntă în ansamblul societății postrevoluționare. Ele au în primul rând rolul de a gestiona și instrumenta opinia publică - câteodată nu fără succes - în pofida unor rivalități și "disidențe", spre a-i capta, canaliza și converti interesele în retortele guvernărilor, în sensuri convenabile acestora.

E adevărat că partidele satelit, fantomă, cunosc frecvent regroupări determinate de nevoia adaptării la situațiile critice noi cu care se confruntă lumea românească. Pentru a-și

recondiționa credibilitatea și adeziunea, unele dintre ele au recurs la înlocuirea sîrății, din antetele lor, a termenilor compromisi, compromișori de "partid", "comunist", "socialist". Este o evidentă manevră tactică de trei parale pentru disimularea caracterului și finalității lor roșii, spre a fi mai permeabile difuzării influenței într'un câmp social tot mai larg. Îndeosebi când programul include constituționalism, sistem parlamentar, drepturi ale omului. Si nu se poate spune că unui nu se lasă induși în eroare și ispititi de un asemenea "curent".

Formațiunile de vechi tradiție dispun de un sistem relativ stabil și amplu implantat în variate medii sociale.

Ca orientare principală, P.N.T. - c.d. reia cu deosebită insistență și eficiență politică ideea specificului economiei țărănești, pe linia Maniu-Mihalache. Sub deviza "Nu există libertate fără proprietate" și având pe standard înscrise cele patru principii de bază: democrație, patriotism, dreptate socială, morală creștină. Priza crescândă în rândul populației e asigurată, însă, de atitudinea fermă, neșovăitoare față de pericolul comunismului.

La rândul său, P.N.L., momentan aflat într'un reflux fortuit, cu cele trei

fracțiuni mai însemnate (Radu Câmpeanu, aripa tânără, Uniunea Brătianu), deși suspectat (de mulți) de "gușism", sprijină cu energie o reînnoire a politicii economice-sociale, adaptată la exigențele modernizării vieții, cu accent pe importanța pârghiilor financiare, și fără a abandona total politica "prin noi înșine", promovată în perioada 1921-28.

Ideea-concept a înfăptuirii de reforme care să garanteze transformarea graduală a societății noastre prin recuzarea fără drept de apel a comunismului e susținută principial și cu hotărâre de P.S.D. slăbănogit vremelnic din pricina unor lupte intestinale mai mult pe chestiuni personale. Ceea ce, cel puțin deocamdată, îi slăbește influența în masă.

De o audiență mereu mai mare beneficiază partidele aflate sub egida democrației creștine, având drept pivot ideologic teologia creștină, conjugată cu doctrine social-politice "de ultimă oră" în Europa. Viitorologii de autoritate acordă acestei orientări șanse sigure într-o Românie liberată de despotismul venit dela Răsărit.

Monarhiștii, ecologiștii, UDMR, "independenții" dispun de un program minimal cu soluții tehnice de ordin specios. Pătrunderea lor în mari colectivități e firavă, palidă, totuși; nu doar din vina lip-

sei de cultură politică a oamenilor, ci și a eclecticismului doctrinar și programatic ce le prezidează. Noul partid al Alianței Civice, bine primit de intelectuali, are posibilități reale de reușită, cu condiția, zicem noi, a integrării dimensiunii creștine și a renunțării la un elitism de sorginte extranee.

De altminteri, un pericol viclean și agresiv pândeste majoritatea partidelor: resorbția politicului în tehnică, adică dizolvarea valențelor doctrinare în criteriul unic al rentabilității economice. În acest caz, adepții unui partid sau altul riscă să devină prizonierii pletorei de experți tehnocrați, ale căror centre de comandă sunt brain-trust-ul și grupurile de presiune ale oligarhiei neocomuniste.

Fără o majoră preocupare, activă, constructivă, pentru viața moral-spirituală a Românilor, în lumina unor verificate tradiții naționale creștine, e greu de presupus că renașterea românească va fi autentică și perenă.

Sincer și nepărtinitor ar fi să recunoaștem că oricărui partid de opoziție, prin deplasarea sa pe ordonata temporală și pe absisa spațială, îi este de trebuință forța lăuntrică de a birui contingentele, spre a contribui serios, vivace și creator, la sfârșitul comunismului și reînvierea Neamului.

SEISMOGRAF ISTORIC

Urmare din pag.1

portunism, sau amăgiți de mirajul unei "transparențe" (într-o oarecare măsură atrăgătoare) majoritatea lor au jucat cartea greșită. Cazuri bine cunoscute, datorită comentariilor la care au dat prilej. Președintelui Mitterrand i-a lipsit acel "flair" politic, acel "feeling" necesar unui om de Stat, ca să "măsoare statura" și să întrezărească viitorul politic al unui Elțin. Cu atât mai mult cu cât omul nu umbla cu ascunzișuri, nici cu vorbe goale. Stim cu și în ce condiții a decurs vizita lui Elțin în Franța acum câteva luni. Orice comentariu e de prisos. Presa obiectivă s'a însărcinat la timp, cu lux de amănunte și pertinente rechiziții.

Felipe Gonzalez, Președintele guvernului spaniol, bine sfătuit de sfetnicii socialiști pleca în "concediu de odihnă" tocmai în momentul sosirii lui Elțin la Madrid, la începutul anului. (Ceea ce nu e cazul cu Dl. Petre Roman "enfant gâté" și oaspete de onoare al guvernului și partidului; mereu "binevenit"). Acum, "el Señor Gonzalez" își cam mușcă buzele, dar aștează un surâs de circumstanță și bate din palme în chip de aplauze, îngânând cuvinte de felicitări, care nu prea au aerul să pornească din inimă. Laurent Fabius, care

nu-și ascunde aspirațiile la președinție, nu a binevoit să răspundă invitației Președintelui Lituaniei, Landsbergis (de teamă să nu-și compromită .....cariera?).

Exemple, cu duimul; pe care de altfel cititorul avizat din Vest le cunoaște; le-a trăit, fiecare în propria lui țară de adopțiune. Nu e deci cazul să lungesc cronică.

"Celui qui vient trop tard s'en va vite".

Si-acum câteva cuvinte despre cel care a zăbovit prea mult, om nehotărât, cu pași șovăitori; și care a ratat marea ocazie. Una din acele rare, și scurte, perioade în care se face și se desfășoară istoria. A fost victima propriei lui persoane....

Un merit trebuie totuși să-i recunoaștem lui Gorbaciov, de vrem să fim obiectivi. A apărut cu dăruire continuitatea Partidului comunist; cu argumente, firesc "dialectice" puțin convingătoare (principiul pluralității în democrație, printre altele).

Demențială sarcină cea de a reînsofletea un cadavru. (Un partid care s'a sinucis înainte de a fi desființat). De ce oare? "Teama de o nenunțare încă puternică?" - mă întreba un ziarist străin. "Puternică, nu cred" - i-am răspuns. "Periculoasă, poate; ca o ruină care se prăbușește".

De ce oare? Există încercări disperate ale căror consecințe nu le putem prevedea. Odgon de salvare, sau funie la gât?

La ora actuală întrebarea nu mai are importanță. În ce privește demisia lui, tardivă, din postul de Secretar al Partidului, e consecința logică în urma evenimentelor. Oricât de tardiv, sau oportun, ar părea gestul, rămâne totuși un gest.

Vorbeam de merit. Ce merit? Ce merit? veți întreba. În câteva cuvinte. Omul a încercat prin toate mijloacele să restaureze o statuie în ruină. Fățuș. Nu s'a ascuns după degete, nu s'a descotorosit de veșminte (ca personajele revoluției furată din România). Nu a măsluit un partid ad-hoc, hocus - pocus, - prin șerpuitoare tertipurii: un Front al Salvării Naționale (care s'a dovedit în cele din urmă un adevărat Front al salivării Naționale). Iată meritul lui Mihail Gorbaciov.

Notă: Am încheiat aceste rânduri la data de 26 August. Ce se va mai întâmpla până la publicare, fapte importante, neprevăzute, ar putea să coincidă cu punctele de sprijin și vederile expuse mai sus sau, eventual, să stirbească parte din interesul lor din pricina complexității fenomenului.

Radu ENESCU

CAD IDOLII

—Ovidiu VASILESCU—

Pornită'n declin e azi steaua puterii satanice și tot așa clocoțul urii.

Din nesfârșitul tărilor Tale se prăvălesc astăzi, pentru a doua oară, "zeii" dezordinei astrale, "apostoli" minciunii, "profeții" falsului Ierusalim. Se năruie totodată cu ei, zidul urgiei și al necredinței, în spatele căruia, din blasfemie și jertfe păgâne, din splendorul și greul granit, din marmoră și alte carate, discipolii ZEULUI NOAPTE, și-au plămădit idoli cărora li se vor supune în imperiul deznădejdei, pe care l-au opus tainicei Tale zidiri. Saptezeci de ani a durat trecerea noastră prin pustiu. La saptezeci de ani întineric distanță de Tine am stat, din porunca unor "ingeri" cu suflute murdare, doar, doar Te vom uita și vom sparge'n picioare cărțile acelea sfințite din lut.

Se crapă însă de ziua acum la început de anotimp. Se face lumină Doamne, pe calea sfântului Damasc. Orbii nu mai băjbăie. Incep să zărească cetatea adevărului Tău și s'o deosească de ceea ce au lucrat pe întineric cu migală nepunctuoasă și cu unelte de imprumut.

Semnul dreptății Tale se înalță mândru și solemn

din colbul mileniului doi, ale cărui porți au fost ferecate cu limbile urii și al

cărui prag a fost mănjit cu sângele nevinovaților, de

Continuare în pag. 6

CRIZA DE COMUNICARE

—Ștefan AVĂDANEI—

Cum spunea "Mareșalul" MacLuhac acum vreo câteva decenii, comunicarea este o dimensiune, o componentă majoră, dacă nu esențială, a civilizației sau civilizațiilor contemporane. Practica și doctrina comunistă, construite pe discrepanța dramatică dintre cuvânt și faptă, își apărău, prin exponenții lor, cu disperată îndârjire, marea izbândă: adică tocmai aceea de a fi reușit să împingă limbajul la o distanță convenabilă de realitate și a-l folosi relativ independent, autonom. Comunitățile comuniste (frumoasă redundanță!) erau derutate, controlate și torturate în infernul invizibil al acestui spațiu dintre cuvinte și imaginile lor în lumea exterioară, dintre limbă și acoperirea ei în real. De aici și teama, groaza furibundă a acestor regimuri față de revenirea cuvântului în matca lui semantică sau față de încercarea realului de a-și apropia expresia, însoțită de ripostă brutală în sesizarea celei mai mici aluzii sau tente algerice dintr'un text sau discurs.

În termeni ceva mai specializați, ar fi vorba de neglijarea sau falsificarea referențului prin îndepărtarea lui de imaginea lingvistică, sonoră sau grafică, prin care ne relaționăm cu lumea.

Paradoxul, evident, constă tocmai în aceea că marxismul pleda pentru o dependență strânsă a faptului de conștiință, a încifrării lingvistice de faptul real, a subiectivului de obiectiv așadar.

Fiind oameni ai extremelor, reprezentanții noii forme de comunism nu puteau trece decât exact la polul opus: nu teama de apropierea dintre cuvânt și referent îi mai domină, ci sunt copleșiți de ignorarea completă a acestei suprapunerii. Dacă adevărul poate fi definit ca o corespondență cât mai strânsă între limbaj și nelimbaj, între cuvânt și sensul lui, atunci ajungem și la posibilitatea înțelegerii celor două extreme. Ceea ce se spune în primul caz nu are nici o legătură cu realitatea, adică limba funcționează prin antonimizare ("cel mai iubit fiu al poporului" însemnând "cel mai urit monstru al umanității din această zonă"), iar ce se spune în al doilea caz are o așa de mare legătură cu realitatea, încât sinonimia tinde să desființeze efectul celor spuse ("aroganța declarată a noilor guvernanți" însemnând doar "aroganța declarată a noilor guvernanți"). Adevărul divorțat de limbaj nu poate rezista multă vreme, iar adevărul prea mult conținut în limbaj

poate deveni un ciudat tip de tautologie.

Leșirea din impas cred că va fi tot prin ironie-diferență între ce se spune și cum se spune. Distanța, fundamental ironică, din primul caz devenise atât de mare încât ruptura nu putea să mai întârzie, cuvintele (ucigași, trădători, odioși, sinistri, dictatori...) erau cerute de realitate cu atâtă forță încât aceasta din urmă a

explodat. Suprapunerea de acum este atât de evidentă încât jocul semnificațiilor ar putea să dispară. Echilibrul s'ar restabili prin forțarea pe direcție complementară: adică imi închipui sufocarea oamenilor politici care s'au îmbulzit (cum era și firesc) la conducere printr'un limbaj de tipul: "Faceți oricâte abuzuri - însușiți-vă din banii națiunii, ascundeți

fondurile lui Ceaușescu, luați-vă case, elicoptere și avioane, puneți-vă toate rudele și toți prietenii în funcții cât mai bune-că nouă ne place; mințiți cât puteți mai tare, puneți-vă purtătorii de cuvânt să anticipeze ceea ce ați hotărât deja, inventați legi noi care să acopere mizerii vechi, manipulați-ne prin televiziune și ziare cât vreți, plimbați-vă fără rost

prin toată lumea, iscați oricâte diversivități vă trec prin minte, că noi tot nu ne sinchisim; în sfârșit, considerați-ne oricât de idiști că noi vă vom aplauda."

Așa văd recuperarea limbajului nostru de către realitatea noastră, sau, mă rog, a realității de către limbaj; până când nu vom efectua această forțare, nu vom reuși să comunicăm coerent în această lume a noastră.

AVEȚI ÎNTREBĂRI PENTRU VIITORUL CANADEI?

Pentru informații în legătură cu propunerile guvernului pentru reforme constituționale, telefonați prin linia telefonică gratuită

1-800-561-1188

Pentru cei ce au probleme cu auzul, telefonați la: 1-800-567-1992 (TTY/TDD)

Canada
Shaping Canada's Future Together

NAȚIUNEA ROMÂNĂ ARE DREPT

Urmare din pag. 1

periculoasă, pentru că economia devine zilnic în stare mai rea și țara nu are un program specific." Este deci de așteptat până când ex-Uniunea Sovietică se va transforma într-o piață liberă și puțin de așteptat într-o Nirvana. Cei care până acum credeau că securitatea Occidentului depinde de dezintegrarea Uniunii Sovietice și-au schimbat brusc discursul, în sensul că noile republici, devenite independente, care dețin arme nucleare și cultivă un naționalism extremist pot deveni noi monștri, pentru că nu visele, ci greșelile politice nasc monștri.

Noi suntem interesați în mod deosebit mai mult de situația Ucrainei, care până acum era considerată doar un dinte din roata dințată a Uniunii Sovietice. A trecut să se reconstruiască din temelii ca o națiune. Nu trebuie uitat că în scopul multiplicării voturilor proprii la ONU, Ucraina și Bielorusia figurau ca două state la organizație, de fapt două manechine. Ea este ca număr de populație a doua republică și are un mare potențial agricol-industrial, plus multe baze nucleare, indiferent de faptul că dorește să le elimine. Până atunci, până la formarea unei armate proprii de 350.000 de soldați, s'a declarat că lovitură de Stat a surprins Ucraina fără apărare și deci actualmente de bazează pe cele 3000-5000 de focosuri nucleare. Din păcate, liderul actual, Kavchuk este un fost lider infocart comunist, care acum a preluat stindardul naționalismului afirmând că înainte a văzut viața dintr'un turn de filde iar cum o vede dela nivelul solului.

Evident că la toate republicile primate cum am spus mai sus în roata dințată a comunismului centralizat, lucrurile departe de a fi roze, sunt foarte înegurate. Deși Ucraina a trecut rapid la o uniune cu Republica Rusă condusă de Elțin, între acestea există diferențe, ca bazinele carbonifere Donbass, Crimeea, porturile mari dela apele calde, Odesa și mai ales șantierul naval dela Nicolaev, la

Marea Neagră. În plus iarna care vine, amenință cu foamea. Însă Ucraina deține fără legitimitate Sudul Basarabiei și Nordul Bucovinei, teritorii care indiscutabil au aparținut națiunii române privită ca atare, indiferent de vicisitudinile temporare ale istoriei, nici când Ucrainei.

În legătură cu independența, suveranitatea și realipirea Republicii Moldova precum și a celorlalte teritorii românești, respectiv Nordul Bucovinei și ținutul Herța, toate la România, următoarele sunt de avut în vedere:

Există identitate de situație politică și nu se poate face discriminare la data anexării, între cele trei Țări Baltice și teritoriile rupte dela România. Este o absurditate să se facă diferență pe aspectul că unele erau țări suverane și altele numai entități rupte dintr'o țară suverană. Statele Unite nu pot da niciodată o explicație valabilă de ce, nerecunoscând niciodată anexarea forțată a Țărilor Baltice nu a aplicat aceeași măsură anexării teritoriilor rupte dela România, când la baza operațiunii integrale a stat pactul secret nazi-comunist, pact nu de mult declarat nul și de Sovietici.

Nu se poate invoca nici tratatul Gorbaciov-Iliescu în care cel de al doilea nu a făcut o mențiune expresă de nulitate pactului secret. Semnatul de partea română în grava criză politico-economică, caută disperat o salvare și de unde nu putea să-i vină și astfel și-a călcat jurământul către țară, lezând interese vitale ale țării. De altfel față de configurația politică a ex-Uniunii Sovietice și de lipsa de perspective mai ales în asemenea condiții ca tratatul să fie ratificat de România, rămâne ca Republica Moldova să-și hotărască soarta pe linia patriotică adoptată, iar în privința celorlalte teritorii, interlocutorul nu mai este Gorbaciov, ci Ucraina.

Ucraina, în curs de a se reconstrui ca națiune și stat nu stă nici la originea pactului blestemat Ribbentrop-Molotov, nici

la enclavale adăugite tot de Stalin-Molotov la finele celui de-al Doilea Război Mondial. Acestea au fost efectuate pentru izolarea Poloniei de România și Ungaria, iar cele două județe sud basarabene spre a se instala la brațul Chilia și ca putere riverană, să poată domina gurile Dunării. Ciopârțirile administrative au aparținut discreționar Kremlinului și Ucraina s'a trezit cu o configurație fabricată la Moscova.

Lumea liberă nu se poate prefăca că nu cunoaște cele două metode ale comunismului sovietic pentru a-și asigura intern dominația de fier și că a recurs la inculcarea fricii paralizante și la o serie de enclave administrative artificiale, deportând locuitori seculari în zone îndepărtate și amestecând prin forță, naționalități și etnii. A ignora acest sistem criminal înseamnă că definiția crimei contra umanității și de genocid din Declarația Universală a drepturilor Omului este literă moartă. Pe de altă parte, Ucraina, spre a declara și obține independența și suveranitatea a invocat "principiul autodeterminării". Cum poate moralmente în fața lumii întregi și a istoriei să nege altora ceea ce a susținut pentru ea? După cum nici din interes politic de Stat și națiune unitară, nu-și poate crea un potențial primejdios de multinaționalitate, asemeni celui din Iugoslavia; aici, cum s'a văzut, a dus la o criză gravă statală, ajungând în pragul unui război civil, cu toate eforturile Comunității Vest Europene, când de mediere, când de amenințări cu sancțiuni economice. Dincolo de ultra naționalismul de care sunt suspecți și care ar pretinde o unitate compactă națională, oamenii politici ucrainieni, dacă n'ar proceda la un act de dreptate și ar conserva moștenirea ilegală stalinistă, ar comite o greșală istorică din care ar rezulta numai consecința oprobiului.

Poporul român se află în momentul istoric al reintegrării, asemeni celui din 1918, cu deosebirea că teritoriile de

revenit la patria mamă sunt mai mici și că dacă atunci întregirea a fost fructul unei lupte seculare și a unui război just, acum este consecința dezintegrării imperiului acaparator comunist. Pornim dela elementul fundamental al existenței unei "națiuni române". În formarea acesteia, factorul esențial a fost o voință vie dezvoltată într-o conștiință națională a unui popor, împărțind în comun un teritoriu și dobândind aceeași identitate prin experiența istorică, tradiții și instituții proprii, într-o îndelungată perioadă de timp.

Concomitent cu această dezvoltare se află și "patriotismul", adică dragostea pentru pământul strămoșesc, trecut și cultură. De aceea nu numai Statul ca reprezentant, dar fiecare Român, oriunde s'ar afla are îndatorirea să exercite o presiune persuasivă la toate nivelele și în toate direcțiile și fără încetare, pentru ca opinia publică externă, ne mai vorbind de cea internă, să ia cunoștință și să înțeleagă că urmăm infaptuirea reintegrării pe baza unui drept inechivoc, care reprezintă un ideal național în cadrul principiului autodeterminării. Să exercităm această presiune și față de deținătorii ilegiti ai teritoriilor respective pentru a nu pregeta să retrocedeze ceea ce în realitate nici nu este actual lor propriu de acaparare și să dovedească prin aceasta că se pot alinia lumii civilizate, care se bazează pe respectul dreptului și echității nu numai între indivizi, și între națiuni.

Inchei cele de mai sus cu declarația unuia din cei mai mari oameni de Stat ai trecutului, Președintele Statelor Unite, Woodrow Willson, care în timpul Primului Război Mondial a spus:

"Autodeterminarea nu este numai o vorbă goală. Este un imperativ esențial al acțiunii... Acest război își are rădăcinile în disprețul pentru națiunile mici cărora le lipsește unitatea și forța spre a-și realiza cererea care să le determine forma proprie de viață politică."

Adrian GRIGOROPOL

IOV - STALIN - GORBACIOV

— Marcel TURCU —

Iov (Estera 10 Iov D conform hagiogramei ebraice (V - III îen) însemna la coordonatele locului (Saba, Caldeea!) verticala definitivă cer-pământ. El este unul aflat în influx: golul dens ca densitatea morală a omului căci acest păstor neprihănit (v. Psalm 73- Ecleziaist!) ştia că vine arşiia vremii şi seacă! El este tăcerea esenţială, înfiind omul în facerea christică. Iov fondează un punct raţional aproape de Om! Este primul modul optic vizionar pe întinderea nisipului, căci ştia unde este "biruinţa priceperii". Este singur şi mare în exemplaritatea sa, căci aflăm din cel din urmă răspuns al lui Iov "că oamenii bat din palme la căderea lui" (celuilalt!) şi iată că celălalt a venit ca un revers al medaliei, jefuind mitul şi credinţa de sensuri: s'a iscat parcă din crusta iraţionalului şi s'a instalat la Kremlin datorită slabei intuiţii omenesti.

Stalin, stafiditul devorator, cu fruntea coroziv atinsă de congrese sanguine, cu moartea coclită'n sprâncene de vâsc. Omul-fiere ce galoniza prin Petrograd cu semeţia pusă în solda pomeţilor proprii, omul cu deget stalactier, cu mersul bazat pe raţionamente sumbre, Stalin, un întreg imperiu sintetic vârit cu de-a sila în silozuri de cizme ucigăse, dictatorul mărşăluind prin deceniile sale ca un bezmetic solvabil, oniric crud pentru moarte şi morţi.

Contrapus, M. Gorbaciov urmează în timp: el este omul de silex al acestei triade; el ştie că drumul în sus este egal cu drumul în jos (paradigmă presocratică!). El ştie că valuta e ganglion de ebonită atât la Moscova cât şi la Bucureşti. El ştie că Europa are leziuni intelectuale; el, sfînxul flexibil, ştie că partidul e subred iarăşi omul, nul de aceea se pare că între cele două elemente nu e vreo

legătură! Un alt preşedinte s'ar putea uita furisat, cu coada ochiului în istorie - acesta, nu! Cine l-a văzut răzând nediplomatic crede că era convingător. El ştie că Petru era primul Rus care gândea istoria în registru universal! El ştie că premiul este pentru tot, dar nu pentru economie. Si - fiindcă ştia toate acestea i s'a decernat de curând Premiul Nobel pentru Pace! Si astfel a făcut triada ilustră: Primul, celălalt şi Ultimul! Pitagora e mult în urmă! Bate triada pendulul prin lume; călcăiul Premiului Nobel e astăzi mai suplu! Triada aceasta cu cele trei latitudini: pură, crudă şi crispată!

Triada febrilă traversează istoria cu ultimul om la fereastră. Triada şi im-primă ritmul ei sacadat azi la ora 6 sau la ora 9, traversând de-a dreptul istoria contemporană... Triada imprimă ritmul ei sacadat, însoţită mereu, protejată cu tandreţe de forţele armate ale raţiunii!

UN PAS ÎNAINTE

— Mihaela MOISIN —

Dacă minerii au venit din nou în Capitală cheamaşi de anumite "forţe necunoscute" sau trimişi de foame, soţii şi copii este lipsit de importanţă. Dacă printre aceşti mineri se aflau şi unii din cei care anul trecut au bătut şi omorât suflete nevinovate în Bucureşti este însă foarte important. Este puţin, dintr'un punct de vedere: au simţit pe propria piele că şi ei au fost înşelaţi de promisiunile, zămbetele şi vorbele mieroase ale neocomunistilor, azi foarte bine înfiţi la putere în România.

Cel mai important lucru însă este faptul că, cu ajutorul acestor mineri - un fel de "bau-bau" al României, s'a făcut un pas înainte în lupta pentru eliminarea completă a comunismului. Deşi venirea lor în Bucureşti şi din păcate plecarea lor prea timpurie înapoi, a fost ca o furtună, s'a reuşit un lucru mare: îndepărtarea dela conducerea guvernului, a celui mai nepotrivit de pe lista prim-ministrilor României.

Treaba a fost făcută nu mai pe jumătate, dar desigur zilele la conducerea României îi sunt numărate şi lui Ion Iliescu. Deşi amândoi au fost cu dinţii de scaunele lor, deşi nu au vrut să înţeleagă că cunoscuta frază "Dacă voi nu mă vreau, eu vă vreau" a lui Alexandru Lăpuşneanu nu poate merge la nesfârşit; deşi au acuzat de data aceasta ca vinovaţi de atentatul de "lovitură de Stat" pe comunisti (care?) iar nu pe legionari sau fascişti, primul îşi face bagajele, iar celălalt - Ion Iliescu - i-a început numărarea inversă. Si nu aduce anul, ce aduce ceasul.

Indiferent de motivaţie, de ce a stat în spatele venirii minierilor din nou la Bucureşti, un lucru este sigur: ei au făcut în câteva zile,

ceea ce toate asociaţiile, organizaţiile, ligile, partidele nu au reuşit să facă în cursul unui an. Este dureros să gândeşti că trebuiau să vină minerii în Capitală, pentru a se auzi iar pe străzi "Jos comunismul!", iar în parlament "Jos Iliescu!", chiar din gura servilor lui. Adeverată scenă grotescă.

Ce este mai trist însă, este că sunt încă atâţia Români, atât în ţară cât şi în exil, care-i regretă plecarea lui Roman dela conducerea guvernului "său", cum îi plăcea să spună, fără a încerca să înţeleagă două lucruri esenţiale.

În primul rând, trebuie reamintit celor cu memorie mai scurtă, despre afacerile de milioane de dolari, personale, ale lui Petre Roman, soldate cu o "mică" avere în Occident, unde probabil se va retrage încetător, cerând "azil politic", că doar este comunist venit dintr'o ţară neocomunistă şi culmea absurdului, primindu-l.

Al doilea lucru esenţial, probabil greu de înţeles, este faptul că, cu toate rudele şi relaţiile lui în Occident, nici Petre Roman, nici viitorul prim-ministru, preşedinte, nu vor primi vreun ajutor substanţial în ce priveşte refacerea economiei României.

Este greu de crezut pentru noi, toţi Est-europenii atât din ţările noastre, cât şi din exil, că asistăm la o potenţială nouă trădare din partea Occidentului, şi în mod deosebit a Statelor Unite.

Tot Occidentul vorbeşte despre ajutorul economic ce trebuie acordat imediat fostei Uniunii Sovietice, principala responsabilă a tuturor crimelor şi nenorocirilor din Europa de Est, ca de altfel şi propriului ei popor. Se trece cu prea multă uşurinţă peste faptul că însuşi acest Occident, a vândut întreaga Europă de

Est Imperiului Sovietic în 1939 prin pactul Ribbentrop-Molotov, iar mai apoi în 1945 prin Yalta şi Potsdam.

Acest Occident, cu vină aproape la fel de mare ca şi a ex-Uniunii Sovietice de catastrofa ultimilor 50 de ani în Europa de Est, ar trebui, ca cel puţin dintr'o obligaţie morală ca şi din sentimentul de părtăşie la o crimă, să ajute apropierea ţărilor de sub fosta dominaţie sovietică şi comunistă, de Vestul care nu a ştiut ce este privarea de orice libertate, foamea sau frigul. Să întindă azi mâna sănătoasă, sigură pe ea, mânilor tremurânde din Estuleuropean, întinse de 50 de ani.

Se pare însă, că aceiaşi gen de decizii politice din anii 1939 şi 1945, s'ar repeta azi în domeniul economic.

Sunt prea puţini cei ce pot să obţină uşor, fără muncă ce-şi doresc în viaţă. Marea majoritate trebuie să muncim greu pentru fiecare lucru cât de mic. Dar munca nu trebuie să ne sperie. Cu dragoste şi înţelegere, întorcându-ne cu faţa spre Dumnezeu, încercând să fim buni, să nu înşelăm, să fim cinşti şi să muncim, punând fiecare umărul, vom putea reclădi România de dinainte de comunism. Să nu visăm la ajutorul Americanilor, pe care părinţii noştri l-au aşteptat aproape 50 de ani şi să mai aşteptăm şi noi tot atâtă. Refacerea economică va veni în mod natural, după ce va începe renaşterea spirituală, naţională.

S'a făcut un pas înainte, pe drumul greu, spinos, al României. Să încercăm să-l facem şi pe următorul, chiar dacă-l greu. Să distrugem structurile comuniste şi ţara va înflori prin ea însăşi.

Să nu-i mai aşteptăm nici pe mineri şi nici pe Americani!

Noi Reglementări Privind Retribuţia Minimă

Următoarele tarife generale de remunerare minimă (excluzînd muncitorii folosiţi la recoltare) intră în vigoare la începutul săptămîinii de lucru, în care se află ziua de 1 Noiembrie 1991:

DISPOZIȚII CU CARACTER GENERAL
(inclusiv pentru personalul de serviciu casnic)

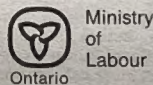
Servicii necalificate în general (pe oră)	\$ 6.00
Studentii sub 18 ani (pe oră)	\$ 5.55
Personal servind băuturi alcoolice (pe oră)	\$ 5.50
Ghizi de vinătoare/pescuit (pe zi de peste 5 ore)	\$60.00
Ghizi de vinătoare/pescuit (sub 5 ore)	\$30.00

Următoarele tarife noi de remunerare minimă pentru culegătorii de fructe, zarzavaturi şi tutun vor intra în vigoare la data de 1 Ianuarie 1992:

Adulţi	\$ 6.00
Elevi sub 18 ani	\$ 5.55

Alocaţiile maxime pentru cameră şi mîncare admise în calculul remunerării (aplicabile categoriilor mai sus menţionate, începînd cu săptămîna de lucru în care se află ziua de 1 Noiembrie 1991, şi respectiv de la 1 Ianuarie 1992 pentru muncitorii angajaţi la recoltare:

Camera - separată (săptămînal)	\$27.80
- în comun (săptămînal)	\$13.90
Mîncare - (fiecare în parte)	\$ 2.20
- (săptămînal)	\$46.20
Camera şi mîncare (săptămînal)	
- cu cameră separată	\$74.00
- cu cameră în comun	\$60.10
Dormitoare (săptămînal)	
numai pentru muncitorii angajaţi la recoltare	
- cu apă şi curent electric	\$87.00
- fără apă şi curent electric	\$64.20

CAD IDOLII

Urmare din pag. 4

către fariseii aducători de duhuri necurate.

Cei care au crezut şi-au aşteptat vorbă şi faptă dela granitul din care şi-au netezit idolii, stau astăzi neputincioşi şi încă neîncrăzători. Semnul mirării este toată fiinţa lor. Semnul durerii şi al disperării consumă astăzi pe discipolii cetăţii NAMUR, timp în care cei ce n-au renunţat nici un moment să creadă cu fervoare în taina adevărului Tău, ei care au fost puşi la zidul "ruşinii", pentru faptul că au ştiut să-şi facă din suferinţă un rost, calcă azi majestuos şi plâng lacrima bucuriei, bucuria bucuriilor, adică voia Ta, Iisuse.

Se confundă răul în sine însuşi, chiar acolo de unde pornise cândva. Se suprapătează demagogiilor ateiste, se prăvălesc în adâncuri imenele păgâne şi neamurile

ostenite se întorc toate către obârşile lor.

Cad statuile lui Goliat modernul, monstrul infricoşător care a creat imperiul căpăunilor, ce cade odată cu statuia lui. Cu dalta şi ciocanul, cu mâinile goale ori cu dinţii, sclavii dezlănţuiţi încearcă să rupă în bucăţi granitul mut şi încă temător, vrînd să fie siguri că nu se va mai ridica şi a doua oară, peste vieţile şi voinţele lor.

Răsună din nou clopotele a semn de izbândă şi înnoire, a semn de reînviere creştină, de renaştere naţională, de întoarcere la calea Ta, Doamne, a neamului nostru din ţara Smarandei. Cei care încă mai stăruie în necredinţă şi minciună, ei, falşii legiuitori de azi, ei care s'au plecat şi închinat la picioarele lui Lenin, creează neputincioşi să crezeze alte mituri care să prelungească nelegiuirea lor

stăpînire, dar mironos în ţară a tămăie, a smirnă şi-a busuioc de care fug şi diavolul mare şi cel mic. Acestea sunt armele cu care vor învinge aceia care au fost cei mai huliţi şi mai osândiţi, cei care au ştiut să ascundă sub noianul suferinţelor, tainele prin care s'a încheag naşterea română. Ei, care au ştiut că prin jertfa lor vor învinge, au astăzi semn dela Tine. Doamne, că vor fi biruitori. Izbândă lor va fi ca după voia Ta. Modestie, viaţă săracă şi curată, simplitate creştină şi mai presus de toate, marea lor putere de a ierta.

Pornită'n declin e astăzi steaua puterii satanice, Doamne, şi tot aşa semnul urii. Cei care în mod conştient au suferit pentru voia Ta, plâng azi lacrima bucuriei, singura în stare să vindece şi mai ales singura în stare să ierte.

Ovidiu VASILESCU

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

PLURALISMUL POLITIC DIN ROMÂNIA

— Adrian GRIGOROPOL —

-II-

Urmare din Nr. trecut

Acceptarea compromisului a fost o greșeală gravă din care și astăzi se trag consecințe foarte dificile de remediat. Televizarea integrală a acestui corp legislativ denumit cu justă ironie miniparlament, a fixat zilnic electoratul în fața micului ecran, unde s'a amuzat mai bine decât la o comedie de scenele nesfârșite de cel mai autentic humor caragialesc. Perfidia guvernării și-a atins cu brio scopul de a compromite parlamentarismul, pluralismul și bineînțeles, partidele. Demnitatea acestora a fost pusă la o nouă altitudine prin fructul alegerilor, actualul parlament, denumit și mai peiorativ, al rușinii naționale, care nu este altceva decât o mașină de vot por guvernare, în mecanismul căreia, firava opoziție de partide nu contează decât de puțin, putându-se număra pe degetele dela o mână concesile ce i s'a făcut, cum ar fi amendamentul ca jurământul să se facă pe Biblie.

Cum treburile țării mergeau din ce în ce mai prost și greșala acceptării CPUN-ului fusese profund resimțită de opinia publică, reestimarea situației a dus la o a doua opoziție care s'a dezvoltat din ce în ce mai mult ajungând la denumirea de "extra-parlamentară" spre a fi deosebită de aceea "intra-parlamentară". Grupuri răsfricate ca Societatea Timișoara, Asociația 15 Noiembrie, 21 Decembrie, Grupul pentru Dialog Social, Ligi studentesce, s'au înscris ca fără activități politice. (A fost o stratagemă?) S'au îndârjit când CPUN a votat o mini-Constituție, Legea electorală, o ușă deschisă comunistilor să-și perpetueze conducerea? Atunci, în Martie 1990, Proclamația dela Timișoara a lansat o săgeată care putea fi mortală guvernării comuniste, prin prevederile art. 8, ca să fie excluși dela candidatură trei legisturi consecutive, foștii nomencluriști, membri ai c.e.p.c.r. și foștii ofițeri de Securitate.

Această proclamație, consider, fără exagerare, a fost semnată de peste un milion de cetățeni în tot cursul lunii Aprilie, având prin urmare, țaria unei inițiative de plebiscit și amendamentul propus CPUN-ului de partidele istorice spre a fi introdus în Legea Electorală a fost respins pe nerăsuflăte. Protestul a dat naștere fenomenului opozant "Piața Universității" unde 53 de zile neîntrerupt, zi și noapte, s'au proferat slogane de un folclor politic piperat la adresa președintelui autoale Iliescu, guvernului autointalnat, comunismului auto conservat.

Într'un moment de inspirație nefastă și de ierizare acută, Iliescu i-a catalogat pe protestatarii "golani", denumire devenită epeică și de circulație internațională: "Golaniada". Clanul Iliescu-Roman, suferind de coșmarul ilegitimității care decurgea din mistificarea alegerilor, inspirându-se dela cămășile brune, pentru a elimina definitiv partidele istorice și Golaniada, precum și Asociația Foștilor Deținuți Politici, intelectualitatea și studențimea, a lansat cu macro-comunism-Securitatea, la chemarea Președintelui Iliescu, proaspăt uns în funcție, șarja din capitală care s'a soldat cu morți, schingiuiri și devastări la 13-15 Iunie 1990.

O asemenea operație avusese loc și la Tien-an-men, dar noi nu suntem China, ca autorii să nu fie spulberați dela putere. Si totuși după multă zarvă în Occident, și după sancțiuni pe care, ca pe vremea lui Ceaușescu, urma să le suferă tot poporul român, proasta reputație a cuplului (de data aceasta) Iliescu-Roman, încet, încet, s'a cârpat datorită faptului că interesul Occidentului înclină deocamdată mai mult pentru stabilitate decât pentru democrație.

Astfel, că la 13 - 15 Iunie 1990, pluralismul politic din care răsăriseră numai câteva lăstare mai de nădejde, a fost băntuit din nou de o și mai furibundă furtună FSN decât în 28-29 Iunie 1990. După care, factorii politici democrați au trecut să-și facă bilanțul, să gândească și să se organizeze mai temeinic.

PARTIDELE

Luând în considerare și experiența alegerilor din 1946, oricare ar fi fost consecințele, trebuiau să refuze compromisul

cu CPUN. Să nu subscrie Legea Electorală prin vot în CPUN, ale cărei capcane erau vizibile dela o poartă. Să se îmbrățișeze mergând până la retragerea din CPUN, art. 8 din Proclamația dela Timișoara și după respingerea amendamentului să boicoteze alegerile. Nu sunt disculpabile nici ele, nici opoziția neconstituită în partide, și împreună și-au săpat groapa în care au căzut. Fiecare din alte motive. Deși fraudă electorală are necunoscute ce nu pot fi estimate exact, participarea la alegeri a fost o supraestimare a forței de care dispuneau, căci popularitatea dela 29 Ianuarie se erodase prin grija cea de toate zilele a guvernării, precum și din cauza unei reticente politice pe care o vom examina în cele ce urmează.

OPOZIȚIA EXTRAPARLAMENTARĂ ALIANȚA CIVICĂ

Grupurile declarate apolitice, menționate mai înainte, timp de un an și jumătate au mers pe un drum greșit. Acest lucru a fost definitiv pus în evidență, dacă până atunci era controversat, de hotărârea Alianței Civice, la 5 Iunie 1991 de a se transforma în partid politic. În mod lapidar putem concretiza că opoziția extraparlamentară reunită în Alianța Civică din Noiembrie 1990, a avut un puternic rol politic fără să aibă putere politică.

Dacă unii dintre Dvs. ați fost prezenți la seminariile Romfest 1990 la Washington DC, poate vă amintiți că am prezentat "Imperativul ca opoziția extraparlamentară să facă opțiune de partid". Seminarul s'a bucurat de o largă participare, fiecărui vorbitor revenindu-i doar câteva minute. Din acest motiv, toate expunerile au fost comprimate și subiectul n'a mai putut fi dezvoltat așa cum fusese coint. Tot în acea perioadă, "Lumea Liberă" din New York mi-a publicat un articol "Opoziția extraparlamentară și România la testare" și am dus o campanie de discuții cu factori politici din țară ai opoziției prin care menționez interviurile publicate de "Cuvântul Românesc" cu Stelian Tănase, Corneliu Coposu și recent cu Constantin Ticu Dumitrescu, toate luate înainte de 5 Iunie 1991 și în care am abordat această temă.

După opinia pe care mi-am exprimat-o deschis tot timpul și destul de singular, câtă vreme s'au consumat tone de cerneală să se susțină contrariul, aceste formații active declarate transparente mascate ca apolitice, adunate ulterior sub umbrela Alianței Civice, au săvârșit o greșeală mai mare decât partidele discutate mai sus prin aceea că dispunând de elite de valoare față de ceilalți și aceștia aveau capacitatea să înțeleagă mai bine procesul democratizării și să îndrume aderenții pe drumul care se impunea pentru triumful acesteia și nu pe un drum care nu ducea nicăieri. În democrație puterea politică se măsoară numai în competiție electorală prin partide, competiție care selectează aleșii poporului care să legifereze și să guverneze.

Cui i-a folosit decât FSN-ului, faptul că cea mai mare parte de cetățeni valoroși au stat de o parte neangajându-se direct în întrecerea electorală și au irosit un an și jumătate în discuții despre construirea societății civile, care evident și ea trebuie construită însă cere ani de zile. În vremea problemele prezente ale societății, în studiu în care se află acum, sunt rulate de uzurpatori incompetenți și intereseați numai în menținerea puterii și privilegiile pe care și le împart între ei?

Ce rost a avut retorismul filosofic al celor care acum, în majoritate, au hotărât să devină partid ca și criticarea partidelor istorice, că sunt lipsite de iluzii când ei aveau rezerve în acest domeniu, că sunt organizații demodate, chiar perimate, azile de ratați politici, creându-le o situație de debilizare într'atâtă, că pe porțile lor larg deschise, prea puțin se mai încumetau să intre? Defaimările făcând cor comun cu ale FSN-ului, nu mai puteai să nu te gândești unde se aflau rădăcinile unor asemenea orchestrații.

Este foarte bine că Alianța Civică, în ceasul al doisprezecelea, a abandonat motivația de până acum, demonstrând prin acest pas întârziat că și-a însușit în sfârșit procesul de democratizare din

țările avansate unde n'ai să întâlnești decât partide politice și din chiar țările ceva mai avansate decât noi ca Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, unde grupări predecesoare răsturnării dictaturii și pe care ele au înfăptuit-o, s'au transformat și se transformă în partide politice.

Să luăm ca exemplu numai Cehoslovacia, unde Forumul Civic ajuns la putere s'a divizat în două partide: Partidul Democrat (ODS) de aripă centru dreapta și Mișcarea Civică (PH) de aripă centru stânga. Citez din cuvintele lui Vaclav Klaus, Ministru de Finanțe și Președintele Partidului Democrat Civic: "Abolirea dictaturii a fost cu totul o altă sarcină decât construirea unei noi societăți" la care adăugăm că viteza de construire depinde și de nivelul cultural-politic, dar nevoile imediate ale societății nu așteaptă și revin instituțiilor create de democrație, care sunt partidele.

Turnarea osaturii, fundației politice a societății civile nu este tot una cu ridicarea completă a edificiului democrației, și a vedea lucrurile altfel este egal cu a accepta în continuare guvernarea partidului unic FSN care a apucat din prima zi să acapareze puterea.

Chiar în condițiile transformării în partid, Alianța Civică nu efectuează acest viraj cu tot efectivul. Sunt mulți care vor să se dedice exclusiv constituirii societății civile pentru rațiuni de anumite convingeri. Vom vedea cum se va rezolva bifurcarea. Dar trebuie să notăm ca un fapt deosebit de semnificativ, că Marian Munteanu, sufletul Pieții Universității, a demisionat din Alianță, consecvent angajamentului ce și-l luase, că va face acest gest dacă va avea loc transformarea în partid.

S'a eliminat repulsia față de organizația politică denumită partid, care figura în motivația extraparlamentarismului Alianței Civice pe considerentul că exista o contaminare cu acest virus provenind din fărâșelele "partidului comunist". Tocmai eliminarea comunismului ca forță politică unică justifică pluralismul politic de partide.

Si acum când în România s'au înființat peste 200 de "partide și partidulețe" cum le eticheta un articol din revista "22", numărul exact ne mai contând și registrul fiind în continuare deschis, să tragem câteva concluzii asupra subiectului propus.

Înflația de partide învederează tocmai absența unui pluralism politic real și această penură:

a) În sfera politică trebuie ca grupurile bine articulate intern, să se diferențieze pe interese opuse, o suprapunere de programe și de soluții ducând ipso facto la monocolorism și monopolism.

DIN GRĂMADA DE SPINI

- MOCIRLA -

O sală plină vârf, de tineri. Gâfâeli, tropăit, țipete, urlete, zgomot infernal și fum săl tai cu cuțitul. Căldură sufocantă, ochi holbați, cât cepele.

Pe o scenă de bălci, improvizată, "artiste" apar pe rând. Fete chinute, crispate, fardate violent, zămbete stereotipe, picioare pline de vânătaie albastre-violete.

Vulgaritate garantată: cu săniul goi, obosiți, legănând din șolduri, "fetele" schitează câțiva

b) Să conceapă, difuzeze și să promoveze strategii pentru obiective necesare.

c) Să se axeze pe înalte valori morale și sociale pe care să le și implementeze.

d) În modul cel mai clar, să convingă că în competiția politică nu intră luptă pentru putere și pentru distribuția elitelor sale la privilegii, ci pentru binele tuturor.

e) Să intre în competiție animate de un fair play al jocului politic, altminteri adversități necontrolate duc la izbucniri de tulburări sociale.

În lumina celor de mai sus trebuie remarcat că programele politice, unele prea îndrăznețe, sunt eminamente retorice. Penetrația în afara marilor orașe este extrem de redusă fiind obstrucționată de structurile locale ale FSN-ului. Există fenomenul de supraestimare care a costat atât de mult partidele în alegerile din Mai. Sondajele n'au nici pe departe acuratețea celor din Occident. Astfel, după unul, erodarea FSN-ului ar reprezenta o pierdere dela 66% la 3%, iar Alianța Civică ar acumula 3% din start. Dacă ar fi așa, opoziția cu cele 34 din aceleași alegeri înclusiv UDMR, ar dispune de acum de o majoritate cu care să răstoarne guvernul FSN chiar mâine. Dar, există un dar și chiar mai multe.

Alegeri și plebiscite sub o guvernare de tip comunist sunt formale, rezultatul fiind cunoscut dinainte și procentajele deja tipărite. În 1946 un pâl de neRomâni și nepatrioți au inversat cu 180 de grade rezultatele și au impus o dictatură de 50 de ani și aceasta când pluralismul politic în România era real. Evaluarea procentajului Alianței Civice este aleatorie, deoarece la toate demonstrațiile opoziției, indiferent sub ce firmă, au participat și membrii partidelor reale de opoziție și chiar și cei fără opțiune. Altcceva va fi când fiecare va merge la urna de vot.

Toate cele ce le înfățișez sunt izvoare absolut din preocuparea ca problemele partidelor care reprezintă opoziția reală să-și întărească rapid și puternic fundația politică pentru a fi în stare să răstoarne pe cei democratice monopolul impus de către FSN. Numai cu vederi clare și nu cu euforii nejustificate sau subestimări ale seriozității problemelor, peisajul nostru politic actual se poate dezvolta și consolida într'altă, încât să devină un pluralism politic real.

Deocamdată suntem într'un prepluralism politic și România de mâine trebuie necondiționat să-l realizeze deplin, ceea ce la ora actuală este într'o fază incipientă, pentru că altminteri nici democrația reală nu a putea să intre în toate structurile țării. Numai astfel viitorul de adevărată libertate și de bună stare poate fi asigurat poporului nostru.

truipe (strep-tease integral) a fost bătută de "impresariul" Domnului Marinescu și a plecat, după ce trăise alte aventuri.

Ion Marinescu (zis Jeanot) a înființat acest bordel ambulant - numit oficial "Teatrul Vesel I. Marinescu" - obținând Autorizația Nr. 149 din 4 Aprilie 1990, nici măcar 4 luni dela martiriul eroilor din Decembrie 1989.

Peste 40 de ani de minciuni, de chin și caznă, de torturi și crime, asta ne-au învățat? Să considerăm libertatea o mociră? Cei care încuviințează și cei care promovează această "libertate" nu sunt oare ființe care nu au nimic comun cu spațiul mioritic? Doamne, unde ești tu Tepeș Vodă?

DRACON

PENTRU O CARTĂ A DREPTURILOR ECONOMICE FUNDAMENTALE ALE OMULUI

- II -

—Constantin MACRI—

Urmare din nr. trecut

Noile state democratice luate în Răsăritul și Centrul Europei după prăbușirea dictaturilor marxiste nu se vor putea dezvolta pe căile democrației și nu se vor putea integra spiritului vestic european decât dacă vor adopta cât de curând o amplă și certă și transparentă politică de securitate socială.

Nu tot ce s'a realizat, în beneficiul social în cei 45 de ani de totalitarism marxist trebuie repudiat.

Mai ales în materie de siguranța locului de muncă, mai ales în materie de construcție de locuințe, mai ales în materie de accesibilitate a diferitelor forme de "loisir".

Trebuie repudiată cu vehemență și energie catastrofa antropologică și ecologică, distrugerea satelor și bisericilor, jaful în avutul public săvârșit de nomenclatură, abuzurile de putere impardonabile și de neuitat, izolarea și stagnarea culturală, starea mizerabilă a asistenței sanitare, toate agravate mai ales prin paranoia și bestialitatea clanului Ceaușescu - împotriva căreia s'a ridicat ca o imensă erupție, vulcanul revoltei populare din Decembrie 1989.

Reamintim că liberalismul economic reinstalat, după o jumătate de veac în economia românească nu va putea funcționa normal dacă paralel cu "privatizarea", cu "piața liberă" nu va funcționa și o suită de drepturi economice fundamentale ale omului înscrise într-o carte obligatorie pentru toți, respectată prin diverse tehnici și strategii conjuncturale, dar respectată ferm în spiritul ei menit în principal să combată sentimentul de alienare, de angosă, de neîncredere în virtuțile democrației.

Drepturile economice dau siguranța ființării persoanei umane: ca suport fizic, biologic, psihologic a dezvoltării sale spirituale. Această dezvoltare nu poate avea loc la un om fără adăpost și fără posibilitatea de a presta o muncă utilă, valorificabilă social. De aceea socotim că primul drept economic fundamental al omului este:

1. DREPTUL LA MUNCĂ

Dreptul la muncă nu este, nu trebuie să fie, echivalentul indemnizației de șomaj.

Este dovada unei bune organizări a prevederilor sociale, această promptă repleție pe ajutorul de șomaj, dar nu este dovada unei bune organizări economice și financiare, nu este dovada unei politici înțelepte de investiții și de creere neconținută a noi locuri de muncă.

Liberalismul economic, deci democrația, nu va câștiga cursa istorică, pe plan mondial, cu planul totalitarismului de diferite extracții, decât dacă își va fi creat propriile instrumente, tehnici și

strategii alternative, de a încuraja investiții mereu noi, mereu mai extinse, la tipuri de producții de bunuri și servicii inedite și producătoare de abundență, diversitate și accesibilitate.

La baza acestui imperativ trebuie să stea un organ informațional și documentar, la început național și apoi european și finalmente, în mileniul III, mondial, care să furnizeze instrumentând noile metode și tehnici informaționale, să procure noi scheme și noi indicative pentru valorificarea resurselor naturale și cele de imaginație, valorificare prin investiții de tip capitalist, adică producătoare de venituri și rentabilitate, din care o parte importantă este defalcată pentru plata forței de muncă.

Forța de muncă dela cea necalificată la cea super-specializată, ocuparea ei, solicitarea ei, este principala pârghie a echilibrului social.

Când forța de muncă, în tot evantaiul diversificărilor ei, dela vânzătorul de înghețată până la inginerul spațial sau medicul operator pe creier, începe să se simte alienată, se produce cea stare de angosă socială care este cauza principală a tuturor relelor, inclusiv a războaielor, terorismului și narcomaniei.

Nu mai munca, munca liberă, munca făcută cu plăcere este principala terapie a relelor secolului.

Dacă avem o corectă informație asupra nevoilor pieții (marketing și ceva în plus) vom avea și o justă orientare asupra inspiratorilor investiții.

Imediat după "banca de date" pentru nevoile pieții muncii, deci după informație, vin nevoile calificării profesionale. Mobilitatea nevoilor producției cere o mobilitate în calificarea, recalificarea, reciclarea pierceperii profesionale cerută de necesitățile producției mereu mai diversificate.

Aceste școli, aceste cursuri de calificare, de recalificare și de reciclare fac parte din politica de Stat cu privire la oamenii muncii. Si aici colaborarea internațională poate avea o valoare excepțională.

Trebuie să reluăm, să perfecționăm și să intensificăm relațiile de colaborare în construcții, în foraje, în instalații petroliere etc. cu țările Orientului Mijlociu și alte țări.

Valorificarea forței de muncă peste hotare este de o mare importanță și trebuie încurajată prin toate mijloacele.

Orice numai ca omul să aibă de lucru.

2. DREPTUL LA LOCUINȚĂ

Si în România antebelică a existat o preocupare destul de susținută pentru ca fiecare om care presta o muncă utilă să aibă

posibilitatea să-și cumpere o locuință.

Am putea spune că nevoia de adăpost, de "loc al tău" este ancestrală. Si în tradiția românească tinerii căsătorii își fac, în primul rând, "un loc cămin de casă".

Cum în societățile industriale de azi problema aglomerărilor urbane a devenit o problemă acută, nu mai sunt eficiente, adică economic accesibile, case ca cele din Vatra Luminosă, "locuințele ieftine", sau cele dela Regie C.F.R. etc. Astfel au apărut cartierele Balta Albă, Drumul Taberei, Berceni, Pajura, etc.

Avem a ne inspira din modelul comunist.

I.C.V.L.-ul și mai târziu O.C.L.P.P.-ul au fost instituții benefice pe aspectul scopului legal urmărit.

Au devenit astfel proprietari de apartamente, locuințe proprietate personală, oameni care n'au visat niciodată că aceasta ar fi posibil.

Aici nu analizăm valoarea urbanistică a acestor construcții sau cartiere care firește, mai ales în ultimul deceniu ceaușist, prin cubajul redus la minimum, prin finisajul detestabil al neurașezatizării generației de locatari, ci ne interesează principiul ca prin credit pe termen lung fiecare om cu venituri minime, dar sigure, să-și poată face de timpuriu o casă, un apartament, a lui.

Specula locativă din țările Vestului capitalist este inconcebibilă și inadmisibilă pentru generațiile "spațiului locativ" din Răsăritul european, fost comunist.

Trebuie reluată, extinsă și perfecționată politica de construcție de locuințe, pentru toată lumea, pentru toate nevoile, pentru toate pungile. Deci, o cât mai mare diversificare. O cât mai mare accesibilitate (ca de ex: acotul luat împrumut dela C.E.C. - azi dela o bancă, și mai ales o totală interzicere, a traficului de influență, politic, relații personale etc., în materie de contractări, cartiere, confort, preț etc. Comisii cetățenești democratice de supraveghere a obiectivității și seriozității administrative. Când vom obține o administrație și un aparat birocratic de tip german sau chiar franțuzesc, vom fi făcut un mare pas spre Europa.

Luarea de mită, bacșișuri, cadouri pentru a face un serviciu legalmente și moralmente datorat, va trebui să devină o crimă pedepsibilă exemplară.

Deturizarea, dezorientarea noastră cu asta trebuie să înceapă - cu crearea unei administrații de înaltă răspundere, de profundă moralitate, de perfectă bună credință și competență, toate bazate pe o profundă educație creștină, de solidaritate umană spontană.

3. DREPTUL LA ORGANIZAREA TIMPULUI LIBER (ODIHNA)

Fiecare organizație sindicală cu casele ei de odihnă la munte și la mare, cu bazele ei sportive, cu birouri de turism pentru toate vârstele, inclusiv vârsta a III - a, cu echipe de dans, coruri, concursuri de sport, arte etc. după programe amănunțite elaborate într'un real spirit muncitoresc.

Clubul oțelarilor, strungarilor, șoferilor etc. trebuie să devină niște realități vii "de amicitie" și solidaritate care să întărească spiritul de înțajutorare și prietenie reciprocă.

Nici un om însingurat, nici o existență inutilă, abandonată. Solidaritatea muncitorească - o puternică realitate sprijinită activ de Stat.

4. DREPTUL LA CANTINA - BUFET cu preț redus în timpul programului de lucru (pauză pentru masă). Idem pentru pensionari, pe cartiere.

Scopul este nu numai exclusiv alimentar, ci și ca element de convergență afectivă a salariatului cu întreprinderea, care va

căuta prin toate mijloacele să dea maximum de satisfacție salariaților prin diversitate, abundență și accesibilitate.

Legătura morală, sufletească, între salariat și întreprindere trebuie urmărită ca un deziderat permanent și esențial pentru pacea socială, productivitatea muncii și creșterea economică globală, ca venit național.

5. DREPTUL LA CREȘTE SI GRADINITE DE COPII CU PROGRAM COMPLET

Este de o colosală importanță asigurarea unui regim alimentar, educațional, sanitar primilor 4 - 5 ani din viața copilului.

Părinții - salariați - trebuie să aibă la dispoziție instituții unde să-și lase copiii pe timpul absenței lor de acasă.

Viitoarele generații trebuie să crească pe baze sănatoase.

Este o primordială datorie socială și un evident și elementar drept economic fundamental al omului.

6. DREPTUL LA ASISTENȚA FINANCIARĂ, BANCA MUNCII.

Orice salariat, pe baza unei cotizații minime, trebuie să poată apela în caz de nevoie urgentă, sau în

funcție de fondul cotizat, solicita un împrumut, cu dobândă minimă și rambursabil, astfel încât rata de restituire să nu constituie o povară prea grea pentru salariat sau pensionar. O lege specială și un regulament, va reglementa modul de funcționare și de finanțare.

Am menționat în introducerea la această scurtă prezentare a unei cărți posibile, dedicată exclusiv drepturilor economice fundamentale ale omului, sprijinul de text internațional care face vorbire despre aceste drepturi. Noi le-am sistematizat în șase categorii, dar, evident, mai sunt posibile și alte clasificări, cu mențiuni speciale despre caracterul lor economic și caracterul lor de drept al omului ca fiind expresia directă a demnității, inerentă persoanei umane și garanție ale cooperării sociale naționale și internaționale.

Obiectivul fundamental este realizarea bunăstării generale într-o societate democratică care se bucură de toate libertățile pentru realizarea personalității umane în toată diversitatea și fecunditatea capacităților sale.

Vorbe cu tâlc și fără...

BĂTRÂNA "MAICĂ RUSIE" SE URNEȘTE

Se vede că suveranitatea Rusiei renaște politica ei tradițională de dominare a popoarelor.

Căci, abia declarată suverană, a și anunțat că va avea revendicări teritoriale. Fărăprecizări, deocamdată, însă autoritar. Dar nu numai atât.

Profund de euforia libertății relative, care a cuprins popoarele asuprite și mințite timp de aproape trei sferturi de veac de către puterea comunistă, "Maica Rusie" le întinde o nouă capcană, sub forma noii Unii a statelor "suverane", unindu-se, cu celelalte două mai mari republici ale repausatei U.R.S.S.: Ucraina și Uzbekistanul. Uniune, uniune, dar armata, KGB-ul, cât și armamentul atomic sunt adunate, părintește, în poala "Maicii Rusie".

Treaba fiind pusă la cale, celelalte state suverane sunt invitate să adere, de bună voie și nesilite de nimeni, la noua Uniune. Se pare, însă, că inghesuiala nu e prea mare. Ba unele state, ca Georgia, mai și rup relațiile cu Uniunea.

Statelor Baltice, plecate pe drumul cel fără de întoarcere, Uniunea le oferă măcar o dependență economică, dacă nu și politică. Deci "Maica Rusie" s'a grăbit să le recunoască și să încheie tratate cu acestea, având în vedere că se încălzesc cu gaze din Siberia.

Nu mai că Țările Baltice au spatele lor european,

acoperit, în timp ce bătrâna "Maică Rusie" tot eurasiată rămâne....

Sărutul tovarășesc, dat de Gorbaciov șefilor regimurilor comuniste, cu ocazia turneelor sale, a fost un fel de "ultim sărut" pentru Ceaușescu, dar și pentru Jivkov și Honecker. Acesta din urmă, însă, reclamat fiind de Germania cea aducătoare de miliarde, e pus deocamdată la îngheț și păstrat ca instrument de șantaj, până ce conjunctura pieții va fi favorabilă unei tranzacții avantajoase.

Dar, un exemplu mai actual pentru "etica tovarășiei" este scenariul puciuului nesăngeros moscovit. Cine cunoaște cât de cât practicile luptei comuniste pentru putere, nu poate avea nici o îndoială că dacă puciu era

de-adevăratelea, Gorbaciov porumbelul Nobel al Păcii, era demult tocană.

Dar, cei mai apropiați tovarăși de muncă ai săi, fiind îngrijorați pentru sănătatea sa, l-au pus puțin la păstrare, iar acesta, cu ajutorul cu totul neprevăzut al rivalului său inversunat, Elțin s'a însănoșit brusc, s'a încredințat cu curaj înspre scaunul prezidențial, l-a înșters cu mâna de urmele nesănătoase ale tovarășilor puciști și odată suit pe tron, l-a declarat pe acești tovarăși ai săi de muncă, trădători de patrie.

Astfel, sunt eliminați cei care frânu reformele, iar pe ringul luptei pentru putere rămân doar Gorbaciov și Elțin.

De unde se vede că "etica tovarășiei" e mai ceva decât legea junglei.

COPITA MĂGARULUI MORT...

Între "țarul" Boris Nicolaievici Elțin, crunt adversar al "tovarășului" Gorbaciov și acesta din urmă, lupta pentru putere a luat o întorsătură tipic leninistă: au devenit "tovarăși temporari de drum".

Faptele, însă, se petrec precum în istoria cu copita măgarului mort.

Deci, umăr la umăr, cei doi rivali juipoaie măgarul mort, comunismul. Si când unul juipoaie pielea iar celălalt ține piciorul

măgarului, când al doilea juipoaie iar primul ține piciorul. Si cum unul trage de piele, iar celălalt de picior, se pune întrebarea care din ei va da drumul, primul, piciorului, pe truca rivalului sau încaseze copita măgarului mort.

Nu se știe niciodată, dar dacă Gorbaciov va fi cel pociuit, se vor cutremura și cei înșcunați de el prin vecini...

Erast CĂLINESCU

ÎN TRE NÜRNBERG ȘI CANOSSA

—Demostene ANDRONESCU—

Imediat după "izbânda" din Decembrie 1989, pe care, naivi, am crezut-o totală, s'a pus, cum era și firesc, problema judecării și pedepsirii celor care se făcuseră vinovați de crime împotriva poporului român și de dezastrul în care fusese adusă țara. În euforia "victoriei" care cuprinsese atunci întreaga suflare românească, a trecut aproape neobservat faptul că toți cei trimiși în fața justiției erau acuzați doar de participarea, într-un fel sau altul, la genocidul din timpul revoluției. Nici unul dintre cei judecați atunci sau în parodiile de procese care au avut loc ulterior nu i s'a imputat că crime săvârșite înainte de momentul Decembrie 1989.

S'a considerat atunci că așa este normal. Să se înceapă cu vinovățiile cele mai recente, procesul, marele proces al comunismului, un fel de Nürnberg românesc, urmând să fie pregătite și să aibă loc la o dată ulterioară. Dar nu a fost deloc așa. Astăzi, după ce entuziasmul s'a consumat și putem privi cu luciditate la ceea ce s'a întâmplat, este clar că echipa instalată la putere prin fraudă s'a străduit, și se străduiește încă, ca prin restrângerea ariei responsabilităților și prin sacrificarea câtorva dintre foștii lor tovarăși într-ale fărâdelegilor (unii dintre cei care au avut ghinionul să fie în preajma tiranului în ultima parte a activității demențiale a acestuia) să scoată de sub culpă SISTEMUL și odată cu el

pe toți cei care s'a făcut părtași la ororile comise în numele acestui sistem. "A compromis idealurile nobile ale socialismului și comunismului" declara, referindu-se la Ceaușescu, "emanatul" nr. 1 al revoluției în prima sa luare de cuvânt în fața poporului imediat după înscăunare. Si a rămas credincios acestei poziții chiar dacă, uneori, sub presiunea străzii sau din considerente electorale, a fost nevoit să facă, fără convingere însă și numai cu jumătate de gură, și altfel de declarații.

De-a lungul celor aproape doi ani care s'a scurs dela revoluție s'a auzit destule voci care au cerut începerea procesului comunismului și al marilor "pontifi ai ororii", cum îi numea cineva pe slujitorii acestuia, însă vocile respective au sunat în pustiu, nimeni neliuându-le în seamă.

Lată de ce, când, la începutul lui Iunie 1991, televiziunea a anunțat o dezbatere pe tema vinovăției, unii dintre marii naivi am nutrit speranța deosebită că, în sfârșit, cineva s'a decis să spargă ghiata și că va începe procesul coșmarului pe care poporul român l-a trăit în ultima jumătate de veac. Căci ce altceva putea să sugereze, în contextul actual, promițătorul titlu care anunța dezbaterile amintite. "Cu sinceritate despre vinovăție", decât că se va încerca stabilirea unor responsabilități, condiție sine qua non pentru netezirea drumului spre o autentică și atât de trebuitoare reconciliere

națională? Si această speranță era cu atât mai îndrituită cu cât la dezbateră anunțată urma să ia parte și doi distinși intelectuali care, pentru atitudinea lor de dinainte de revoluție, avuseseră de suferit și care ar fi avut, deci, și autoritatea morală și probitatea intelectuală să facă acest lucru. Vană speranță!... În loc de o asemenea abordare, dezbateră s'a limitat la o serie de considerații generale, eludându-se adevărul fond al problemei pusă în discuție.

Mai mult chiar, unul dintre intelectualii amintiți, autorul "Minimii morală", a pus, cu acest prilej, în circulație teza nocivă a culpabilizării generale, a repartizării vinovăției pe cap de locuitor, cum remarcă cineva. Conform acestei teze, toți suntem vinovați de ceea ce ni s'a întâmplat. Toți am făcut, într-un fel sau altul, compromisuri. Unii, mai mărunte, alții, mai mari. Faptul că unii au făcut compromisuri pentru a supraviețui, iar alții pentru a se căpătuți nu are importanță. Faptul că unii au fost victime iar alții călăi, iarși nu are importanță. Toți am semnat pactul cu diavolul, deci toți suntem vinovați și nu mai are rost acum să ne cântărim unii altora vinovăția, ci reflectând fiecare la propria vinovăție, hai să dăm mâna cu mâna și toți laolaltă - victime și călăi - hai să ne construim viitorul. Numai că o asemenea teză este extrem de periculoasă pentru că uitându-ne trecutul riscăm să-l repetăm. Este, de fapt ceea

ce se întâmplă cu noi astăzi.

Societatea românească pare să fi uitat coșmarul pe care l-a trăit și repetă greșilele trecutului apropiat. Căci marii vinovați de ieri, cei care au fost purtătorii răului care ne-a îmbolnăvit, nedispunși fiind la reflexivitate, s'au erijat în doftori pricepuți, pretinzându-ne să ne lăsăm pe mâna lor pentru a ne vindeca. Cei care ieri ne călăuzeau pașii spre culmile luminoase ale socialismului și comunismului ne învață astăzi democrația, cei care au tărit țara în dezastru ne dau astăzi lecții de cum să ne iubim țara, iar cei care ne-au abrutizat, ucigând în noi fărâma de dumnezeire, au acum pretenția să ni-l redescopere pe Dumnezeu. Numai că ei, lupii de ieri, travestiți în "păstorii blânzi" de astăzi, încearcă, de fapt, ca pe căi ocolite și viclene să se reîntoarcă înțarcul din care, prin jertfa celor mai puri dintre noi, reușiserăm, la un moment dat, să ieșim. Fi-vom oare iarăși atât de nevoinici încât să-i urmărim fără a ne împotrivi? Sau avea-vom, poate, tăria ca, arătându-i cu degetul, să-i aducem în fața justiției, nu pentru a-i trimite pe șafod, ci pentru a-i fiint la stăpîlul înfaimiei, dându-le astfel prilejul să devină reflexivi? Depinde de noi. Avem puțină să urmărim această a doua cale. Să-i excomunicăm, deci și să-i silim să vină desculți, prin zăpădă, la porțile iertării noastre.

Dacă nu a fost posibil un Nürnberg românesc, să facem să fie posibilă o Canossa românească.

PENTRU ADEVĂR

Din cauza unor lacune de informație - în unele publicații independente - sau din rea credință - în publicațiile de sorginte securisto-comuniste - sunt prelunge în timp neadevărurile despre Mișcarea Legionară și este continuată întinarea memoriei Capitalului.

Partea cea mai gravă este că naționalismul plin de iubire și toleranță creștină (dar nu față de comunism, față de trădătorii de Tară) este confundat de tinerii de bună credință ai României - confuzia fiind interesat și copios hrănită - cu sovismul stalinist al securiștilor, al foștilor politici și culturici grupuți în Uniunea ("culturală") Vatra Românească, "P.U.N.R. și Partidul România Mare (pentru a nu mai vorbi de semisenele canalei dela P.S.M. și P.C.R.).

Adevărații istorici - tineri și mai puțin tineri, din România și Diasporă - ar trebui să depună mai multă răvnă pentru dezvăluirea adevărului asupra Mișcării Legionare - această grupare tinerească profund iubitoare de Hristos, Neam și Tară. E necesară o prezentare obiectivă a Mișcării, cu toate luminile și umbrele ei.

Cine este iubitor de adevăr, este cu Adevărul. Cine este cu Adevărul, este cu Hristos.

Hristos, Mântuitorul tuturor neamurilor, doar El poate mântui România.

DACĂ ROMÂNII VOR FI CU DUMNEZEU

Si la Timișoara a avut loc o adunare populară, în 27 August, cu ocazia proclamării independenței Republicii Moldova.

Asistența n'a fost numeroasă ca'n alte dăți deoarece Televiziunea Română a transmis "în direct", timp de 7 ore, Marea Sărbătoare de la Chișinău.

Deși meeting-ul din Timișoara a fost organizat de P.N.T.-CD, au luat cuvânt și reprezentanți ai Partidului Național Liberal, Partidului Alianței Civice, Asociației Foștilor Deținuți Politici din România, Partidului Social-Democrat, Societății "Timișoara", Uniunii Democratice a Maghiarilor din România, precum și reprezentanți ai sindicatelor.

NU AU LUAT CUVANTUL reprezentanți ai Frontului Salvării Naționale, ai Uniunii "Vatra Românească" și ai Partidului Socialist al Muncii.

Foarte frumos și plin de miez a vorbit I.P.S.S. Nicolae Croneanu, Mitropolitul Banatului, care, după ce i-a salutată pe "toți creștinii prezenți, indiferent de confesiune", a subliniat faptul că: "Dumnezeu va fi cu Românii, dacă și Românii vor fi cu Dumnezeu".

PURTĂTOAREA DE LĂTRAT

... a "Vetrei Românești", ecvestra poetă Carolina Ilica, în articolul "Semne rele" ("România Mare", 16 August a.c.), scrie: "Din Vest, cutremure, parcă pentru a pedepsi Timișoara."

Pentru ce vină, țată Ilica? Pentru că Timișoara nu iubește comunismul, fie că el se numește F.S.N., P.S.M. sau P.C.R.? Pentru că Orașul Martir nu-i iubește pe securiști? Pentru că timișorenii nu sunt șovini?

MĂRTURIE

M'am născut la 10 Ianuarie 1958.

M'am născut în Timișoara, oraș cu oameni harnici și cugetători, oraș cu mai mulți oameni iubitori de Dumnezeu decât prin alte părți.

M'am născut într-un oraș cu bogată și interesantă istorie, oraș despre care istoricii nămiți de comuniști au preferat mai mult să tacă.

Timișoara n'a fost iubită de Gheorghiu-Dej. Timișoara n'a fost iubită de Ceaușescu.

Încă din 16 Decembrie 1989, Timișoara a devenit simbolul anticomunismului din România. Timișoara nu este iubită nici de Iliescu.

Timișoara, oraș ca "soarele sfânt de pe cer".

Am publicat, cu enorme greutate trei volume de versuri, între 1980-1985, în care am refuzat să ridic osanale "mărețelor împliniri comuniste."

În anul 1988 L-am primit în inimă pe Hristos și am început să-L mărturisesc.

Am fost anchetat de Securitate, am rămas fără servicii.

La 16 Decembrie 1989 am ieșit în stradă alături de tinerii care strigau: "Jos tiranul!", "Jos comunismul!".

În Ianuarie 1990 m'am înscris în rândurile Partidului Național Tărănesc - creștin și democrat.

Azi, gazetele crypto-comuniste și crypto-securiste mă calomniază din belșug. Fițiuci cu miasme de cociină, "România Mare", "Renasterea bănețeană" și altele, mă etichetează "horthyst", "foșt informator al Securității", "vândut pe dolari", "slujbaş C.I.A." etc... etc...

Am doar atât să le spun: alături de mine e Cuvântul!

Iar la nevoie, știu a folosi și sabia.

Dan Emilian ROȘCA

TREI ZILE DIN VIAȚA LUI ION ILIESCU

În nopatea de 18-19 August s'a încercat detronarea lui Gorbaciov. În fruntea cârdașiei se aflau Vicepreședintele cu miniștrii dela Interne, Apărare Națională, șeful KGB-ului etc.

Redăm reacția oficială a Bucureștiului:

19 August: "România Liberă", nr. 466, apare cu titlurile:

"Înlăturat dela putere, Gorbaciov rămâne în istorie";

"Declarația Președintelui Mirece Snegur";

Președintele Republicii Moldova declară: ".....este necesară o consolidare a tuturor forțelor constructive pentru a da o ripostă hotărâtă puciștilor și a apăra idealurile sfinte ale poporului";

Declarația lui Mirece Snegur a pricinuit "Ingrijorare la Palatul Cotroceni". Ingrijorarea se datorește dragostei "Iliescene" ".....pentru frații noștri din Republica Moldova, care pot să periclitaze cursul transformărilor democratice..."

(Pentru că au avut curajul și-au protestat în contra puciștilor, oprind "transformările" celor care dăduseră lovitură de Stat, N.R.), iar pentru Români, ca să nu încurce "trans-

formările", se recomanda: "... calm, luciditate și vigilență." (Notați că Dl. Iliescu se referă la aceiași Moldoveni pe care, printr'un tratat "de prietenie" îi făcuse, cu câteva luni înainte, plocon Moscovei).

20 August: ("R.L." nr. 467):

"Statele Unite iau atitudine" "...Răsturnarea lui Gorbaciov e o lovitură de Stat", "Canada nu recunoaște noul guvern sovietic", "CEE suspendă ajutorul economic";

Înfrângerea puciștilor devine clară: ziarele anunță "Declarația Guvernului României" "...care a luat act cu profundă îngrijorare" și se opune la "utilizarea unor metode neconstituționale."

21 August: ("R.L." nr. 468):

"Forțele întinericului...care păreau să câștige în U.R.S.S. - sunt anihilate...Dumnezeu se întoarce în Rusia" etc.

Înainte de a merge la tipar, se înserează la "ULTIMA ORA":

Președintele Iliescu îl felicită, telefonic pe Boris Elțin și primește confirmarea că Mihail Sergheevici Gorbaciov este pe deplin sănătos și își va relua prerogativele."

Dl. Iliescu e prudent! A

vrut să fie sigur pe cine cheamă la telefon ca să-l felicite.

Dăm câteva exemple de "calm și luciditate", permise de autorități, tocmai în timpul frământărilor din Uniunea Sovietică:

În 20 August ("R.L." nr. 470), la Brașov a fost bătut și lăsat plin de sânge în stradă, ziaristul Mihail Ordog dela cotidianul "Mesager".

Ziaristul stătuse de vorbă cu un miner, dar a fost bătut de alt "miner" care vizitase Capitala în 13-15 Iunie.

Singurii care au rămas calmi și n'au intervenit au fost polițiștii.

"La o zi după lovitură de Stat dela Kremlin ("R.L." Nr. 471), studentul I.B., prezență activă la manifestările democrației din orașul Iași, e acostat de doi bărbați bine nutriți, cu chipuri lucitoare: "Ei, bine, tinere, să vedem de acum dacă o să mai parțicipi la mitinguri"...Da, zice studentul!"

"Noi credem că o să fi fericit, dacă o să fii primit în P.S.M."

Studentul: "Să presupunem că veniți la putere, că-mi dați 20 de ani de pușcărie, și tot n'am să intru în partidul lui Verdet." Ca răspuns: "Nu tinere, îți vom da numai

George DRAGU

NECESITATEA ÎNLĂTURĂRII LUI ION ILIESCU

—Alex. NEMOIANU—

Dacă cineva se va osteni să analizeze cu atenție evenimentele ce au avut loc în România din Decembrie 1989 și până astăzi nu va putea să nu concluzioneze că a sosit vremea ca Ion Iliescu-Bătă să plece de la putere. Pentru el a bătut ceasul al doispzecelea pentru a se despărți de o funcție și slujbă de care s'a arătat total nevrednic. Singura mângâiere ce îi va rămâne va fi aceea că a participat la evenimentele istorice ce au pus capăt pe vecie comunismului în România chiar dacă el nu a dorit deloc acest deznodământ.

Ion Iliescu-Bătă trebuie să plece din mai multe motive.

În primul rând trebuie luate în considerație faptele istorice. Așa cum se prezintă ele, fără înfloritură, fără interpretări.

Izbucnirea românească din Decembrie 1989 a fost generată de o uriașă acumulare de suferință.

Înspăimântătoarele crime ale unui regim bestial au făcut ca în anii 1987-1989 să se contureze ca posibilitate reală însăși dispariția poporului român. Dintr-o atare perspectivă ridicarea românească din Decembrie 1989, o revoltă națională anticomunistă, capătă o valoare de simbol, de triumf al vieții asupra morții. (Trebuie bine înțeles că ridicarea din Decembrie 1989 a fost împotriva comunismului ca sistem și ca ideologie, nu numai împotriva lui Ceaușescu. Cei ce sugerează că ridicarea a fost strict anticăușescu nu sunt altceva decât nostalgici sau crypto-apologeti ai comunismului.) Atât de vie a fost această percepție încât dela sfârșitul lui Decembrie 1989 și până la începutul lui Ianuarie 1990 a existat un moment de extaz național.

Au apărut ca total secundare și fără importanță lipsurile zilnice, frigul, lipsa de lumină și de apă. Pe prim plan strălucea bucuria ca prin jertfă poporul

român și-a recăstăgit demnitatea, locul în Europa și în istorie. Noua echipă instalată la putere părea a fi rezultată din voia națională și ea făgăduise că va sta la putere până la noile alegeri.

Dar curând umbre au început să întunece bucuria iar dela 12 Ianuarie 1990 lucrurile au început să evolueze din rău în mai rău.

În locul încrederii s'a reinstalat neîncrederea, și în locul bucuriei și speranței s'au reinstalat îndoiala, suspiciunea și ura.

Căci la 12 Ianuarie 1990 Ion Iliescu-Bătă și-a dat arama pe față. El a revenit la practica ce a dobândit-o în lunga și rușinoasă lui activitate, adică a revenit la minciună.

Personal, cred că în momentul când la 12 Ianuarie 1990, Ion Iliescu-Bătă, în mod conștient și deliberat a mințit, el a făcut mai mult decât o manevră tactică de circumstanță, el a încheiat un pact cu puterile răului!

Căci minciuna spusă de Ion Iliescu-Bătă la 12 Ianuarie, 1990 a fost sămânța ce a rodit toate nenorocirile ce au urmat: devastarea sediliilor partidelor, provocările și crimele dela Târgu Mureș iar în final "mineriada". De fapt în Iunie, 1990, Ion Iliescu-Bătă nu numai că a făcut o crimă, dar el a cutezat să facă un lucru aproape fără precedent. A instigat un segment al populației asupra altuia, a compromis aproape fatal una dintre categoriile muncitorești mai demne și mai curajoase. "Președintele reconciliilor" și "adeptul modelului suedez" a ordonat bandelor de securiști, ucigași de profesie și elementelor declarate să bătă, să schilodească și să-i ucidă pe toți cei care par a-i fi opoziți.

Acțiunea patronată de Ion Iliescu-Bătă în Iunie, 1990 este fără precedent în chiar jalnica istorie a comunismului Est-European. Ea își află asemănare doar în ideologia sadiică a Kmerilor roșii ai

lui Pol Pot. Teorie care suține că "puritatea revoluționară" poate fi găsită doar între cei ce nu au pășit încă în ceata cuvântărilor. Consecvent cu sine însuși și cu pactul încheiat cu puterea răului la 12 Ianuarie, 1990 Ion Iliescu-Bătă nu se călește nici astăzi de ceea ce a făcut.

Singurul compromis îl reprezintă încăpățănarea cu care persistă în minciuna prostească după care "minerii" ar fi venit spontan la București. De fapt, după "mineriada", Ion Iliescu-Bătă a început să piardă contactul cu lumea reală. El pare a se fi refugiat într-o lume în care dorința devine realitate și în care treptat răul devine bine și invers. (Este un fapt științific stabilit că cei ce cad în mitomanie, treptat, încep să urască realitatea și pe cei ce le prezintă fapte reale.)

În continuare, consecvent convingerilor sale, ignorând faturile și bunul simț, Ion Iliescu-Bătă a mai comis o crimă, încheind un pact de bună vecinătate cu acum decedata U.R.S.S., pact care în mod cinic abandonează pe Românii de dincolo de Prut.

Nici astăzi Ion Iliescu-Bătă nu își recunoaște greșeala și încă mai puțin nu se căiește pentru ea.

De fapt Ion Iliescu-Bătă dovedește tot mai mult două lucruri: unul este că el aparține categoriei celor mai înecetorii la minte, că naturii sale simple și necomplicată de jocul subtil al gândirii, îi vine mai la îndemână retoria ciomagului și pâlul cu bătă. Al doilea lucru, pe care îl dovedește președintele "emanat", este că nu are bun simț. Căci ce altă explicație poate fi dată faptului că el este surprins și indignat atunci când poliția exprimă rezerve la ordinul de a zdrobi oamenii în băți (și să fim bine înțelegi, multă monedă nu trebuie bătută în ce privește reflexele morale ale poliției create de F.S.N.) sau împrumutării că după toate

crimele comise și patronate, Ion Iliescu-Bătă mai are tupeul de a se înduioșa de propria lui toleranță?

Dar dincolo de faptele istorice, Ion Iliescu-Bătă trebuie să plece, căci el reprezintă un anacronism crud și ridicol.

Un activist incapabil să iasă din automatismele și reflexele ce i-au fost inoculate în școlile de partid, un adept al manevrelor în ape turburi și acțiunilor conspirative un alergic la adevăr, Ion Iliescu-Bătă este un strigoi al vremilor staliniste.

Nu are nici un fel de importanță faptul că el, poate sincer, încă mai crede într'un comunism cu "fața umană". Ce importă este faptul că istoria a dovedit că un asemenea comunism nu există. De fapt, istoria a dovedit că nu există nici comunism cu fața umană, nici neo-comunism, ci doar comunism. Tot istoria a dovedit că sistem comunist înseamnă: sclavie, ură, moarte în disperare.

Ion Iliescu-Bătă încă mai nutrește nădejdea năroadă într-o revenire a comunismului. Tăcerea lui din zilele în care se părea că lilieci și sobolanii istoriei vor relua puterea la Moscova este mai mult decât semnificativă, ea este simbolică. Căci Ion Iliescu-Bătă nu a condamnat crimele comuniste din România și el nu a condamnat pe puciști dela Moscova. De fapt dacă Iliescu-Bătă a dovedit ceva: el a dovedit o înspăimântătoare consecvență. El a rămas consecvent trecutului său de activist, ideologiei comuniste, prietenilor și acoliților săi încărați de crime (gen Trofin, Drăghici și alți "eiusdem farinae").

Ion Iliescu-Bătă reprezintă una din cauzele principale ale izolării României și ale răului din România și de aceea el trebuie înlăturat dela putere. Cu cât mai devreme, cu atât mai bine!

ACCEPTAM URGENTE

ALL DENTAL PLANS ACCEPTED

DR. M. STRUGURESCU

DENTAL SURGEON

745 DANFORTH AVE. #309
(LA EST DE PAPE AVE.)
PARCARE AMPLĂ

469-1968

STATIA DE METROU PAPE

DANFORTH

PAPE

LUNI - VINERI (10a.m - 8 p.m.)
SÂMBĂTA (9 a.m - 2 p.m.)

ÎNTRE ADEVĂR ȘI MINCIUNĂ

—Preoteasa Eugenia UȘERIU—

Ultima scriere a lui Tăcic începe cu "Sine ira et studio" prezentând istoria Imperiului Roman dela Tiberius până la Nero; concis, energic, documentat și cu stil vagnerian, dictonul menționat a devenit îndrumător respectat al mileniilor trecute multor mănuiitori de condei precum și nenumăratelor și neștiutelor suflete căutoare de adevăr pe cărările simple ori labirintice ale cetățenilor de pe planeta Terra.

Istoria este plină de evenimente contradictorii descrise, în care adevărul are loc de cenușăreasă, iar minciuna împodobită artificial stă la loc de cinste.

Apărută oficial în Paradis, plămădită în tentații promițătoare și periculoase, este logic să fie menționat că, face parte din structura omului pe drumul lui în cosmos ca element de încercare și evaluare.

Adevărul i-a fost dăruit în același timp, ca însușire benefică pentruca să fie folosit cu sânguină, fiind considerat luminător spiritual al ușilor către lumea eternă.

Copiii mint uneori ca să scape de pedeapsa unei infracțiuni pe care au comis-o, alteleori ca să acuze pe nedrept, câteodată să câștige ceva dorit dar nepermis etc. Minciunile lor sunt ușor de identificat pentrucă delicevențele copiilor nu au cărări labirintice. Minciunile adulților sunt însă de cele mai multe ori izvoare de diabolism; dela cele mai simple până la cele mai întortochiate, în majoritatea cazurilor împiedică bunul mers al multor probleme în societate.

Românii o prezintă simbolic și practic: "Cu minciuna poți mânca prânzișorul, ba chiar și amiaza, dar cina este a adevărului"; Brazilienii spun didactic: "Minciuna are picioare scurte; când tace, nimeni n-o bagă în seamă, dar când începe să umble prin lume, o prinzi ușor."

Folosită în comerț, în-

dustrie, diplomatie etc., poate avea succes la începutul răspândirii ei, dar este eliminată, ori acoperită cu altă minciună pe parcurs.

În probleme familiare se culcușește cu șiretenie ca să strice echilibrul armoniei și liniștea dragostei. Adevărul își plânge amarul dar își continuă calvarul alimentat de speranța schimbării.

În probleme profesionale apare hrănita de foame de putere, dar n'are viață lungă, pentrucă rezultatele ei negative deschid perspective adevărului.

Una dintre cele mai grave minciuni publice este cea politică, bazată pe subtilități demagogice și interese personale, străine celor vital publice, produce dezechilibrul în conducerea locală, națională, ori internațională. Istoric este stabilit că infractorii sunt străini de locul, neamul ori sensul de colaborare umană unde și încearcă dominația necinstită.

Confruntarea între minciună și adevăr a oricărui nivel politic a fost și este grea, iar minciuna a fost de cele mai multe ori dăunătoare chiar dacă a fost prezentată cu cele mai alese cuvinte.

Proverbul "Dumnezeu îți dă dar nu-ți pune darul în traistă" este o lege bazată pe experiența jășnită din înțelepciunea anonimă a neamului românesc.

Adevărul așteaptă să fie pus în practică după o jumătate de secol, în care timp, neamul românesc a fost ținut sub obroc.

Adevărul, ca una din potențele divine trebuie să înfățișeze reconstrucția țării. Astfel, în această răscruce Românil înzestrați cu recunoșcerea OMENIE care i-a fost bună călăuză a cotiturilor istorice, va trece și prin problemele inerente acestei tranziții, răspunzând cu unitate și hotărâri viguroase lumii întregi, iar Creatorului sperăm că îi va prezenta precizarea lui Vasile Alecsandri, pe care, a pus-o în practică: "...O, Doamne'n lume cătam sat, în ochii Tăi plini de admirație pe Tine te-am reprezentat..."

ROMÂNIA ÎN ANUL 1991

—Mihai FREAMĂT—

Totul e trist și cenușiu. Soarele accentuează ridurile de pe fețele chinuite de necazuri.

Pe străzi, fantomele celor ce am fost se târăsc spre nu se știe unde.

La intersecțiile, în parcurile parăgînite, în piețe și'n preajma bisericilor, cerșetorii își etalează infirmitățile. Ploile abundente au determinat mari inundații în Moldova, soldate cu pagube materiale și multe victime omenești.

Cete de țigani năvălesc sălbatic în acest peisaj de coșmar, venetici de toate culorile de prin Indii sau de aiurea, cu buzunarele goale, profitând de generozitatea acestui popor, deveni obraznici până la agresivitate, amenințând de după întineric securitatea trecătorilor. Asta ne mai trebuia la sărăcia noastră. Domnește frica și dispărarea.

Primul ministru "emanat" și el de "revoluție", împarte cu dărnicie vilele vechii nomenclaturi, vile situate în cele mai stilate cartiere din Capitală. Noii beneficiari, susținători ai regimului, sunt, prin forța împrumuturilor, privilegiu momentului.

Spațiile comerciale sunt achiziționate după ce solicitantii depun, unde trebuie, etern atotputernicul "clubuc". Imbogățitii de peste noapte populează restaurantele "șic", negustorii de circumstanță otrăvesc cumpărătorii, mascând și falsificând termenele de garanție a alimentelor culese de prin lăzile de gunoi ale Occidentului.

Preturile exorbitante ale bunurilor de strictă necesitate hipnotizează, fixând trecătorii în fața vitrinelor, Iliescu își lipește zămbetul de fariseu

și pleacă periodic, ca un amant de profesie, să cucerească inimii pe meridianele lumii, stărnind astfel valuri de entuziasm și sughițuri isterice în rândul reporterilor televiziunii aservite, reporteri ce până mai ieri își petreceau timpul cu picioarele în apă rece, încercând să invente noitermen care să elogieze activitatea genialului cărmaci Ceaușescu.

Am devenit, iarăși, o zonă de influență prin grija sau prin indiferența celor care, după războiul cel mare, ne-au lăsat la îndemâna Kremlinului și-a călăuzitorului omenirii. Istoria se repetă. Mulțumim frumos! În sufletele noastre suferința s'a instalat ca o pârloagă arsă de secetă.

Unde e cei ce se părea că vor reuși să împiedice expansiunea comunistilor conspiratori conduși de

Iliescu, unde e cei pe care noi i-am crezut? Au devenit, în spiritul bunei tradiții balcanice, oportuniști. S'au pitit, care cum a putut, în fotolii căldute, prin instituții cu bugete măricele devenite preț al tăcerii. Am mai rămas câțiva "inadaptabili", prea puțini și prea mici pentru un război atât de mare. Și ne-a mai rămas o șansă destul de incertă: alegerile, subiect ocultat de presă sau pomenit cu o anumită teamă. Si dacă tot ne-am adus aminte de cea de a patra putere în stat, e bine de constatat că se scrie despre orice: despre pisicile vagaboande, despre afacerile primului ministru, despre ortografie și asasinat, despre greve și modă, despre Domnul Bărlădeanu și concursurile de frumusețe, despre Securitate și asasinii, numai despre alegeri nu.

O ZI DE VARĂ LA BUCUREȘTI

-23 AUGUST 1944-

—Mircea IONNITU—

Secretarul Regelui povestește ce s'a întâmplat în această zi la Palat

-IV-

De mai multă vreme, Regele Mihai hotărâse ca din echipa de subofițeri care urma să aresteze pe mareșal să facă parte și sergentul Dumitru Bălă, care de mai mulți ani era încărcătorul său la vânătorile regale. El se dovedise a fi un om energic, loial și discret. Împreună cu valetul Gheorghe Olteanu, erau oamenii de absolută încredere în personalul Palatului. Acum el, și alți trei subofițeri din Batalionul de Gardă, erau într-una din încăperile din Casa Nouă, gata de a executa misiunea încredințată.

Masa de prânz a fost scurtă și cu puțină discuție din partea celor prezenți. Eram cu toții îngândurați, cântărind mereu șansele de reușită, căutând mereu, vreu detaliu ce fusese neglijat în planurile ce urmau să fie puse în aplicare. Eu mai trebuia să intru în legătură cu un prieten de-al meu, inginerul Crissogheles dela Societatea de Telefoane, să-i comunic că a sosit momentul pentru a tăia legăturile telefonice ale comandamentelor și centralor germane, care în mare parte treceau prin centrala din Calea Victoriei. El îmi promisese, cu câteva săptămâni înainte, că este gata ca la clipa hotărârii de Rege, să ia această măsură, fără nici o altă autorizare. Acum sosise acest moment.

Se apropia ora audienței, și de abia atunci mi-am dat seama că Regele purta aceleași haine sport cu care plecase din Sinaia cu trei zile mai înainte. Desigur că valetul nu prevăzuse o ședere atât de îndelungată în Capitală. Bănuiesc că intensitatea momentelor prin care treceau a făcut ca mintea mea să rețină un detaliu atât de neimportant de cum era îmbrăcat Regele: o bluză sport și pantaloni de flanelă gri.

Biroul, camera mea improvizată de dormit, este acum plină de fumul țigărilor fumate nervos de cei prezenți. Era după ora trei după amiază și vizitatorii nu sosiseră încă. Oare avem de-a face cu o nouă schimbare de planuri? Nu! Căci în câteva momente apare pe aleea ce lega clădirea Palatului de Casa Nouă, Mihai Antonescu însoțit de Emilian Ionescu. Regele îl primește în salonul din Casa Nouă, împreună cu generalul Sănătescu. El era un bărbat firav, cu fața uscată, dar cu talia și portul unui tânăr ofițer de cavalerie. Vorbea cu glas molcom de moldovean, pe care nu l-am auzit să-l ridice vreodată.

Era devotat Regelui și principilor democratice. Cu toate că fusese camarad cu Mareșalul Antonescu, amândoi fiind ofițeri de cavalerie, el nu împărtășea vederile acestuia. Fusese decorat pentru eroism în timpul războiului. Sănătescu s'a dovedit a fi un element calmant, care tempera exuberanța noastră, a tinerilor, în timpul

discuțiilor.

În timpul audienței cu Mihai Antonescu, Regele vorbește despre evenimentele de pe front și despre cauza întârzierii sosirii mareșalului. După vreo jumătate de oră de conversație, Regele se întoarce în biroul său, iar Mihai Antonescu împreună cu Sănătescu se duc în biroul Cancelariei, pentru a-l aștepta pe mareșal. În jurul orei patru apar din nou, de astă dată întovărășiți de mareșal, în uniformă de ofițer de cavalerie, iar Mihai Antonescu în ținuta protocolară cu haină neagră și pantaloni vărgați. Colonelul Emilian Ionescu mi-a spus mai târziu că atunci când Mareșalul Antonescu urca treptele scării la intrarea la Palat s'a împiedicat și era gata să cadă. Emilian a luat aceasta drept un semn bun.

Cu excepția lui Emilian Ionescu, ceilalți intră în salonul din Casa Nouă unde apare și Regele după câteva clipe. Cum n'am fost prezent la audiență nu pot decât să repet ce mi s'a spus mai târziu. Eu am rămas în birou cu generalul Aldea, Mocsony-Stărcă și Niculescu - Buzești, așteptând desășurarea confruntării.

Discuția se pare că a fost destul de vie, Regele fiind iritat de întârzierea mareșalului. Ion Antonescu, la curent cu ce se întâmpla pe front, nu a ascuns Suveranului gravitatea situației. În fine, când Regele îl întreabă dacă nu ar fi prudent să înceapă negocieri cu aliații, mareșalul declară că s'au luat anumite contacte. El nu poate intra în discuții fără a avertiza pe Nemți și fără a primi garanții că țara nu va fi ocupată, iar granițele vor rămâne intacte până la negocierile tratatului de pace. Regele împreună cu Sănătescu ridică problema urgenței începerii unor asemenea negocieri, la care Antonescu însă declină să se angajeze fără a avea în prealabil asentimentul german și să aștepte condițiile aliate. Regele și generalul Sănătescu știu însă că el era la curent cu condițiile aliate transmise lui Maniu. Regele și-a dat seama că mareșalul nu credea de cuvință să discute în mod serios poziția sa. Suveranul a considerat că Antonescu nu dorea sau nu socotea că era momentul de a începe negocieri, cu toate că o parte din țară era sub controlul armatei sovietice și că frontul era strâns. La întrebarea directă, mareșalul răspunde negativ, că nu va începe negocierile.

În aceste condiții, Regele, cu calmul său obișnuit, cu vocea domoală, declară că mareșalul nu se mai bucură de încrederea sa și că Antonescu trebuie să se considere demis. Antonescu rămâne surprins de tonul Regelui, mai ales vorbele Regelui, care nu când acesta declară că trebuie să fie primele măsuri pe front, ca să fie trimise ordine marilor unități, să

Dumitrescu, însoțit de subofițerii aleși mai devreme, intră în încăpere.

Colonelul Ionescu, ad-jutantul regal, îi urmează oprindu-se în prag. Există un moment de ezitare, când nici unul din personajele dramei nu cunoșteau rolul. Mareșalul se uită nedumerit la Sănătescu, care ridică din umeri. Subofițerii, știind că trebuie să escorteze pe cei doi Antonești la etaj, erau gata să-l ia de coate și să-l îndrepte către ușă, dar au rămas și ei înlemniți. Atunci intervine din pragul ușii Emilian Ionescu cu glas hotărât, strigând "Executarea", prin aceasta înțelegând că subofițerii să execute ordinele primite.

În tensiunea momentului, bănuiesc că Mareșalul Antonescu a înțeles că este vorba de execuția sa și se adresează generalului Sănătescu spunând că nu poate fi tratat ca un bandit. Apoi a urmat pe otași de bună voie. Un moment mai târziu îi văd pe amândoi urcând scara și mareșalul strigă că mâine vom fi spânzurați cu toții în Piața Palatului, care era desigur ultimul lucru pe care m'aș fi gândit să-l pun în programul meu pentru ziua următoare.

Prima fază a acțiunii se terminase. Ne aflăm din nou cu toții în biroul Regelui, Aldea, Stărcă, Buzești și cu mine, așteptând pe Suveran, care se răcoarește cu un pahar de apă. Apoi el dă dispoziții lui Emilian Ionescu și lui Anton Dumitrescu să aresteze în mod discret escorta mareșalului și să gareză mașinile lor, pentru ca publicul care circula pe Calea Victoriei să nu observe că se petrece ceva neobișnuit.

Revedem cu toții măsurile ce urmau să fie luate. În primul rând trebuiau anunțați "factorii politici" și trebuia să fie numit noul guvern. Unii din colaboratorii apropiați ai mareșalului trebuiau arestați. Trupele de sub controlul comandamentului Capitalei trebuiau să fie trimise să ocupe pozițiile din oraș. De asemenea, trebuiau să fie înștiințați emisarii dela Cairo cât și Alexandru Cretzianu, Ministrul României la Ankara. Dar fără întârziere trebuia numit un prim-ministru. În absența "factorilor politici", Regele, cu avizul celor prezenți, se hotărăște să încredințeze misiunea conducerii noului guvern, generalului Sănătescu. În acest timp, auzim un zgomot surd deasupra noastră și ne dăm seama că ușa de oțel a camerei în care Carol al II-lea își ținea timbrele, fusese zăvorâtă. Deci mareșalul și Mihai Antonescu erau închiși. Mă uit la ceas și văd că era ora 5 după amiază.

Discuția continuă. Sănătescu declară că trebuie să se ia primele măsuri pe front, ca să fie trimise ordine marilor unități, să

rupă contactul cu forțele sovietice. El se oferă să ia legătura cu Marele Stat Major, dar avea nevoie de împuternicire necesară. Regele comentează că nu se poate aștepta până când politicienii se vor aduna la Palat, fără ezitare îmi spune să bat la mașină primul decret, numirea generalului Sănătescu, drept prim-ministru. Originalul și copia pe care am făcut-o nu

cred că a supraviețuit evenimentelor ce au urmat și ulterior s'au făcut noi decrete în formă oficială. Cum am terminat de bătut la mașină decretul și după ce Regele îl semnează, Sănătescu ia originalul, îl împătorește, îl pune în buzunar și cere ca o mașină să-l ducă la Marele Stat Major, care se afla atunci pe strada Stirbei Vodă. Câteva luni mai târziu,

Sănătescu mi-a descris emoțiile prin care a trecut când s'a prezentat la Statul Major. "Puteau să mă aresteze pe loc, măi băiete" îmi spunea el "căci eram fără escortă și îmbrăcat în civil, cum știi". Eu însă nu i-am spus că și noi la Palat eram îngrijorați de cum a fost primit și ne întrebam dacă mai aveam un prim-ministru în libertate.

MEMORIU

ADRESAT MAJESTĂȚII SALE

REGELE MIHAI

Era în data domnitorilor pământeni ai Moldovei și ai Țării Românești să plece domnească ureche la păsările și durerile supușilor lor și să împartă ei înșiși dreptate. În numele acestei datini mă înclin să mă îndrept astăzi către Măria Ta, așteptând o dreptate pe care numai Măria Ta o poate da. Nu dreptate în vreo pricină oarecare, ci înaltă Dreptate din partea însăși Măriei Tale.

Sunt Român neaoș -nici Evreu, nici Ungur, nici Tigan- plecat în surghiun cu vreo patru ani înaintea Măriei Tale. Eram elev de liceu când m'am bucurat cu toată țara în ziua nasterii Măriei Tale, a viitorului Domn pământean căruia mă înfățișez acum pentru dreptate. Am trăit deci vremea când, acum vreo șaptezeci de ani se ridicase întreaga studenție românească cerând dreptate față de o invazie alogena care tăia calea de dezvoltare a tineretului român în țara lui, de curând întregită. Dreptate cerută în zadar, căci nu i s'a dat!

Invazie pe care marele savant și naționalist Nicolae Iorga o demnase fără înconjur în "Memoriile Academiei Române" și despre care, tot el, scria în 1937: "prin grosolane mijloace de falsificare se încearcă a face din România, nu țara care a primit străini pentru a i se arăta recunoștință, ci un fel de vag teritoriu cu indigeni, în parte proști, în parte corupți, în care se poate coloniza. Căci de aceasta e vorba: de o colonizare! Colonizare care trebuie demascată de cine știe! Colonizare care trebuie împiedicată de cine poate!" (Nicolae Iorga, "Tudaica", Ed. Toroujiu).

Iorga scripsit - Anno Domini 1937 !! Citind acum Mesajul semnat de Măria Ta și publicat în "Românul Liber" cu prilejul "comemorării a 50 de ani a represiunii antievreiești dela Iași", îmi îngâdui să exprim și să supun Măriei Tale trei reflexiuni:

(1) Faptul de a condamna (citez expresia Măriei Tale) "suferințele impuse fraților și surorilor noastre întru Dumnezeu, cetățenii români de origine evreiască" se înțelege cu poziția profund creștinească a lui Corneliu Codreanu, care la 11 Februarie 1937 primea la Casa Verde vizita tânărului David Safran (fiul rabinului Hanoch Safran și viitor rabin). Acesta, relatând convorbirea "de peste două ceasuri" cu Seful Gărzii de Fier, citează fraza cu care Corneliu Codreanu, întinzându-i mâna, a încheiat acea convorbire: "Eu n'am venit să provoc ură sau răzburare. Mi-e sufletul curat. Nu știu dacă poți legionarii gândesc ca mine. Dacă un Evreu a fost lovit sau rănit ori jignit pe plan moral, iartă-l pe răufăcător. El nu s'a decât oameni, poate chiar buni creștini. Nu pe omul superior încercăm noi să-l sleuim, ci pe omul-nou."

Poziția dovedită și prin fapte: în 1932, în Tutova, Corneliu Codreanu nu a ezitat să se avânte singur și să salveze dela înec o familie de Evrei.

(2) Conținutul acestui mesaj al Măriei Tale și termenii în care este redactat vin ca o încoronare a recentei sedințe solemne a actualului "parlament", în care s'a afirmat în mod oficial și cu mare pompă, o nemerită culpabilitate a poporului român în holocaustul nazist. Aduce astfel

pecetea regală pe acea condamnare a neamului românesc, care nu a putut decât să se revolte în inima lui: biet neam oropsit și încă oprit de a-și manifesta amărăciunea pe această problemă tabu.

(3) Invitația cu care se încheie textul Măriei Tale: "Învit pe toți fiii și fiicele cetățenilor noștri de origine evreiască, oriunde s'ar afla, să vină și să viziteze țara noastră, ajutând cu toate forțele lor la reconstruirea a ceea ce intoleranța, violența și dictatura au vrut să distrugă acum 50 de ani." Textul reprezintă un surprinzător apel regal - și o poartă deschisă - pentru reeditarea invaziei pe care, iarăși Nicolae Iorga o definea precum urmează: "Dându-și seama de puterea lor în creștere, ei ne sugrămă birsericile, ne înlocuiesc prăvăliile, ne ocupă locurile și, ce e mai periculos, ne falsifică sufletul, ne degradează moralitatea." (Pentru o mai amplă lămurire a Măriei Tale, cred de cuvință să anexez o publicație cu largi extrase din textul de referință precum și din cuvântarea ținută la Congresul Ligii Culturale, la 29-30 Iunie 1937.)

Cum va resimți tineretul român de astăzi poarta pe care o deschizi Măria Ta pentru a-l "blagoslovi" cu o situație ca cea de care s'au izbzit înaintașii săi în perioada așa zisel "democrații" interbelice? Si cum va judeca istoria acest gest al Măriei Tale?

Mesajul Măriei Tale este un act istoric, care nu se poate șterge. Nu-mi este dat să știu ce elemente Ti-au condus mâna când ai ținut condeiul. Vin doar cu toată smerenia, dar și cu toată hotărârea pentru a cere Majestății Tale un gest -fle el tardiv- de prea cuvenită dreptate.

Nu este cu puțință ca Măria Ta să nu cunoști holocaustul barbar de torturi și asasinat dezleșăuit asupra legionarilor, sub augusta oblaudă a părintelui Măriei Tale, nici să ignorezi persecuția, în continuă, din timpul Domniei Măriei Tale. Nu ai putut uita, că pe ei nu i-ai cuprins în amnistia acordată comunistilor și acoliților lor, lăsându-l pe cei ce mai supraviețuiseră, tot în continuare, în închisorile unde se aflau. Nu poți ignora mîle de morți, de schingiuiți, de torturați - și ei frați și surori întru Domnul al Măriei Tale - a căror vină a fost să vrea să clădească "o țară frumoasă ca un soare, și puternică și ascultătoare de Dumnezeu".

Vin astăzi să cer Măriei Tale dreptate pentru ei. Ne spunea Corneliu Codreanu: "Monarhia a fost totdeauna bună. Un monarh este însă bun și mare atunci când se menține pe linia de viață a neamului."

Te dorim, Măria Ta, rege mare și drept! Al tuturor Românilor! Bătrânii supraviețuitori ai Legiunii lui Codreanu, dar și cei botezați în aceeași credință în beznă temnițelor, așteptăm dela Măria Ta un gest de dreptate și curaj: un gest public, cel puțin pe măsura celui adresat acelei minorități alogene, punând cu regească autoritate capăt defăimării revărsate cu ură și miselie asupra legionarilor torturați și uciși cu mîle pentru credința lor în Dumnezeu și în neamul nostru românesc.

15 August 1991 Duiliu SFÎNTEȘCU

CEVA DESPRE LOCURILE ÎNALTE

Vintilă HORIA

Chartres, spun toate bine Francezii, este un "haut lieu", un loc înalt pe sensul cel mai spiritual al cuvântului. Un balcon în timp și în spațiu, de pe care poți vedea în urmă și înainte, dar, mai ales, în adânc. Toate catedralele gotice au fost înadins clădite pe astfel de înalte locuri, unde trecutul păgân, uneori premergător, dispărea sub legea cea nouă, fără să-și piardă din tărie, servind aceluiași scop, însă în mod corect reinnoit. Creștinismul clădea un lăcaș deasupra unui izvor tămăduitor, acolo unde druzii se rugau altfel decât aveau să se roage creștinii, însă unde spiritul tindea către înalt și către adevărata cunoaștere. O catedrală gotică vibrează în spațiul cosmic la fel ca și un menhir, pe aceeași undă, însă pe alt sunet și cu mai multă forță.

Mă aflu de o săptămână la Aachen, capitala imperială a lui Carol cel Mare, loc celtic străvechi, unde stejarul și vâscul vindeau de boli trușești și suflătești, unde s'a născut și a prosperat ideea unei unități europene încă din secolul al VIII-lea. Când plouă, stau în casă și privesc videocasete cu România. Una din ele e

închinată satului dela Ipotești, alta mănăstirilor din Bucovina. Altele, în sfârșit, Revoluției din Decembrie. Recunosc cu înțeles de ce cele dintâi mă vrădesc iar celelalte îmi lasă un gust amar în gura privirii. Îmi dau seama că Ipotești și Putna sau Sucevița, sunt locuri înalte ale poporului român, un fel de chei sau de intrări în spre propria noastră eternitate, iar celelalte parcă ar încerca același lucru, însă de pe niveluri încă îndoielnice, căutătoare, incerte, parcă neînscrise în ceva trăinic.

Mă uit la multimele dela Timișoara și dela București, ascult înspăimântat împușcăburile, văd sângele de pe străzi, contemplez mișcările de masă, mutra cretină a tiranului în ultimul lui balcon, entuziasmul de pe chipurile tinerilor, apoi Piața Universității într-un superb amurg bucureștean de început de Iunie, și înțeleg că acolo s'a început totuși ceva, poate că foarte mare, poate că salvator, însă că alte vveri, mai ascunse, au surpat primul soclu, au murdărit fațadele și că din această gălăveală istorică va ieși la iveală chipul definitiv al unei

Români care se caută pe ea însăși dela 1859 încoace și încă nu s'a găsit.

Procesul de autocunoaștere al popoarelor este partea cea mai teribilă, uneori cea mai sângeroasă din istoria lor. Am trecut prin uniri și dezuniri, prin păcșirăzboaie, prin victorii și înfrângeri, prin capodopere și trădări; dela Cuza Vodă la Ceaușescu, un secol și jumătate de iluzii și căderi ne-au stors de vlagă și chiar și de speranță. Am fost profund umiliți, și, cred, o încercare de genocid s'a plimbat timp de aproape o jumătate de secol pe deasupra noastră. În astfel de oglinzi, spartă și refăcută într-un fel în Decembrie 1989, e cumpul să te uiți, pentru că afli în ea propriul tău chip, brădat de virtuți dar și de vină.

În schimb oglinzile dela Ipotești și dela mănăstiri (Horezu e la fel, ca și Cozia, sau Văratec, Căpârna sau Curtea de Argeș, vreau să spun la fel de înălțătoare) îmi devin dintr'odată călăuză sigură către cea mai pură speranță. Recunosc bustul poetului, pe care l-am înconjurat cu brațele în vara lui 1937, colinele verzi mai mioritice parcă decât în alte părți; la

Sucevița, pe firul filmului în culori, se desfășoară în fața ochilor mei legătura locului cu Ființa românească, dar și legătura mea cu locul.

Bucovina e pentru un Român așa cum e Toscana pentru un Italian, un suflet grăitor, o sinteză și o sursă. O concentrare de locuri înalte. Așa cum e L'Île de France pentru un Francez, Toledo pentru un Spaniol... Nu pot să cred că acele lăcașuri au scăpat furiei distrugătoare a tiraniei. În fond, îmi dau seama, răul a fost gonit dela noi, nu cu totul, dar cu un bun început, pentru că rezistența a fost puternică și a supt în noi din acele ascunse camere.

Tinerii din Decembrie 1989, ca și "golani" de mai târziu, duceau cu ei fără să știe, în zăcătorile subconștientului colectiv, părți nevăzute din locurile înalte ale românismului. Psihismul lor dornic de libertate era încărcat de corpusculi putneni, Ipotești, eminescieni, așa zice, întrebându-și aici cuvântul cel mare în care încep laolaltă Mircea cel Bătrân și Stefan cel Mare, așa cum Evanghelia, sfinții, vitraliile, muzica, trecutul, stilul într'o

catedrală. Suntem un spirit care s'a știut exprima în momente privilegiate prin câțiva domnitori, câțiva poeți, câteva monumente, câteva fapte eroice. Existăm pentru că suntem alcătuiți din ele.

La ce bun luptau Moldovenii contra Tătarilor, unul contra zece, sau Muntenii contra Turcilor, sau Ardenii lui Horea contra unui inamic înșutit de puternic? Ce proiect politic apărau? Ce bunuri materiale? Ce conștiință înjghebare istorică? Ce imperiu ascundeau în suflute păstrătoare de viitor? Nici unul. Nu-și dădeau viața, în modul vitejesc cel mai superb, vreau să spun cel mai aparent gratuit, decât pentru libertate. Voiau să rămână liberi, tot atât de liberi cum fuseseră strămoșii lor, jucând pe o linie de viitor întotdeauna incertă și suferindă.

Mureau pe Nistru, pe Dunăre, pe Mureș, în Codrii Cosminului, mai puțini întotdeauna decât dușmanii lor, însă întăriți în inimă de viziunea mănăstirilor adunate ca niște giuvaeruri în mâna pădurii, sau de viziunea apropiată a satului, rămân, pe liniile

lui vizibile și invizibile, cu mânăstirea, sau de amintirea soției, a iubitei, a copiilor, a părinților. Cu o săgeată curmau firul unei invazii.

Am fost, la modul individual cel mai perfect, oamenii cei mai liberi din Europa, învățați a fi așa de pe timpul lui Burebista. Tărani-boieri și călărași cu schimbul n'a avut nimeni. Sătenii își urmau domnul nu din obligație, nici de teamă, nici pe bani, ci pentru că așa credeau ei că e bine, în numele unei omenii care se trăgea direct din inima libertății. Portul, muzica, jocurile și horele, porțile caselor, culorile ilor, caii și armele, limba și bucatele, Miorița și Luceafărul, stilul Românului în război și pace, dau socoteală, toate la un loc de o dorință neexprimată filosofic însă prezentă în felul nostru vital de a fi liberi. Nu ne-am bătut niciodată pentru a priva de libertate alte popoare, ci numai pentru a ne o păstra pe a noastră. Si "locurile înalte" ne-au ajutat să ne-o facem înțeleasă și ne-au împins, chiar și în 1989, mai ales la acea dată, a ne-o păstra neîntinată, asemănătoare înălimii dela care ne era transmisă.

TITU MAIORESCU ȘI CULTURA ROMÂNĂ

(14 Februarie 1840 - 1 Iulie 1917)

Gheorghe RĂDULESCU

imperios o astfel de personalitate, pentru a-și spune cuvântul și a se remarca prin forța sa intelectuală de dorințelor culturale naționale din acea vreme.

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când pe fundalul culturii române își făceau apariția creațiile lui Eminescu, Creangă, Caragiale, Negruzzi, Odobescu, Slavici, ori Xenopol (în istorie și proză), iar mai târziu, la începutul secolului al XX-lea acelea ale lui Goga, Duiliu Zamfirescu ori ale lui Brătescu-Voinești, trebuia să apară un Maiorescu, care prin cuvântul și scrisul lui avizat, exegetic și autorizat să-i facă cunoscuți pe acești creatori ai literelor românești, printro'odreaptă conștiință de valoare, pe care numai un Maiorescu era îndreptățit să o exprime.

De pe băncile școlii, Titu Maiorescu, înarmat cu voință, dotat cu o deosebită inteligență și dornic de cunoaștere, dovedește că va fi un demn discipol al marilor cărturari români și străini, pe unde trecuse.

Încă de tânăr și până în preajma morții sale, în afară de posturile importante pe care le-a ocupat ca: judecător, procuror, avocat, profesor, director de institut, profesor universitar, decan, rector al Universității din Iași (la vârsta de 23 de ani), profesor universitar la București, deputat, ministru al Cultelor și Instrucției Publice, ministru al Domeniilor, ministru al Lucrărilor Publice, ministru al Justiției, ministru de Externe și în cele din urmă Prim-ministru, sub a cărui președinție s'a încheiat pacea dela București, din 1913 în urma războiului balcanic, când am recucit Cadrilaterul, Maiorescu a fost sufletul mișcării literare, artistice și filosofice, care se profila din ce în ce mai pronunțat în cadrul culturii române. El a deschis drumul marilor valori ale literelor românești, încă din acea vreme, sub autoritatea și inițiativa sa au fost promovate tinere talente pe care le-a susținut sub diferite forme, publicații, burse, funcții publice și altele. Pentru Eminescu, criticul avea o deosebită afecțiune și admirație, fiind conștient de valoarea poetului; întotdeauna l-a sprijinit în mod discret, dezinteresat și generos. De

altfel același lucru l-a făcut și cu alții ca: Slavici, Popovici-Bănășanu ori Xenopol, iar mai târziu cu Sextil Pușcariu.

În cadrul societății literare și politice "Junimea" (1863) - creată cu sprijinul și inițiativa fraților Iacob și Leon Negruzzi, V. Pogor, Teodor Rosetti, P. Carp, G. Racoviță, Schelety, Nicolae, Culișanu și Mandrea, Maiorescu - era adevăratul spirit animator, el era personalitatea plurivalentă chemată să fie mentorul și diriguitorul acestei societăți. Aici putea fi văzuți și auziți Eminescu, Creangă, Slavici, frații Negruzzi, Gane și mulți alții, iar în paginile revistei "Convorbiri literare" (1 Martie 1867), revistă ce continuă tradiția "Daciei literare" și a "României literare", numele acestor scriitori de prestigiu național figurau la loc de cinste.

La Berlin (1858), ca student la Filosofie, cât și mai târziu, Titu Maiorescu posedând o serioasă cultură pe care și-o însușise ca elev la Academia Theresianum (începută în 1851) din Viena, aici la Berlin, în capitala Germaniei, viitorul critic și profesor studiază cu abnegație și în profunzime Filosofia, însușindu-și conceptele și preceptele filosofice ale lui Herbert, receptează și pătrunde principiile filosofiei lui Hegel, Kant și Schopenhauer cât și pe ale lui Schelling, iar mai târziu pe cele ale lui J. St. Mill și ale lui Spencer. Kant este analizat în cele mai adânci compartimente ale gândirii acestuia, fiind orientat de Herbert și Schopenhauer, care erau mai apropiați de kantianism decât Schelling ori Hegel și cu aceeași pasiune îi desăvârșește pe Feurbach și Aug. Comte.

După ce își susține doctoratul la Gießen în 1859, cu subiectul "De philosophia Herbarti", în același an în luna Septembrie se întoarce în țară pentru două luni, de unde pleacă la Paris pentru a-și lua licența în Drept cu lucrarea "Du regime total".

În cele două luni petrecute în țară, Maiorescu prezintă o conferință la Sfântul Sava, în București în fața unui numeros public, despre "Socialism și comunism", conferință pe care A. Pellman o relatează în "Reforma", conferințiarul făcând

următoarea remarcă despre aceste concepții care începuseră să vehiculeze în Europa, considerându-le a fi în practică, "idei vătămătoare și irealizabile". Este surprinzător faptul că în acel timp un tânăr cum era Maiorescu, care încă nu împlinise 20 de ani, să aibă o asemenea viziune și intuiție, să aibă o asemenea judecată și optică clară, să atribuie acestor "idei" o calificare certă și negativă, să aibă o asemenea perspectivă providențială.

Până la Maiorescu articole de critică literară s'au mai scris dar odată cu el și prin el se inaugurează conceptul științific al criticii și esteticii literare, se pun bazele stilului academic, literar și concis, urmărindu-se obiectivul într'un mod cât mai exact și clar, critica sa se axează pe dezvoltarea ideilor și pe estetica stilului. Pe drept cuvânt, Garabet Ibrăileanu putea afirma despre Maiorescu, că: "el a creat la noi stilul ideilor". Astfel, prin "O cercetare critică asupra poeziei române dela 1867", Maiorescu prezintă un adevărat studiu programatic, privind conceptele și principiile sale critice și estetice, referitoare la creația poetică și a operei de artă. Pentru el "Poezia, ca toate artele, este chemată să exprime frumosul; în deosebire de știință, care se ocupă de adevăr. Cea dintâi și cea mai mare diferență între adevăr și frumos este că adevărul cuprinde numai idei, pe când frumosul cuprinde idei manifestate în materie sensibilă." Prin urmare, cuvântul este chemat prin materia din care este alcătuit să exprime, datorită forței sale sugestive "imagini sensibile în fantezia auditorului", aceasta fiind, - prima condiție a poeziei. Concretetea cuvântului ascunde în el semnificația pe care poetul dorește să o exprime în forma sa poetică.

Cuvântul după Maiorescu trebuie să fie poetic, în acest caz criticul se referă la adjective și adverb, adică la determinante, aceasta fiind a doua condiție a poeziei. A treia condiție constă în "personalificarea obiectelor", iar a patra și ultima condiție se referă la figurile de stil, adică la tropi, deoarece epitetul, comparația și metafora sunt elementele distincte cu care lucrează poetul.

(Continuare în nr. următor)

TITU MAIORESCU

Datorită complexei sale personalități ca: estetician, critic literar, lingvist, profesor de filosofie și logică, istoric, jurist, orator remarcabil, om politic, polemist înzestrat, prozator și moralist, Titu Maiorescu a reprezentat pentru cultura română și timpul său, aceeași valoare pentru România, pe care a avut-o Boileau și Sainte-Beuve în Franța, Francesco de Sanctis sau Benedetto Croce în Italia, ori Schlegel în Germania. Spirit înzestrat și activ, Titu Maiorescu a deschis un nou și larg orizont în cultura și civilizația română, în domeniile: literaturii, lingvisticii, artei, filosofiei și istoriei, într'un moment când se solicita

TRISTA ISTORIE A MONUMENTELOR BUCUREȘTENE

— Dr. Nae NICOLAU —

(IV)

DEMOCRAȚIA

Statuia lui I.C. Brătianu, pe lângă aspectul de recunoștință și considerație a neamului în fața meritelor unuia dintre cei mai remarcabili creatori ai României moderne, era de asemenea o realizare artistică de o deosebită armonie.

"Prin noi înșine" era deviza pe care o străjuiau 4 genii benefice iar deasupra pe soclu, figura marelui bărbat care impusese Occidentului recunoașterea drepturilor României. "La Brătianu" devenise nu numai un reper edilitar dar și sentimental pentru bucureșteni ca și pentru străinii veniți în capitală.

Marele bulevard care ducea dela poalele Dealului Mitropoliei spre Piața Victoriei, și mai departe, era punctat ca de trei pietre de hotar de cele trei statui: Brătianu, Take Ionescu și cea a lui Lascăr Catargiu. Prima dintre ele nu era numai a unui dinte brătien, ci a unui șir întreg de bărbați iluștri, care, cu stăruință, talent și multă România ridicaseră România modernă.

Prin ce miracol oare

au fost "uitați" cei patru din fața Universității și C.A. Rosetti împreună cu ei?

SPIRITUL FILANTROPIC

Creștea Bucureștiul, se înfrumuseța, se moderniza și, în avântul constructiv apăreau și fundații filantropice ale personalităților care, din agoniseala lor, se aplecau și asupra celor mulți, construind aziluri, sanatorii, școli și cămine, ori colecții muzeale.

Între ei, Toma Stelian, Anastase Simu, Elena Pherykide, Cerkez.

Busturile lui Simu și Toma Stelian, după ce muzeul și casa Simu au fost demolate, iar casa Toma Stelian a căpătat și ea altă destinație, busturile și-au găsit loc în muzeu, pierzându-și funcția inițială și rezonanța pe care ar fi avut-o în memoria privitorilor, așa cum stau acum ca niște piese de serie, printre atâtea și atâtea alte busturi în sălile Muzeului Național.

ARTA

O istorie grea a lipsit Bucureștiul și celelalte orașe românești de prezența unor clădiri impresionante

prin volumul lor, ori a unor monumente propriu-zise. În epoca de stabilitate de după Unire și Independență, odată cu modernizarea României și a Capitalei sale au apărut și clădirile monumentale amintite în altă parte ca și lucrări destinate, să înfrumusețeze orașul. În mod firesc, în prima etapă, aceste lucrări de artă trebuiau să fie pur comemorative, încercând să fixeze pentru posteritate imaginea celor mai proeminente figuri din istoria mai veche sau modernă.

De aceea au lipsit, de pildă, fântânile, alegoriile, plăcile comemorative, scuarurile monumentale, pergolele artistice de amplă concepție și orice alte alcătuiuri cu caracter dominant decorativ.

Si totuși două fântâni au ilustrat un bun început întrerupt de norii grei care s'au apropiat prea repede de România. E vorba de Fântâna Mioriței, din fața vilei Minovici, dela Sosea, la intrarea în București, splendida metaforă în mozaic, ilustrând mitul mioritic, și Fântâna Zodiacului din fața parcului Carol, luminoasă și caldă.

Piața Brătianu din București - la statuia lui I. C. Brătianu distrusă de comuniști în 1938. (În prezent Piața Universității)

Dar dacă amândouă au supraviețuit (cu mozaicurile păraginite, șterse și neglijate) o altă fântână care încântă ochiul oricărui privitor a avut soarta tristă a mai tuturor mari sau mici monumente ale Capitalei. Este vorba de Fântâna

Lahovary. În plin centru, lângă Operetă - fosta clădire a Teatrului Regina Maria - strălucea discret mica bijuterie a fântânii dedicată în 1903 de către Prințesa de Soutzu memoriei lui George Em. Lahovary. A dispărut la un simplu gest al unei analfabete. Prințesa minime micul ansamblu nu a fost sfărâmat dar astăzi agonizează penibil în fundul curții așa-zisului Muzeu de Artă al Municipiului București de pe strada Obedinaru nr. 3, muzeu și adresă ignorate de cei mai mulți dintre bucureșteni. Nu și-a găsit locul în Cișmigiu apropiat și în nici un alt parc circular, unde ar fi putut încânta prin finețea discretă a lucrăturii ei și prin albul ei nefiresc, ochii trecătorilor.

Giganții lui Paciurea, cu trista lor poveste - doi frați iubind aceeași fată - reală ori simplă ficțiune, giganzii, nimfa dela picioarele lor în lacul cristalin și peștișorii aurii, și grota din spate cu scările laterale ce duceau spre mormântul eroului necunoscut, tot ansamblul monumental remarcabil și prin concepție și prin realizare, a dispărut.

Retrași acum în niște degajamente din aleea principală, degradându-se lent și aproape neobservați, se sting în anonimat, odată cu povestea lor așa cum i-a închipuit inegalabilul lor creator, în efortul prometeic de a se desprinde din materie sau din neant ca să ajungă la puritatea femeii apărute în mijlocul apei primordiale, ca un ideal.

Fără ei, care constituiau atracția artistică a parcului, și mai ales după ce acolo a apărut uriașul cenotaf al comuniștilor decedați, parcul nu mai constituie decât un banal loc de trecere pentru scurta drumul de către locuitorii cartierului.

Nici ansamblul care constituia - după o tradiție cu origini în antichitate - punctul zero de unde începea număratoarea distanțelor din Capitală

spre cele mai cunoscute localități ale țării nu putea scăpa "atenției", "grijii" distrugătoare a regimului comunist. Un corp sferic de circa 4 metri asamblat din bare metalice ce închipuiau ecuatorul, meridiene și paralele mai importante, precum și înclinarea polilor, era fixat pe o platformă într-un bazin de piatră. Centura care închipuia ecuatorul avea gravate semnele zodiacului, probabil opera aceluiași apreciat Mac Constantinescu care a lucrat și Fântâna Zodiacului dela Parcul Carol. Dar nu, desigur nu aceste semne "mistice" au deranjat pe stăpânitorii analfabeți și răi, ci bazinul de piatră în care era amplasată sfera. Pereții interioari ai acestui bazin circular cu diametrul de 10 metri aveau înscris numele câtorva mari orașe ale țării și distanța până la ele. Printre aceste nume erau și câteva din ținuturile răpide de prietenii dela Răsărit care tutelau regimul politic dela noi și, desigur, numele acelor orașe erau interzise ca și cele de pe frontispiciul Poștei Centrale care au fost și ele șterse.

Până astăzi acest punct zero nu a fost refăcut, locul fiind umplut cu pământ peste care cresc bălării.

Iată-ne ajunși la sfârșitul acestui periplu sentimental. Da! Pașii bucureșteanului, trecând ca o umbră pe sub zidurile mohorite, nu pot să nu marcheze ca pe niște răni sângărânde locurile rămase - până când? - goale de frumusețile care le-au fost răpide. Un amestec de durere, revoltă și speranță te însoțește, ca în fața unor pete rămase pe o simeză după ce o mână hădă, rea, a dislocat fără sens capodoperele care și găsiseră locul lor acolo, consacrate de trecerea timpului și într-o perfectă simbioză cu ansamblul din jur. Nu știm ce au de gând factorii abilitați pentru amenajarea acestor infame acte de lăse-națiune. Nu se anunță nimic. Totuși, poate... poate?

An Open Letter to All Canadians.

Tuesday, September 24, 1991

My fellow Canadians:

Today in the House of Commons, the Prime Minister is putting forward of proposals to renew the Canadian federation.

The proposals are not fixed or final. They are a basis for discussion. Canadians are encouraged to debate them vigorously and openly and suggest how they can be improved so that every Canadian can feel welcome, understood and respected in our own land.

A Special Joint Committee of the House of Commons and Senate will seek the views of Canadians on these proposals. Please participate actively in the Committee's work. It's an opportunity to forge the kind of Canada that can best serve the interests of Canadians now and in the future.

The process of renewing the Canadian partnership will not be easy. Canada was born and built because previous generations understood that unity is the key to prosperity and that the keys to unity are tolerance, compromise and goodwill.

In difficult times, these characteristics are often in short supply but that is when we need them most.

Canadians have the opportunity as never before to create a Canada in which all Canadians can feel at home. Together, we have the opportunity to strengthen this country to make it more prosperous and more responsive to the aspirations of all its people.

I urge you to take part in renewing Canada. It's our country that's at stake.

Joe Clark
The Right Honourable Joe Clark,
President of the Privy Council and
Minister Responsible for Constitutional Affairs.

Canada

FARA ARMÂNĖASCĂ

AROMÂNII

Note asupra unor studii de etnografie

—Dumitru BACU—

Centrul de Studiu al Civilizațiilor Europei Centrale și de Sud-Est dela Paris este destul de cunoscut atât cercetătorilor cât și marelui public pentru a mai fi nevoie să mai fie prezentat. Publicațiile centrului sunt cunoscute sub titlul simplu de "Publicația Langues O" (Limbi Orientale) și constituie o indiscutabilă referință.

Apariția Caietului Nr. 8, închinat în întregime problemelor care se leagă de cultura, istoria și civilizația Aromânilor ne bucură în mod deosebit. Prestigiul publicației și semnăturile grupului de intelectuali români (cu sau fără "A" privativ...) care își pun semnătura sub diferitele studii, dau numărului acesta o valoare deosebită pentru noi, Aromânii. La numele prof. Cicerone Poghiră dela Universitatea Bochum-Germania, a D-lui Năsturel S. dela Centrul Național de Cercetări Științifice (C.N.R.S.) din Paris, bizantinolog de renume sau a D-lui Cazacu Matei, mai tânăr dar încercat balcanolog, cercetător dela același centru, bine cunoscute cititorilor români, se alătură nu mai puțin importante semnături ale Prof. Max Demetrius Peyfuss dela Universitatea din Viena, a D-lui Neagu Giuvara, fin diplomat și cercetător istoric specialist în ale Evului Mediu și al Doamnei Mihaela Bacu, doctor în literatură și civilizație medievală dela Sorbona.

Cele șase semnături înglobează întreaga problematică a existenței pe cât de zbuciumate, pe atât de controversate (adeseori pentru motive care îndeobște nu prea au de-a face cu știința) a acestei ramuri de Români sud-dunăreni. Studiul este binevenit pentru că, deși problema a fost abordată încă de demult, și mai în toate domeniile, până astăzi nu s'a încercat o lucrare de sinteză în limba franceză, (exceptând excelența teză de doctorat a Dr. Nicolae Caranica, încă nesustinută la data când acest caiet a fost pus în șantier).

Bibliografia care încheie paginile revistei justifică pe deplin afirmația directorului Centrului Dl. Castellan Georges că "nu există încă o lucrare de sinteză în limba noastră" (franceză). Ori caietul acesta vine în mod fericit să ofere cunoscătorilor de limbă franceză un mănunchi de informații capitale și sub semnătura unor personalități de incontestabilă valoare științifică. Ne vom mărgini de data aceasta la o semnalare mai amplă, fără a intra în amănunte.

Balcanologii și lingviștii în Indo-Europeană vor aprecia seriozitatea și argumentarea strânsă a D-lui prof. Poghiră în încercarea de a face o lumină mai clară în mult controversata origine a Aromânilor. Greu de rezumat o concentrare atât de densă de argumente. Ne vom opri puțin numai asupra concluziilor din care reiese clar că latinitatea aromânei nu poate fi contestată științific, indiferent de amploarea diferitelor influențe inclusiv ale limbii grecești ca cea mai importantă. Cât privește aspectul etnic, Dl. Poghiră respinge tezele "extreme" (purism grec sau romanitate pură), pornind dela realitatea unei populații autohtone foarte variată care a jucat rolul cel mai important. Nici o imigrare latină în masă și nici o autohtonie exclusivă (compusă numai de un substrat grecesc cum se Încăpățânează să insiste o anumită școală mai ales greacă n.n.) nu rețin atenția sa. De altfel, în treacăt, Dl. Poghiră regretă că astăzi încă, cercetătorii serioși mai pot susține, pornind dela o listă de cuvinte savante, "caracterul exclusiv n.n. helenic al acestui popor". (Este vorba de teza de doctorat a D-lui A. Lazaru (Athena-1976) în limba greacă, publicată într-o traducere "școlărească" de Institutul de Studii macedonene din Salonic în 1986 teză al cărei caracter părtinitor și pătimăș slăbește foarte mult valoarea cu toată impresionanta cantitate

de documentație adunată - importantă de altfel valoric n.n.). Cu altă ocazie vom face o expunere mai largă a argumentelor D-lui Poghiră. Ele sintetizează aici suma cercetărilor obiective și serioase făcute până astăzi asupra originii limbii, dar și a etniei.

Dl. Năsturel este un bizantinolog a cărui autoritate îi permite să spună "eu" (notează Castellan). Studiile D-sale exhaustive privind pe cronicarii celei de a doua Rome fac autoritate incontestabilă atât în ceea ce privește prezența "Valahilor" în Imperiul de Răsărit cât și participarea lor la așa numitul "Cel de al doilea Imperiu Bulgar" al fraților Asănești a căror origine română (și nu aromână n.n.) este menționată în corespondența Vaticanului, care-l numește pe împărat întâi "dominus" iar mai apoi "rex" al Bulgarilor și Valahilor. Prezența importantă a elementului aromân în istoria evului mediu balcanic este ilustrată cu o sumedenie de informații culese din scrutarea minuțioasă a tuturor documentelor disponibile ale epocii și care privesc nu numai problemele militare, ci în ansamblu aspectele multiple ale vieții de toate zilele.

Studiul D-lui Cazacu aruncă o lumină nouă și mai completă asupra ramurii mai puțin cunoscute a populației romanice din Vestul Balcanilor (Serbia, Bosnia, Herțegovina, Muntenegru sau Croația) a cărei istorie a fost răvășită de năvălirea și stabilirea în mijlocul ei a popoarelor slave. Mobilitatea frontierelor, instabilitatea politică și lipsa de documente mai ales în perioada incipientă, Îngreunează, cercetarea, dar Dl. Cazacu analizează cu perspicacitatea și cu pasiunea istoricului obiectiv cele mai mici indicii care îi permit să clarifice procesul de dispersare sau de expansiune, de integrare și ulterior în mod fatal la asimilarea unei populații care în schimb a beneficiat vreme îndelungată de o autonomie administrativă certă. Organizația autonomă au păstrat-o Aromânii de-a lungul veacurilor iar venirea ocupației otomane nu a făcut decât să o consolideze. Acceptând unele compromisuri, precum înrolarea în armata imperială dar mai ales constituirea de grupuri armate autonome însărcinate cu păstrarea ordinii în regiunile în care locuiau Aromânii, și-au asigurat pentru multă vreme independența relativă de care au fost lipsite celelalte popoare balcanice, reduse la starea mizerabilă de "raiale".

Existența legendarilor armatoli și participarea lor la paza munților și a averilor își are rădăcina tocmai în această autonomie acordată nu atât de dragul lor cât de imposibilitatea de a-și supune muntele (ca și codrul de altfel) fiind fratele și adăpostul lor permanent. Această organizație autonomă va facilita mai târziu rolul preponderent jucat de elementul aromân în luptele de eliberare care au dus la dărâmarea Imperiului Otoman și la apariția statelor balcanice. (Culmea ironiei, această luptă "de eliberare" a creștinilor de sub dominația "păgânului" dusă de el, le va fi fatală. Ea le va cauza pierderea nu numai a autonomiei lor seculare, ci chiar și a propriei identități latine, printr-un proces de desnaționalizare acut aplicat fără nici o excepție și cu strășnicie de toate statele naționale apărute după destrămarea Imperiului n.n.).

Cu Dl. Giuvara luăm cunoștință de extraordinara aventură a Aromânilor în lumea Imperiului Habsburgic. Începând din sec. XVIII, în urma unei politici fiscale meschine dusă de Veneția, comerțul Aromânilor din Apusul imperiului turc începe să decline. În căutarea unor noi piețe de desfacere, negustorii schimbă de direcție și se orientează spre centrul Europei. Centre comerciale importante ca Siacista, Moscopole sau Moloviste încep să decadă, negustorii neputând achita taxele

exorbitante, impuse de vistieria "serenissimei" republici. Grupurile mai active caută soluția într-o emigrare, la început cu caracter economic dar, care va evolua curând spre un exod în masă, datorită atât incursiunilor și jafului practicat de bandele de musulmani, cât mai ales a instabilității politice provocată de bei și pașale în ruptură de ascultare față de Înalta Poartă.

Pornind pe urmele acestor emigranți, Dl. Giuvara exploatează toate resursele istorice și brodează un emoționant tablou al valorilor culturale născute din hărnicia și devotamentul acestor năpăstuiți. Articolul ar trebui citat în întregime. Ne vom mărgini doar la câteva precizări din care se va vedea aportul imens adus de acești negustori "greci" (noțiunea de Gôrök va căpăta semnificația de negustor în limba maghiară) nu numai pe plan economic, ci mai ales pe plan cultural prin participarea lor la procesul revoluționar-cultural din Balcani. Dela armatolul Nicolò Tsouvara (Giuvara în art.) pomenit de Francezul Emile Legrand într-un cântec pe care-l datează dela 1672 la postul Riga Velestineanul, autorul imnului național grec și precursorul tragic al revoluției din 1821 până la Mitropolitul Andrei Saguna, regeneratorul Bisericii Ortodoxe române din Transilvania, urmele Aromânilor se întănesc la fiecare pas dela Atena la Poznań, dela Viena la București, dela Veneția la Constantinopol și până chiar la Petrograd. Cât de "dispersate" au fost aceste familii reiese din chiar răspândirea numelui familiei scriitorului. Armatolul Giuvara este identificat în regiunea Cărpiniș, din Etolo-Acarmania (dacă nu cumva a existat un Cărpiniș și în Sudul Albaniei). Familii Giuvara, fărșeroți la origine, din Sudul Albaniei, trăiesc și astăzi în Macedonia grecească sau emigrați în Dobrogea după Primul Război Mondial!)

Industriași, bancheri, medici, prelați, scriitori sau poeți, Aromânii vor împânzi spațiul balcano-habsburgic, se vor integra în viața culturală apoi se vor dizolva asimilându-se popoarelor în mijlocul cărora se vor stabili și în istoria cărora vor lăsa o amprentă indelebilă. Dar vor dispărea încetul cu încetul "ca Aromânii" fără să aducă neamului lor vreun folos oarecare. Ba dimpotrivă... Doar numele lor mai poate aminti că rădăcinile le sunt înfipte într-un spațiu care altădată le-a aparținut, dar pe care nu au fost în stare (sau nu au vrut?) să-l concretizeze într-o unitate de stat coerentă, blestemul de veacuri al Tracilor... nemuritori!

Articolele Profesorilor Max Demetrius Peyfuss și Mihaela Bacu închid acest număr, completându-se armonios. Amândouă se referă la problemele de actualitate, legate de existența însăși a Aromânilor. Dl. Peyfuss analizează situația lor în etnicitate la Aromânii începând dela primele semne (Academia dela

Moscopole sau școala dela Viena) și până în ziua de azi. Încă dela început, o serie întreagă de obstacole vin să greveze o evoluție favorabilă. Pe lângă opoziția strictă (mergând până la anathema) a Patriarhiei din Constantinopol care înfrânge orice veleitate de independență culturală aromână, Peyfuss consideră dăunătoare pentru Aromânii chiar și implicarea lor în planul politic românesc după Unirea Principatelor. Dacă efortul inițial se mărginea doar la introducerea limbii în școli și biserici, caracterul politic va apare odată cu concretizarea Unirii Principatelor și a subvenționării acestor instituții din bugetul tânărului stat român. Urmarea firească va fi exacerbarea conflictului cu Biserica greacă rămasă la concepția utopică a Eteriei care viza nimic mai puțin decât... reconstituirea Imperiului Bizantin! La toate acestea se adaugă frecurile de politică internă românească, raporturile dificile ale lui Apostol Mărgărit contestat de unii Aromâni, probleme care vor zădărnici crearea unui episcopat aromân autonom recunoscut de Poartă și de Patriarhie. Situația ambiguă va facilita în schimb pătrunderea din ce în ce mai accentuată a daco-românei în învățământul elementar aromân, lăsând să se nască argumentul că problema Aromânilor nu era decât "o monedă de schimb", idee falsă dar care va da apă la moară Grecilor, permițându-le să acuze România de intenții ....imperialiste.

Criza macedoneană dela sfârșitul secolului, criză care nu s'a rezolvat din păcate nici până astăzi, se datorește unei complicate imbricații a cinci etnii diferite pe același teren și lipsa posibilității de a determina majoritățile teritoriale. Nu mai puțin de patru națiuni-stat (cu excepția României) revendică în exclusivitate totalitatea teritoriilor și populațiilor. Dar în marea lor majoritate aceste populații nu derolvataseră încă nici un fel de conștiință națională (grămăneau după părerea noastră) dependente spiritual și cultural de ortodoxie, apanajul exclusiv al Patriarhiei din Constantinopol, deci sub autoritatea reală, politică a Grecilor. Ur această Patriarhie nu avea nici un interes să recunoască bunăoară o oarecare identitate etnică Bulgarilor - machedoni de limbă slavă - sau Aromânilor, tocmai pentru că se zădărnicea faimoasa idee a Marelui Elade).

Intervențiile statelor care revendică "în virtutea drepturilor istorice!" teritoriile cum ar fi Albania de azi (Grecii și Sârbii), sau Macedonia istorică (Bulgarii, Grecii și Sârbii!) fără să se țină deloc socoteală de realitatea de pe teren, au provocat declanșarea confruntărilor armate între cetele de comitații bulgaro-slavi sprijinite de Sofia și antații greci sprijiniți de Statul grec, Aromânii găsindu-se fatal în mijlocul conflictului.

Continuare în numărul viitor

BISERICA CREȘTINĂ

OASTEA DOMNULUI ȘI PRIORITATEA ORGANIZĂRII

—Sergiu GROSSU—

Una din consecințele Revoluției din 22 Decembrie 1989 este și legalizarea Oastei Domnului.

recunoașterea existenței ei atât de organele politice cât și de ierarhia deorizantă a Bisericii ortodoxe. Cum am menționat și în emisiunile mele radiofonice de la Europa Liberă, Dumnezeu și-a întors, în sfârșit, privirea spre oropsita noastră țară, punând capăt celor 45 ani de dictatură sângeroasă, impusă poporului român de Gheorghe Gheorghiu Dej și Nicolae Ceaușescu. Cuvintele prorocului Isaia se adevăresc mai actuale ca oricând: "Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea a încetat. Domnul a frânt toagă celor răi, nuiaua stăpânitorilor. (...) Tot pământul (și noi vom adăuga "tot pământul românesc") se bucură acum de odihnă și pace; izbucnesc cântecuri în cântece de veselie..." (Isaia, 14.3-7).

Ca atare, pentru mișcarea duhovnicească a Oastei Domnului s'au deschis ușile unei activități libere de propovăduire a Evangheliei și de slujire creștină, în cadrul căreia să fie respectat consensul vechi-testamentar: "Tu să te ții în totul totului tot, numai de Domnul Dumnezeuul tău" (DEUTERONOM, 10.13). Acest adevăr fundamental trebuie să primeze atât în viața noastră de credință, cât și în acțiunile noastre misionare, desfășurate de-a lungul și de-a latul patriei izbăvită din robia comunismului ateu. Fondul și chintesența strădaniilor ostășești să fie slujirea lui Dumnezeu "în totul totului tot". Adică tot ce gândim, tot ce vădăm, tot ce realizăm, tot ce înălțăm pe pământul de unde ne cresc rădăcinile, TOTUL trebuie să fie subordonat nu directivelor politice, de cele mai multe ori inconsistente și diametral opuse logicilor divine, ci voinței lui Dumnezeu, ca să ne arătăm vrednici de a-L slui în persoana milioanelor de Români care au nevoie de abnegația și entuziasmul nostru umanitar. Pentru că jertfa lui Iisus - jertfa de pe măgura Golgoței - ne obligă la jertfa, la dăruirea de sine, la maximalizarea altruismului. Prin noul conținut de viață realizat în Domnul și prin dimensiunea nouă a capacității noastre de înțelegere, vom ajunge la împrennarea "eului" cu "non-eul", cu semenii noștri, la preocuparea permanentă de soarta poporului, de

problemele veșnice ale Neamului, răstignit atâtea vremuri pe stâlpul infamiei comuniste.

Oastea Domnului, așa cum a conceput-o "gornistul" din Sibiu, are datoria aprinderii pământului dela poalele Carpaților în vâltoarea dragostei lui Dumnezeu, întru înnoirea făgăduită și desăvârșirea unui înflăcărat proces de purificare a tuturor compartimentelor sociale, pentru ca libertatea deplină să ia locul sclaviei dictaturii proletariului și-a luptei de clasă, pentru ca dreptatea divină să înlocuiască inechitățile politice ce mai persistă încă, din nefericire.

Succesul deplin al activității misionare a Oastei Domnului, vizând mântuirea multilaterală a națiunii, este condiționat, înainte de toate, de INGENOZITATEA ORGANIZĂRII LUTEI SPIRITUALE pe care o declasă și de EFICACITATEA ARMELOR folosite în luptă. O luptă despre care am mai vorbit în această revistă, și care nu poate să fie decât expresia concretă și fidelă a luptei lui Dumnezeu în lume, conform revelației biblice.

Unită în jurul aceluiași steag de luptă, respectând cu sfințenie regulile fixate de fondatorul ei, Oastea Domnului ar putea ajunge, în condițiile unei libertăți religioase nestăvilită de nici o restricție guvernamentală, ca o "cetate înrăită", de neînviat. "În ziua aceasta" - respectiv în ziua încercărilor inevitabile și a ciocnirilor cu forțele sociale antagoniste sau, pur și simplu, oștile viziunii noastre evanghelice -, în ziua aceasta, zice Domnul, "te fac o cetate întărită, un stâlp de fier și un zid de aramă, împotriva întregii țări, împotriva împăraților lui Iuda, împotriva căpeteniilor lui, împotriva preoților lui și împotriva poporului țării!" (IEREMIA, 1.18).

Altfel spus, luptătorii credinței și vestitorii Adevărului vor întâlni obstacole considerabile, înfrunghind împotriva de totdeauna a NEGATIEI la opera afirmativă a spiritului creștin înmormântat. Și această împotrivire trebuie diminuată, înfrântă sau convertită, în așa fel, ca întreaga țară - dela căpeteniile politice până la omul de rând, dela ierarhii Bisericii până la preoții de sat, să cedeze în fața năvalnicei ofensive misionare, acceptându-i

acțiunea educativă de improspătare și reconstrucție socială. Transformarea morală a societății românești post-ceușiste, purtând amprente de desfigurări marxiste - leniniste, nu se poate înfăptui decât prin lupta cu tot ce este rău și hărbuit în structura ei; cu tot ce este anarmonic și nedrept la temelie ei, fără nici o teamă de uneltirile vrămașilor lui Dumnezeu. Deoarece, ne avertizează Domnul prin prisma inspirată a prorocului mai sus amintit, "ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui, căci Eu sunt cu tine ca să te scap..." (IEREMIA, 1.19).

Părintele Iosif Trifa, deși notează că "Oastea Domnului nu e o înșirare de reguli și regulamente lungi despre tot ce trebuie să faci și să nu faci cei care au intrat și cei ce vor să intre în Oaste", nu evită să dea câteva REGULI și REGULAMENTE indispensabile bunului mers al lucrării, indicând de asemenea și "punctele de program" pentru adunările ostășești (Cf. "Ce este Oastea Domnului?", 1934, pp. 160-164). El era bine încredințat că misionarismul creștin nu are nimic comun cu "neorânduiala" luptei, cu obscuritatea direcției de atac, cu debandada, haosul și instabilitatea. "Cine luptă la jocuri - îi scrie Sf. Pavel ucenicului iubit, nu este încununat, dacă nu s'a luptat după rânduielei" (2 TIMOTEI, 2.5).

În Vechiul Testament, bătrânul Ietro l-a îndemnat pe Moise să ia anumite MASURI DE ORGANIZARE a poporului, ca nu cumva lupta cu inamicul să-i găsească nepregătiți: "Alege din tot poporul oameni desținuți, temători de Dumnezeu, oameni de încredere, vrămași ai lăcomiei; pune-i peste popor drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste cincizeci și căpetenii peste zece" (EXOD, 18.20). Neemia, de asemenea, scoate în evidență importanța organizării când spune: "I-am curățit de orice străin și am pus rânduială în tot

ce trebuiau să păzească preoții și Levii, fiecare în slujba lui..." (NEEMIA, 13.30). Iar înțeleptul Solomon ne învață că "planurile nu izbutesc, când lipsește o adunare care să chibzuiască" (PROVERBE, 15.22).

În epoca Harului, Sf. Pavel va contesta misionarismul "de ocazie", accidental, refractar oricărei supravegheri și discipline, demascând pe cei care, lipsiți de "vreo înșirare" din partea apostolilor, au turburat și turbură obstea creștină "prin vorbirile lor" (FAPTE, 15.24). El nu încetează să dea sfaturi de "Rânduială" ori de câte ori circumstanțele o solicitau. De pildă: "Te-am lăsat în Creta, ca să pui în rânduială ce mai rămâne de rânduit" (TIT, 1.5). Sau: "Cât privește strângerea de ajutoare pentru sfinți, să faciți și voi cum am rânduit bisericilor Galatiei" (1 CORINTENI, 16.1). Fiindcă, după el, "Dumnezeu nu este un Dumnezeu al neorânduielei" (1 CORINTENI, 14.33).

Ținând seama, deci de prețioasele sugestii ale Sfintei Scripturi, privitoare la organizarea chibzuată și atentă a luptei creștine, în spiritul omogenității operative și al operativității creatoare de noi drumuri și de noi posibilități de așezare socială, ostașii Domnului, adănc pătrunși de seriozitatea momentului și de complexele semnificații majore ale transformării politice la care asistă, trebuie să găsească, neîntârziat, FORMULA IDEALE de viață misionară, de activitate spirituală publică, de slujire dezinteresată a semenilor lor ignorați sau vătămăți launtric de cele peste patru decenii de orânduie anti-creștină, militând pentru cauza lui Dumnezeu și priveghind "asupra sufletelor" din preajma lor, "ca unii care au să dea socoteală de ele" (EVREI, 13.17).

Frumusețea și menirea mișcării ortodoxe Oastea Domnului, pe pământul României, este lupta cinstită, neprecupețită, volun-

tară, organizată cu seriozitate, după indicațiile Evangheliei și strategia părintelui Iosif; o luptă axată pe oportunitatea spiritualizării societății românești în evident declin moral. Chezașia biruinței misionare este - așa cum ne-a asigurat părintele biruința lui Iisus Hristos. Ba, mai mult, este certitudinea acestei biruințe în România reîncreștinată de mâine, certitudine care trebuie înscrisă nu numai pe "tăblița inimii", ci și pe drapelele noastre de luptă: "Indrăzniți, Eu am biruit lumea!" (IOAN, 16.33). Pentru că necazurile și împedimentele pot fi înlăturate, pentru că păcatul și fărădelegile actuale pot fi înfrânte, dacă ostașii Crucii vor căuta "să cunoască și să învețe războiul" (JUDECATORI, 3.2); dacă se vor pregăti de luptă împotriva dușmanilor lui Dumnezeu, dând ascultare imboldului: "Războiește-te cu ei până îi vei nimici" (1 SAMUEL, 15.18); dacă fiecare membru al Oastei Domnului va face războiul "cu chibzuință", perfect conștient că numai "prin măsuri chibzuite câștigă bătălia" (PROVERBE, 20.18 și 24.6).

Oastea Domnului poate să joace un rol hotărîtor în transfigurarea societății românești, schilodită timp îndelungat de regimul comunist impus de Moscova. Astăzi, mai mult ca oricând, această splendidă mișcare de renaștere sufletească, stărnită de Duhul Sfânt, pledează pentru necesitatea suflării Lui peste "valea plină de oase" a patriei noastre. Prigoaniți de ieri, victimele propagandei ateiste și ale vigilenței vindicative a Securității, sunt gata să-și facă datoria slujirii "cu scumpătate și credincioșie" incinși, cum spune Biblia, cu "săbia, podoaba și elava", după rânduielei; sușiți "în carul de luptă al lui Hristos", după rânduielei; apărând Adevărul și strălucind "în isprăvi minunate", după rânduielei.

Pentru ca Oastea Domnului să se impună PE PLAN NAȚIONAL, îi atrăgeam atenția lui Traian Dorz (asa cum reiese și din articolul "Ca un bun ostaș al lui Hristos", scris în amintirea lui și apărut în Numărul din Septembrie 1989 al "Cuvântului Românesc"), este imperioasă crearea unui comandament central, a unui SFAT FRATESC DE CONDUCERE, compus din reprezentanți de elită ai mișcării și având în vârf - spre a nu

cădea în meteahna "conducătorului" unic și a cultului personalității - un triumf al conducerii, obligatoriu dela centrul coordonator la ultima grupare în subordine, în sarcina căruia să cadă trei secții de supraveghere a activității ostășești: 1) secția duhovnicească, urmărind păzirea purității luptei creștine, a regulilor ostășiei și a inviolabilității atașamentului față de Biserica ortodoxă, 2) secția misionară propriu-zisă, cu preponderența factorilor pedagogici, culturali și artistici, în scopul răspândirii Evangheliei prin toate mijloacele posibile și 3) secția practică, administrativă, care să verifice scopul material și aportul practic al acțiunii creștine, dinamizând lupta slujirii aproapelui, pregătind premisele reformelor structurale și organizând "feudele" cucerite după legea Împărăției lui Dumnezeu.

Un comandament unitar în tripla lui ipostază va impune aceași direcție unitară ostășești din țară - respectiv celor provinciale, județene, orașenești și sătești - în lupta lor cu adversitățile sociale, politice sau economice, asigurându-le izbândă. Va fixa obiectivele de luptă într-o localitate, împărțind cu precizie răspunderile materiale și morale ale luptătorilor, trasând directivele acțiunilor ulterioare și mobilizând pe cât mai mulți creștini, cinstiți în trăirea lor cotidiană, dar rămași individualiști și, oarecum, indifereți în felul lor de comportare. Va stărni, pe plan colectiv, "gelozia" mântuirii aproapelui, doborât de vicile și nedreptățile acțiunii sfârșit de secol. Va da în vileag, rând pe rând, toate aspectele rușinoase ale păcatului, până la definitivă lor nimicire și va organiza "lupta cea bună" pe obiective reale, în cunoștință de cauză, conform cu diversitatea manifestărilor omenești. Pentru ca societatea să scape, datorită altruismului și eroismului forțelor misionare, de infirmitățile și bolile rămase încă incurabile, cum sunt: prostituția, adulterul și concubinajul; furtul, minciuna și afacerismul; mondenitatea, jocurile de noroc și parazitismul social; demagogia politică, literatura și arta pornografică.

Odată depistate carențele societății în care trăim și (Continuare în pag. 19)

ÎN TRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail Eminescu

BASARABIA-PĂMÂNT ROMÂNESC

-EVOLUȚIA ISTORICĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN-

(IV)

—Prof. Dr. Nicolae CIACHIR—

La 26 Iunie 1940, Ministrul de Externe Molotov și în același timp și șeful guvernului sovietic, trimite o notă ultimativă României. Argumentând că România s'a folosit de slăbiciunea militară a Rusiei Sovietice în 1918 și nu s'a împăcat niciodată cu gândul că Basarabia poate fi deținută de alții, cere retrocedarea acesteia și partea nordică a Bucovinei, a cărei populație ar fi chipurile legată de Ucraina. Deci: 1. Să se înapoieze Basarabia; 2. Să se transmită partea de Nord a Bucovinei. Aștept răspunsul, amenințând Moscova în cursul zilei de 27 Iunie 1940.

La 27 Iunie Davidescu dela Moscova telegrafia: Domnul Molotov m'a invitat astă seară, la orele 12 la Kremlin. Mi-a dat apoi citire notei cu caracter ultimativ, transmisă prin telegrama "anterioară." Guvernul sovietic, încheie Davidescu, cere această parte a Bucovinei ca despăgubire pentru dominația română în Basarabia timp de 22 ani.

La 27 Iunie, guvernul român dela București, cu semnătura lui Gigurtu, anunță Legația noastră dela Moscova, că deși s'a decis mobilizarea generală, vrem să evităm un conflict armat și să se precizeze locul unde se va discuta. Legația română telegrafia dela Moscova, tot pe 27 Iunie, că a vorbit cu ambasadorul Germaniei Schulenburg, care i-a promis că va interveni la Molotov, ca să prelungească termenul fixat de ultimatum. Deci Germanii erau de partea Rușilor. Davidescu continuă, că Sovieticii nu sunt dispuși să prelungească termenul și că în lipsa unui răspuns imediat își vor începe operațiunile la miezul nopții.

La 28 Iunie, Legația română telegrafia că Sovieticii consideră răspunsul României imprecis și propun:

1. În decurs de 4 zile, începând dela orele 14, după ora Moscovei, adică la 28 Iunie 1940, România să evacueze Basarabia și Bucovina de Nord.

2. Chiar în 28 Iunie, Sovieticii să ocupe următoarele centre importante: Cernăuți, Chișinău și Cetatea Albă.

Restul de trupe vor intra egalonat în 4 zile și se va forma o comisie mixtă, din câte 2 persoane, de fiecare parte, care să rezolve operativ litigiile. Răspunsul guvernului român, nu poate întârzia mai mult de ora 12

ora Moscovei, pe data de 28 Iunie 1940.

Iată deci statul socialist care se pretindea cel mai uman, folosea politica cea mai imperialistă posibilă, ocupând fără nici o jenă teritorii poloneze, finlandeze, lituaniene, letone, estone și acum românești. Comparativ cu țarismul, bolșevicii duceau o politică externă și mai dură, lipsită de orice scrupule și folosind pe moment și alianța cu Germania hitleristă.

La 30 Iunie 1940, Marele Stat Major român, trimitea o notă urgentă Ministerului de Externe, în care se arăta că: a) Rușii încearcă să împiedice trecerea trupelor noastre peste Prut, la Leușeni-Albița, care constituie trecerea principală din Basarabia în Moldova precum și podul dela Bădrăgi. b) Parașutiștii lor în zona Bolgrad încearcă să împiedice trecerea trupelor noastre spre Reni. Astfel au deschis focul asupra trupelor noastre, au făcut prizonieri ofițeri și trupă, au dezarmat, au capturat material de război, au sechestrat trenuri de evacuare.

Încă la 28 Iunie, Rușii provocau grave incidente la Herța-care nici nu figura să fie cedată lor, au ucis un căpitan, mai mulți civili și au trecut mai departe cu 11 kilometri, chiar de linia de demarcație pretinsă de ei.

La 29 Iunie, Davidescu telegrafia că a fost arestat generalul Mitrea și o serie de funcționari CFR la Cernăuți, în mod cu totul abuziv de către Sovietici.

La 2 Iulie 1940, Nicolae Iorga, în numele a 27 de parlamentari români, remitea un memoriu Președintelui Consiliului de Miniștri, în care protesta vehement că "Moldova de Răsărit, care poartă numele dinastiei Basarabilor, stăpâni pe gurile Dunării și continuă o viață de două ori milenară a strămoșilor noștri cei mai îndepărtați, s'a fie abandonată". Nicolae Iorga, A.C. Cuza, Pan Halipa, Iuliu Maniu, Virgil Madgearu și alții (27 de deputați), nu erau de acord ca Parlamentul român să recunoască legal, pierderea Basarabiei și Bucovinei de Nord.

La 3 Iulie 1940, Argetoianu, din partea guvernului român, trimitea o telegramă la Moscova, ca Legația noastră să protesteze imediat și vehement la guvernul sovietic pentru fărâdelegile săvârșite, fără precedent, de două state care întrețin relații diplomatice normale. Spicuim:

1. Coloane motorizate la Ialoveni (Sud Chișinău), au dezarmat 2 regimente de artilerie.
2. 5 avioane au aterizat Bolgrad intrerupând comunicațiile.
3. Orașul Bolgrad ocupat de parașutiști la ora 15.
4. Un avion a aterizat la Leușeni (pe Prut), la 2 kilometri de podul dela Albița.
5. Un batalion de infanterie capturat în momentul imbarcării în gara Drochia.
6. Aviația a zburat deasupra trupelor noastre făcând fotografii.
7. Coloane motorizate s'au amestecat cu trupele noastre îndemnând la dezertare.
8. Un batalion infanterie a fost dezarmat în gara Bălți.

În ziua de 30 Iunie 1940 1. La Cimișlia și Comrat sunt dezarmate unitățile.
2. În zorii zilei încă circa 3000 de parașutiști au coborât la Bolgrad.

3. Gările românești, Bolgrad și Reni au fost ocupate.

4. Între gările românești și Bolgrad au maltratrat pe refugiați.

5. La Reni, parașutiștii n'au mai permis trecerea celor care se evacua.

6. Trenurile de evacuare au fost oprite.

În ziua de 1 Iulie 1940.

1. Colonelul Zîncovici, comandantul unei brigăzi motorizate și comisarul politic, Zoltzan, au împiedicat trupele unei brigăzi de cavalerie să treacă Prutul la Bădrăgi. Au fost pierderi și ofițeri capturați.

2. Comandantul rus a interzis orice depășire de vase românești pe Dunăre, dela Galați către Est.

3. O companie de care de luptă a încercat să ocupe capul de pod dela Fălcu.

4. Tancurile sovietice au încercat să treacă Prutul pe podul dela Lipcani etc., etc.

În ziua de 2 Iulie 1940.

1. Ofițeri și subofițeri făcuți prizonieri și trimiși sub escortă la Chișinău.

2. Aviația sovietică a aruncat manifeste îndemnând la dezertare.

3. Care de luptă sovietice au atacat capul nostru de pod dela Giurgiulești, capturând o companie de infanterie.

În ziua de 3 Iulie 1940.

1. O coloană rusă a intrat pe teritoriul județului Maramureș, pătrunzând circa 20 kilometri pe teritoriul român către Baia Borșa.

2. S'au semnalat cazuri când ofițeri români au fost împușcați etc., etc. Încă la 25 Iunie 1940 Ribbentrop îi

transmitea ambasadorului său dela Moscova, Schulenburg, să-i comunice lui Molotov, că Germania se dezinteresează de Basarabia, dar pe acel teritoriu locuiesc circa 100.000 de Germani. Berlinul își rezervă dreptul de a transfera pe Germanii de acolo, așa cum s'a procedat în Volinia, cu prilejul împărțirii Poloniei în 1939. Dar trebuie atrasă atenția părții sovietice că pretenția lor asupra Bucovinei este un lucru nou, în plus și acolo locuiesc Germani. De asemenea Germania are interese economice în România și are nevoie de stabilitate acolo.

La 13 Iulie 1940, Adolf Hitler face o declarație în Reichstag, din care reținem: sferile de interese dintre Germania și Rusia au fost definitiv delimitate cu ocazia ultimelor evenimente. Uneori se afirmă că Germania ar vrea să ocupe Ucraina, ori să pătrundă în Finlanda, că România ar fi amenințată, ba chiar și Turcia. Afirma dela tribuna Reichstagului... că nici Germania și nici Rusia nu au făcut un singur pas în afara sferii lor de interese.

La 1 August 1940, Molotov făcea o declarație în

fața deputaților Sovietului Spre URSS, că a crescut considerabil teritoriul statului printr-o fericită soluționare: 1. S'a restituit Basarabia; 2. Le-a fost cedată o parte din Bucovina în continuare cităm:

"Locuitorii Basarabiei și Bucovinei de Nord, indeosebi Ucrainenii și Moldovenii, s'au putut alipi la familia unită a poporului sovietic și inaugura o viață nouă, aceea de popor eliberat."

Basarabia are o suprafață de 44.000 kilometri pătrați cu 3.200.000 locuitori, iar Bucovina de Nord 6000 kilometri pătrați și peste 500.000 locuitori. Astfel frontiera vestică a URSS s'a extins până la fluviul Dunăre, care după Volga, este cel mai mare fluviu din Europa și una din principalele căi pentru schimburile comerciale dintre numeroase țări europene.

La plus a mai fost ocupată regiunea Herța cu o suprafață aproximativ de 30.400 hectare, locuită de circa 35.000 Români.

La 26 August 1940, noul nostru ministru acreditat la Moscova, Grigore Gafencu, raporta Ministerului de Externe, că Molotov a repetat mai multor ambasadori (Germania, Italia,

Japonia, Iran, Afganistan), că acum URSS înțelege să ducă relații normale cu România după lichidarea neînțelegerilor teritoriale. De fapt Stalin a exprimat părerea, iar Molotov a difuzat-o.

Dar nu era chiar așa. La 26 Septembrie 1940, o șalupă română de patrulare dela Sulina la Stari-Stambul, ajungând la Nord de Canalul Musura, a fost capturată de două vedete sovietice. Un căpitan român a reușit să sară în apă și a scăpat. În aceeași zi, vaporul român de pasageri Giurgiu, care făcea curse spre Tulcea, a fost acostat de o vedetă sovietică și somat să se îndrepte spre malul rusesc. Vaporul însă n'a răspuns la somație și și-a continuat cursa.

La 27 Septembrie, la ora 9 pe malul de Nord al brațului Chilia, între - km. 26 și 27, 4 grăniceri sovietici au somat cu focuri de armă o șalupă românească.

În ziua de 26 Octombrie 1940, Sovieticii, au ocupat cu forța insulele Tătarul Mare, Dalerul Mare, Dalerul Mic, Maican, iar la 5 Noembrie Limba, toate de pe partea românească a brațului Chilia.

Conferința internațională Ribbentrop-Molotov dela Chișinău

În zilele de 26, 27 și 28 Iunie anul acesta, parlamentul Moldovei a organizat o conferință internațională menită să examineze și să deranjeze pactul Ribbentrop-Molotov care a dus la răpirea Basarabiei și Bucovinei.

La conferință au participat peste 100 de persoane din URSS, Moldova, România și din Occident.

Între invitații oficiali s'a aflat și Nicolae Dima din Washington, autor a numeroase studii despre Basarabia și Bucovina. Principali organizatori ai conferinței au fost Alexandru Moșanu, profesor universitar de istorie și președinte al parlamentului Moldovei, și Valeriu Matei, de asemenea istoric de valoare, mare patriot român, și totodată

președinte al comisiei juridice a parlamentului.

Au luat cuvântul majoritatea invitaților, abordând în mod științific și din foarte multe puncte de vedere soarta Moldovei dintre Prut și Nistru. Conferința s'a încheiat cu denunțarea oficială a pactului și necesitatea remedierii consecințelor lui.

Președintele Moldovei (Basarabia), Mircea Snegur, împreună cu compatriotul nostru Nicolae Dima.

MASS-MEDIA AMERICANĂ ȘI INDEPENDENȚA MOLDOVEI

— Nicolae DIMA —

Independența Moldovei era anticipată și... totodată așteptată. Nu a fost deci o surpriză faptul că ziarele și televiziunea americană i-au acordat locuri de onoare. Și totuși imaginile și fotografiile din mass media americană au reușit să transmită emoțiile simțite la Chișinău până aici, peste ocean. Din tot ce mi-a trecut prin fața ochilor în ultimele 24 de ore mi revin în minte scenele de televiziune arătând mulțimea de Români Moldoveni adunați undeva prin apropierea catedralei din Chișinău, manifestând cu entuziasm, imediat după declararea independenței. Undeva la tribună, se puteau vedea mai mulți oameni dragi tuturor Moldovenilor, oameni înțelepți, calzi și buni, pe care i-am cunoscut personal.

Între ei i-am recunoscut pe Mircea Snegur, Președintele țării, un om mare, bun și blând, pe Alexandru Moșanu, Președintele Parlamentului, un om înțelept, pe Ion Hadărcă, Vicepreședintele Parlamentului, tot înțelept, pe Primul ministru Valeriu Muravschi, pe poeta Leonida Lari, conștientă de marea momentului, pe mult îndrăgitul poet Grigore Vieru, inima Basarabiei, precum și pe mulți alții. Personalitățile liderilor moldoveni păreau să se continue și să se contopească în personalitatea colectivă a celor câteva sute de mii de Români adunați laolaltă să exprime ceea ce generațiile de sacrificiu din ultimii 50 de ani au exprimat doar în vis și aspirații.

O fotografie extrem de expresivă, mare și colorată, a apărut imediat după declararea independenței pe prima pagină a ziarului The Washington Times. În primul plan apar doi bărbați pe fundalul unei mulțimi purtând pancarte într-o mare de drapele tricolore. Judecând după pan-

cartele care se văd, mulțimea pare să scandeze lozinci de libertate și independență. Aerul predominant este de hotărâre, de luptă și de entuziasm reținut. Un tânăr cu părul cărunt îmbătrânit înainte de vreme, pare să nu creadă momentul pe care îl trăiește. O femeie pare să aibă fața brădată de tristețe. Privesc și mă întreb legitim: să-și amintească ea oare de un tată pierdut undeva în Siberia sau de vreun fecior pierdut în Afganistan?

Îmi permit să analizez mai departe imaginea din ziar unde atrag în special atenția cei doi bărbați din prim plan, reprezentând după toate aparențele trecutul și speranța într-un viitor mai bun. Unul dintre ei este un bătrânel care face parcă ultimele eforturi să participe la istorie. A fost probabil vreun învățător scăpat de ghiarele KGB-ului lui Stalin. De undeva dintr-o ladă dosită și-a scos o pălărie cu boruri tari și un papion. Nu! Nu poate renunța la o asemenea zi și trebuie să fie la înălțime. După 51 de ani de așteptare i-a venit și lui rândul. Istoria i-a dat dreptate. Cel de al doilea bătrânel pare să fie un om simplu între două vârste. Are cămașa desfăcută la gât, poartă o pălărie țărănească, scandează ceva zămbind fericit, și cu mâna dreaptă face semn modern al victoriei. Fața sa bătută de vânt și arsă de soare pare să exprime optimism. Dacă el s'a chinat toată viața, cel puțin copiii lui vor trăi acum mai bine!

Asemenea fotografii au apărut și în celelalte mari ziare americane, iar comentariile menționează succesiunea evenimentelor care au dus la declarația de independență, entuziasmul Moldovenilor, precum și diferite date și cifre despre Moldova și celelalte republici din URSS.

Un bun comentariu a fost publicat de exemplu, de prestigiosul ziar The New York Times. În calitate de reporter care urmăresc de ani de zile ce scrie presa americană despre Români, constat acum cu satisfacție o schimbare spre bine. Ziarele sunt mult mai bine informate, datele sunt mai precise, interesul general a crescut în mod vizibil. Moldovenii sunt

în sfârșit considerați Români, iar despre Basarabia și Bucovina se menționează că sunt vechi teritorii românești. Ziarul new-yorkez precizează totodată că scopul final al Românilor este reunificarea țării.

În sfârșit, mijloacele americane de informare par să exprime o atitudine înțelegătoare și favorabilă.

VIZITA ÎN STATELE UNITE ȘI CANADA A UNOR PROEMINENȚI LIDERI ROMÂNI DIN CHIȘINĂU

Între 7 Septembrie și 19 Septembrie 1991 domnii Alexandru Moșanu, Președintele Parlamentului Moldovei dintre Prut și Nistru, și Iurie Roșca, Președintele Frontului Popular din Moldova, au fost invitați să efectueze o vizită de lucru în Statele Unite și Canada. Vizita s'a făcut sub egida Fundației Româno - Americane din New Jersey și din inițiativa unui grup de Români sprijinitori ai cauzei Basarabiei și Bucovinei.

Efectuată la foarte scurt timp după declararea independenței republicii, obiectivele vizitei au fost:

- Popularizarea cauzei Românilor dintre Prut și Nistru;
- Informarea autorităților americane și canadiene asupra situației din Republica Moldova;
- Obținerea de sprijin în vederea recunoașterii de către cele două mari țări a independenței noii republici

- Lămurirea oficialităților și a mijloacelor de informare publică asupra năzuințelor comune ale tuturor Românilor;
- Stabilirea de contacte cu Români din Statele Unite și Canada în vederea promovării cauzei Basarabiei și Bucovinei.

În vederea realizării obiectivelor propuse și de comun acord cu înalții oaspeți, organizatorii vizitei au stabilit o agendă bogată de lucru și o serie de contacte politice și economice deosebit de importante. În zilele de Luni și Marți, respectiv 9 și 10 Septembrie, oaspeții au conferit îndelung cu redactorii prestigioaselor ziare The New York Times și The Wall Street Journal. Tot Luni, ei au avut un fructuos schimb de idei cu

directorii corporației DAEWO din New York. Menționăm că importanta corporație (cu o cifră anuală de afaceri de 23 de miliarde de dolari) dorește să dezvolte relații de afaceri cu țările fostului bloc răsăritean și în special cu Moldova. Marți dimineață, domnii Moșanu și Roșca au fost primiți de ambasadorul Germaniei la Organizația Națiunilor Unite. Cu acest prilej, domnul Alexandru Moșanu, de profesie și vocație profesor universitar de istorie, a prezentat foarte convingător cauza Românilor Moldoveni iar înaltul reprezentant german a dat dovadă de receptivitate și o bună înțelegere a situației. În după amiaza aceleși zile, oaspeții s'au întreținut cu cercetători și specialiști ai Institutului pentru Relații Est-Vest, iar seara au plecat la Washington.

Cele trei zile petrecute la Washington au fost încărcate, dar se poate spune fără ezitare că au fost încununate de succes. Pe colina Capitoliului, domnii Moșanu și Roșca au fost primiți între alții de senatorii Dennis DeConcini, Președintele Comisiei Americane pentru Acurdările dela Helsinki, de senatorul Larry Pressler, care împreună cu senatorul Jesse Helms au prezentat senatului o rezoluție în favoarea Moldovei, și de senatorul de mare prestigiu Robert Dole. Ei s'au întâlnit de asemenea cu Dr. James Lucier, directorul Comisiei Senatului pentru Relații Externe, precum și cu alți asistenți și specialiști ai Congresului American. Vorbind blând, calm, cumpătat și înțelept, și răspunzând cu răbdare și bun simț întrebărilor care i

s'au pus, domnul Alexandru Moșanu a făcut peste tot o impresie extrem de bună și de favorabilă cauzei românești.

Întâlniri la fel de importante au avut loc la Departamentul de Stat, la Consiliul Național pentru Securitate, la prestigioasa Fundație Carnegie, precum și cu redactorii cotidianului The Washington Post. Între toate aceste activități, domnii Moșanu și Roșca și-au găsit timpul necesar să viziteze redacția Vocii Americii unde au acordat interviuri atât în limba română cât și în limba rusă. Din păcate, lipsa de timp a făcut necesară anularea sau refuzarea altor întâlniri solicitate.

Vizita dela Washington s'a încheiat cu o recepție dată în onoarea oaspeților de ambasadorul Lituaniei la Washington... Lazaraitis. La frumoasa recepție care a avut loc la legatia Lituaniei au participat invitați de onoare americani, români și lituanieni. Au luat cuvântul ambasadorul Lazaraitis care a felicitat poporul român, cu ocazia independenței, Moldovei și a răspuns domnului Moșanu ca principal vorbitor. Au mai luat pe scurt cuvântul domnul Roșca, Dr. Anca Popa, președinta Fundației Româno - Americane, și avocatul William Hough, consilier juridic al fundației. În momentul în care încheie aceste rânduri, domnii Alexandru Moșanu și Iurie Roșca se află în Canada unde își continuă misiunea diplomatică și unde se așteaptă să fie invitați ai parlamentului din Ottawa.

Nicolae Julian DIMA

Consilier politic
al Fundației.

FROM MOLDAVIA TO MOLDOVA

The Soviet-Romanian Territorial Dispute

Columbia University Press, 1991.

de Nicholas Dima

Ediția a doua a cărții "Basarabia și Bucovina", publicată de aceeași prestigioasă editură în 1982.

Carta a fost adusă la zi cu ultimele evenimente din URSS, și cu reînnoirea spirituală, socială, și politică de pe cuprinsul Moldovei dintre Prut și Nistru din 1980 până în 1990.

Lucrarea impresionează din nou prin analize etno-demografice, prin obiec-

tivitate, claritate și bogăția surselor. De data aceasta, Nicolae Dima a combinat cercetările de birou cu observațiile directe la fața locului în Basarabia și Bucovina, și cu numeroase discuții cu exponenți ai Românilor Basarabeni.

...În perioada dintre recensămintele Sovietice din 1959 și 1979 s'au stabilit anual în Moldova aproximativ 12.000 de imigranți ruși și Ucrainieni. Prin com-

parație, în ultimii zece ani numărul mediu anual al acestora s'a ridicat la numai 4.500 ... Pe de altă parte, în perioada dintre recensămintele din 1979 și 1989 numărul Românilor moldoveni stabiliți în Federația Rusă a crescut dela 102 mii la 173 de mii.

O asemenea creștere masivă și rapidă este nejustificată. Este oare vorba de o formă indirectă de deportare? ... pagina 139 □

O carte pe care o recomandăm tuturor Românilor.

O puteți procura direct dela

Ion Dima: 33-16 Ditmars Bvd. Astoria, NY, 11105.
Pretul include și posta-- 20 dolari US.

MANIFESTAȚIE ÎN CHIȘINĂU PENTRU INDEPENDENȚA BASARABIEI

Știința și putere supremă

UNIVERSUL NU S'A NĂSCUT LA ÎNTÂMPLARE

E.C. FIANU

Acum vreo douăzeci de ani biologul francez Jacques Monod, distins cu Premiul Nobel, a publicat o carte care la vremea ei a făcut valvă. El susținea că lumea noastră, așa cum o vedem, s'a născut pur și simplu dintr-o întâmplare.

Descoperirile și raționamentele fizicienilor. În special cele din ultimile decenii ale secolului nostru. Justifică o părere cu totul contrară.

Fizicienii Igor și Grichka Bogdanov au discutat îndelung aceste probleme cu filosoful creștin, academicianul Jean Guittou care, după o largă confruntare, nu ezită să declare: "Astăzi există nu o dovadă - Dumnezeu nu face parte din categoria demonstrațiilor - ci un punct de sprijin științific al concepțiilor propuse de religie".

Discuțiile pomenite mai sus sunt redată în cartea pasionantă "Dieu et la science" (Dumnezeu și știința) care a apărut de curând în editura Grasset.

Ziaristul Jacques Duquesne dela revista "Le Point" (din 10 Iunie 1991) a stat de vorbă cu frații Bogdanov. Redăm mai jos sinteza acestei întrevederi care, după cartea "Le phénomène humain" a lui Teilhard de Chardin, este un alt răspuns negativ la cea mai mare și mai gravă înșelătorie a civilizației noastre, "filosofia" materialismului dialectic.

Care sunt descoperirile științifice care ne permit să afirmăm că universul nu există datorită unui hazard? În jurul anilor 1990 a apărut o nouă generație de fizicieni; 1900 a fost un an determinant. A fost anul în care, marele fizician german, Max Planck și-a pus o întrebare cât se poate de simplă. Cu răspunsul la această întrebare el a creat un instrument conceptual formidabil: teoria cuantelor, fizica cuantică.

Si astfel și-a pus întrebarea, de ce diferențele de temperatură crează diferențe de lumină, ceea ce l-a dus la descoperirea anumitor legi ale radiației. El a scos în evidență, în special, faptul că energia radiației induse de căldură, într'un bloc de materie, nu se exprimă în mod continuu, ci pe "pachete"; aceste mici pachete indivizibile transportă energia fie sub formă de căldură, fie sub formă de lumină. Planck a numit aceste mici grăunțe de energie, "cuante".

Până la el se credea în existența fenomenelor continue și iată că, deodată, se descoperă discontinuitatea. Să luăm un exemplu: în 1900 s'ar fi putut spune că un automobil care trecea dela 1 km/oră la 50/km oră își mărea viteza în mod uniform, regulat, continuu. În versiunea cuantică se va afirma că viteza trece direct dela 3 km/oră la 10 km/oră, după aceea la 15/km oră, fără etape intermediare prin "salturi". Constatăm un raționament cu totul nou pe care s'a construit toată teoria cuantică; ea a fost unificată și formalizată în 1927 cu ocazia unui congres celebru, la Copenhaga, la care au participat cei mai mari fizicieni din lume.

Urmare acestui congres, noțiunile clasice privind timpul și spațiul, localizarea și materialitatea, causalitatea și hazardul, toate noțiunile familiare, au devenit demodate. În felul acesta noua teorie, rupând cu fizica lui Newton și cu relativitatea, a dărâmat

punct de plecare primele părți de miliarde dintr-o secundă care au urmat după big-bang. Ne găsim, deci, la 10⁻⁴³ secunde după explozia originară. La această vârstă fantastic de fragedă, tot universul cu ce va cuprinde mai târziu, galaxiile, planetele, pământul nostru cu arborii și florile sale, toate acestea sunt cuprinse într-o sferă de o micime inimaginabilă: 10⁻³³ centimetri. Această sferă era de miliarde de miliarde de ori mai mică decât un nucleu de atom. Densitatea și temperatura acestui univers originar atingeau valori de neimaginat; o temperatură de 10³² grade (adică 10 urmat de 32 zero-uri).

Dar de unde știm că această explozie, acest big-bang a avut loc în felul acesta?

Există cel puțin trei motive pentru a gândi că explozia a avut loc.

Primul, cel mai determinant, este existența unei radiații fosile scoasă în evidență, în 1965, de către astrofizicienii americani Penzias și Wilson. Această radiație uniformă prezintă o răcire aproape completă, dar are totuși o temperatură de 3 grade Kelvin deasupra lui 0 absolut. Radiația este omogenă în toate direcțiile universului și poate fi observată sub forma unui ecou care se interpretează ca fiind urma unei explozii originare gigantice. Ea a fost captată, aproape din întâmplare, într'un fel uimitor. Primul satelit de telecomunicații "Telstar" a fost lansat în 1965. La ora aceea Franța trebuia să construiască un tip de radar special pentru a analiza deplasările satelitului; ori acesta n'a fost terminat la timp. Astfel ștăfeta a fost preluată de astrononii americani care au îndreptat radarul lor spre traiectoria lui Telstar. Cu această ocazie ei au colectat și o altă informație: urma acestei faimoase radiații de 3 grade deasupra lui zero absolut.

Al doilea motiv pentru a crede în big-bang este miscarea de fugă a galaxiilor acestor imensi nori de stele din care face parte și soarele nostru. Știm să descompunem și să analizăm lumina care o produc. Cu cât ele se îndepărtează cu atât această lumină se regăsește într'un spectru care tinde către roșu, fenomen cunoscut astăzi sub denumirea de "efect Doppler". În felul acesta putem constata deplasările galaxiilor care pot fi modelate; de asemenea,

putem să definim comportarea ansamblului galaxiilor care pot fi observate. Ajunge un calcul relativ simplu pentru a deduce momentul în care erau adunate la un loc; cam în felul unui film pe care l-am desfășura invers. S'a descoperit că ele erau grupate într-o foarte mică regiune a spațiului-timp, acum vreo 15-20 miliarde de ani.

În fine dispunem de un al treilea indiciu: vârsta stelelor. Cele mai vechi au 15-20 miliarde de ani. Considerăm și vârsta materiei în sine. Particulele cele mai vârstnice, în special izotopii de uraniu, au între 15-20 miliarde de ani. În consecință regăsim întotdeauna aceleași valori. O asemenea concordanță ne arată că, într'adevăr, "s'a petrecut ceva" extraordinar, ca de pildă o explozie gigantică acum cca. 15 miliarde de ani.

DAR DE CE A EXPLODAT ACEST NUCLEU INFINIT

DE MIC ?

Nu știm de ce, dar ne apropiem de anumite răspunsuri. Primul dintre acestea ni-l dă teoria cuantelor care la sfârșitul anilor '40 a găsit un nou domeniu de aplicare: "electrodinamica cuantică, numită și "teoria cuantică relativistă a câmpurilor". Noul mod de a vedea această problemă ne arată că realitatea "fundamentală" pe care se bazează totalitatea fenomenelor materiale nu este de tip granular (ce este format din grăunțe) nici de tip corpuscular (constituant ultim discontinuu al materiei și al energiei), ci din contra, de tip "imaterial".

În fond realitatea se poate asemăna cu un ansamblu de câmpuri descris prin intermediul interacțiunilor constante dintre câmpuri. În această perspectivă "fondul" pe care se află materia vizibilă n'ar fi decât interpretarea și/sau suprapunerea, deci țesutul de câmpuri fizice de diferite feluri. Însăși aceste câmpuri fizice nu au decât o "substanță" vibratorie - dacă putem să ne exprimăm în acest fel - și nu materială.

OARE ELE SUNT UNDE?

Nu, ele nu sunt unde, ci mai degrabă structuri care permit deplasarea undelor și manifestarea lor. Câmpul nu are proprietăți spațiale și temporale ci este, mai degrabă, o matrice. Deci universul originar este un fel de structură imaterială? Nu tocmai. La origine, puțin timp înainte de big-bang, a existat probabil ce am putea numi "un câmp cuantic inițial". Fizicienilor le este greu să afirme, astăzi, care era situația precisă la acel moment. Dar, în măsura în care - la vremea aceea - nu exista nici o urmă de ceva care să fie material putem considera că noțiunea de

materialitate nu are sens. Aduse la scara noastră, nici noțiunile de spațiu și de timp nu au, nici ele, vreo semnificație. De exemplu, un eveniment care durează astăzi timpul unui flash fotografic, corespunde în acest univers care se naște, unui timp de mai multe miliarde de ani.

Evenimente considerabile s'au desfășurat cu o viteză nebună, de neconceput de noi. De exemplu, după clipa originară a creației au fost necesare numai câteva miliarde de fracțiuni dintr-o secundă pentru ca universul să intre într-o

fază extraordinară pe care fizicienii o numesc "era inflaționară".

În timpul acestei perioade incredibil de scurte care se situează între 10⁻³⁵ / secundă și 10⁻³² / secundă, universul s'a mărit cu o valoare corespunzătoare lui 10⁻⁵⁰ trecând dela dimensiunea unui nucleu de atom la cea a unei portocale de 10 cm. De atunci el a crescut mult mai încet: dela era inflaționară și până în zilele noastre, el nu s'a mărit decât cu un factor relativ redus de 10⁻⁹, adică de numai un miliard de ori.

(Continuare în Nr. viitor)

ABONAMENTE LA REVISTA UNEI PASIUNI

REBUS!

Concepută, în principal, ca o publicație de jocuri pentru un public mare și foarte divers, revista REBUS are, în România, un tiraj care concurează cotidienele: 250.000 de exemplare, din care mai bine de jumătate livrate la abonată. Specificul "rebusurilor" create de cele câteva sute de colaboratori permanenți îl constituie definiția spirituală, spre deosebire de obisnuitele "cuvinte încrucișate" ce proliferază pe toate meridianele și care apelează rar la enigmă, paradox, umor.

Pentru cei care vor să-și îmbogățească vocabularul și să stăpânească toate nuanțele expresive ale limbii române, revista REBUS este instrumentul ideal. În 6° de pagini lunar (numărul dublu) - numerele simple aparând la două săptămâni odată, în 32 de pagini - găsiți careuri instructive și "de definiții", caricaturi, anecdotă, felurite alte jocuri: scrabble, șah, go, bridge, probleme de logică și iscusință a minții.

Prin amabilitatea "Cuvântului Românesc" din Hamilton, redacția bucuresteană a "Rebus"-ului intenționează să livreze, la cerere, revistă pasionaților de cuvinte încrucișate. În acest sens vă propunem să trimiteți pe adresa "Cuvântului Românesc" opțiunile dumneavoastră pentru a putea stabili condițiile de expediere și preț. În principiu, socotim că un preț de \$ 3.50 pe exemplar e acoperitor, costul anual al unui abonament ridicându-se la \$ 42.00.

Pentru a putea începe această acțiune, este nevoie de un minimum de 100 abonați. Ca atare, încă odată, vă rugăm să trimiteți o scrisoare la redacția ziarului "Cuvântul Românesc", prin care să vă exprimați dorința de a vă abona la REBUS! Vă rugăm să nu trimiteți ceul dumneavoastră pentru abonament, înainte de a se arunca de către "Cuvântul Românesc" înființarea agenției de distribuție a revistei REBUS pentru Canada și Statele Unite.

REBUS - București

Întrebarea a fost: de ce și cum își schimbă culoarea un corp când este încălzit? Acest fenomen cunoscut sub denumirea de "radiația corpului negru" a preocupat toți fizicienii secolului trecut. Pentru a rezolva această problemă Planck a început, pur și simplu, prin a observa jericatul unui foc de lemne; el a constatat că o parte era roșie, alta era albă din cauza încălzirii intense, iar alta aproape neagră, fiind răcită.

materialismul clasic.

CE ȘTIM ASTAZI DESPRE ORIGINELE UNIVERSULUI ?

În prezent majoritatea astrofizicienilor sunt de acord să considere că universul a apărut acum 15-20 miliarde de ani, urmare a ceea ce s'a fost numit un "big-bang" adică expansiunea brutală și extrem de puternică din punct de vedere energetic a universului, la ora aceea foarte mic.

Astrofizicienii iau ca

OASTEA DOMNULUI

(Urmare din pag. 15)

precizată amploarea lor destructivă, va trebui să se prepare, minunțios, intervenția simultană a întregului front misionar. În primul rând, o acțiune informativă, de propovăduire, și educativă, de curățire, în vederea formării unei conștiințe creștine. În al doilea rând, o acțiune preventivă, de împotrăvire, și constructivă, de zidire, pentru a pune bazele unei colectivități creștine, alcătuită din oameni noi.

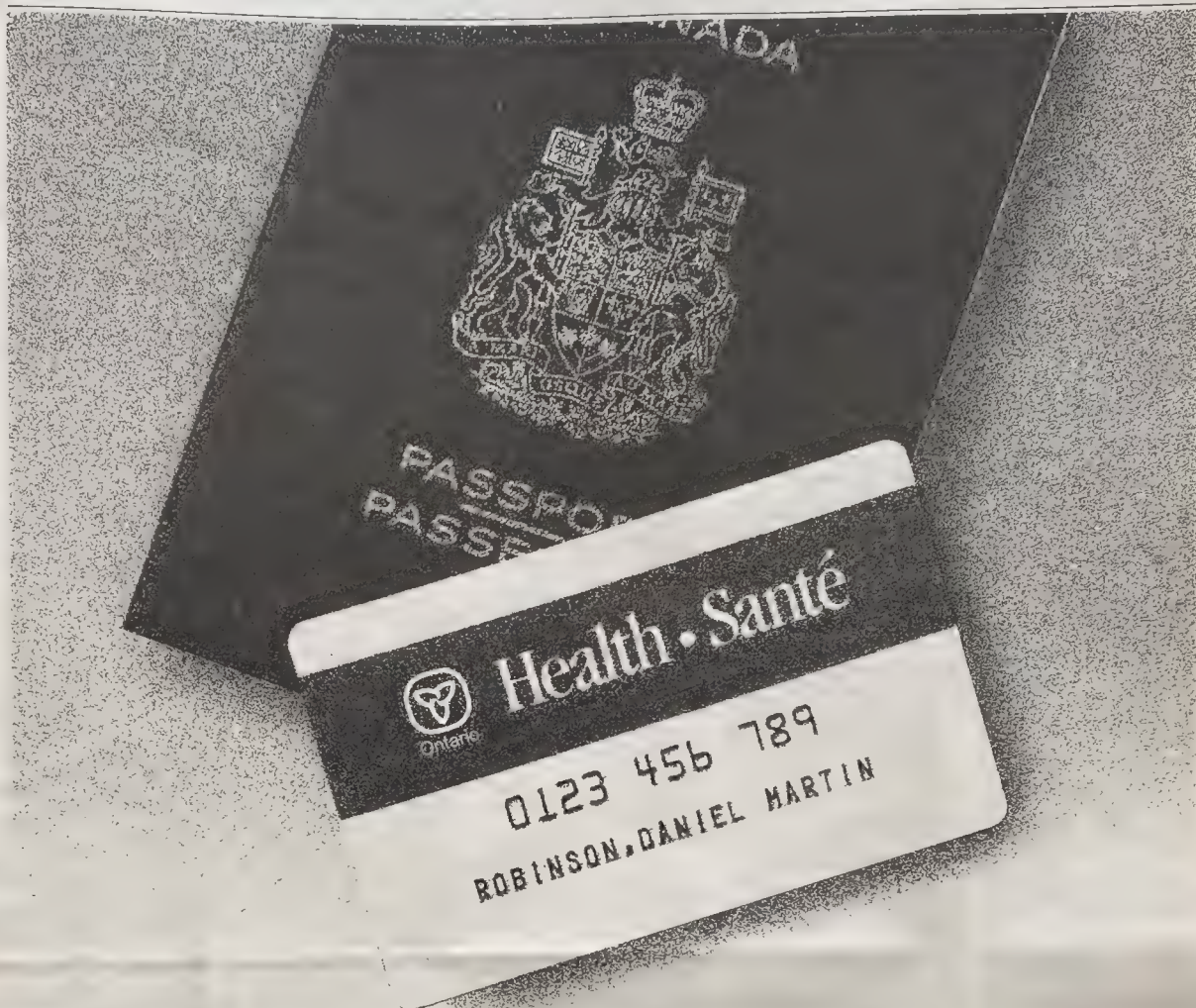
În organizarea luptei misionare, Sfatul frătesc de conducere nu poate ignora aspectul predominant al ALTERNANTEI de care vorbește Biblia: "Iată, astăzi te pun peste neamuri și peste împărății, ca să smulgi și să tai, să dărâmi și să nimicești, să zidești și să sădești" (IEREMIA, 1.10). Ordinea ofensivei spirituale este aceasta, prin urmare: smulge și sădește, dărâmă și zidește. În cazul ofensivei destructive, se vor pune la punct într-o desăvârșită și unitară disciplină, formațiunile sau grupurile de asalt care, după planul general rânduit de "Sfatul frătesc de conducere", urmează să intervină la nevoie, pentru a dărâma și nimici obiectivele Răului, pentru a mătura "aluatul cel vechi" al răutății și vicleniei, pentru a curăți cu "lopata în mână" aria socială, arzând pleava nelegiuirilor "printr-un foc care nu se stinge" (MATEI, 3.12).

Unitățile și sub-unitățile anti-furt, anti-prostituție, anti-alcoolism, anti-sărăcie, etc. vor veghea la "poarta cetății", urind răul și asedind, în Numele Domnului, redutele lui dușmănoase, pentru ca - destrămându-le - în locurile să apară instituții de binefacere și cetăți de scăpare. În cel de al doilea caz - al ofensivei constructive, declanșată de către o serie de asociații laice, ce trebuiesc create, cum ar fi: asociațiile de tineret, de intelectuali, de părinți și profesori, de femei, de artiști și oameni de literă, de industriași și comercianți -, se va realiza, pe principiul diviziunii creștine, catehizarea sufletelor mântuite și zidirea, în cercuri concentrice extensibile, a unor medii sintetice, experimentale, de viață nouă.

Aceste eșantioane comunitare, pe măsură ce vor spori ca număr, vor facilita transformarea întregii societăți românești și vor demonstra, totodată, că prin apostolatul laic al Oastei Domnului, organizat în conformitate cu principiile mai sus enunțate, reînălțarea pământului românesc este posibilă, dacă "piatra din capul unghiului" rămâne Iisus Hristos (EFESINI, 2.20)

Sergiu GROSSU

ANUNȚ IMPORTANT PRIVIND ASIGURAREA DE SĂNĂTATE

Nu plecați în străinătate fără a citi acest anunț

Începînd de la 1 octombrie a.c. veți avea nevoie, pentru îngrijire medicală în străinătate, de o asigurare de sănătate suplimentară. Pentru majoritatea serviciilor medicale acordate în străinătate, inclusiv pentru serviciile din spitale, Ontario va plăti de acum înainte numai tarifele practicate din Ontario.

Dacă călătoriți în interes de serviciu, ca student, în excursie sau în vacanță, necesitatea unei asigurări de sănătate suplimentară este mai importantă ca oricînd.

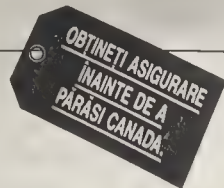
De ce provincia face această schimbare?

O cauză majoră pentru această schimbare este aceea că plățile anuale ale provinciei Ontario, către instituțiile de îngrijire a sănătății din America, au fost mai mult decît duble în ultimii trei ani, ridicîndu-se la peste 200 milioane dolari.

Ca urmare a acestei schimbări, o parte din banii economisiți vor fi redirecționați pentru îmbunătățirea serviciilor noastre medicale, ceea ce va permite ca rezidenții din Ontario să aibe unul din cele mai bune sisteme de asistență medicală din lume.

Pentru informații suplimentare cu privire la această schimbare, telefonați (numai în limba engleză sau franceză) la următorul număr gratuit al Ministerului Sănătății: 1-800-268-1154.

Dacă aveți de gînd să fiți în străinătate pentru o jumătate de zi sau o jumătate de an, interesați-vă de o asigurare suplimentară de sănătate, la o societate particulară de asigurări, la alegerea dvs.

Ministry of Health
Ontario
Ministère de la Santé

EVENTIMENT CULTURAL LA PARIS

EXPOZIȚIA "AU TEMPS DES IMPRESSIONNISTES" "LA PEINTURE ROUMAINE" (1865-1920)

GRIGORESCU - ANDRESCU - LUCHIAN - DĂRĂSCU

— Andrei PANDREA —

În zilele caniculare poposite: vara aceasta și la Paris, turiști străini, ca și rarii pariziieni (încă neatinși de febra "transhumantelor estivale" a concediilor și vacanțelor), se refugiază cu delictu în parcuri și la umbra generoasă a celor două păduri: Bois de Boulogne și Bois de Vincennes. Vestigiul codrului de goruni Rouvray, - Vlădie încă neatinsă de seculul al V-lea, pe vremea merovingienilor, - acest Bois de Boulogne, - fost domeniu regal al capetianului Philippe II Auguste (deci descendentul direct al lui Hugues Capet), domitor între 1180-1223, ocupă 800 ha lângă Sena, în Sud-Vestul capitalei franceze.

Inecată în verdețea arborilor multisecolari și străbătută de aleile adumbrate ale pietonilor, călăreților și bicicliștilor, această oază vegetală tăinuiește lacuri (Le Grand Lac, Le Lac Supérieur, Le Lac du Tire aux Pigeons, o fostă baltă (la Mare St. James), câteva iazuri (les étangs de Longchamps; de l'Abbaye; de Suresne; de Boulogne), ba chiar și o Grande Cascade artificială, născută de un pârâu, clipcitor pe sub podurile elegante.

Parcul Bagatelle din Nord-Vestul pădurii (ital. bagatella "tunul măs-căricului" fran. bagatelle "fleac, mof") este un mic juvaer botanic și horticol. El cuprinde lacul Nimpheas, mărginit cu smirnar și încărcat de nuferi, și alte câteva mici lacuri în salbă ce impresionează un mic castel (le Petit Chateau) și le Trianon de Bagatelle - care nu trebuie confundat cu acel Grand Trianon de la Versailles, în care la 4 Iunie 1920, s'a semnat Tratatul de consfințea România Mare, consacrand în fața lumii unirea cu Patria eternă a provinciilor românești Transilvania, Maramureș, Crișana și Banat, le Miroir japonais; le Parterre français; o grădină de stâniene; l'Orangerie; și la Roseraie - cu sute de varietăți de trandafiri premiați în concursuri, având toate nuanțele culorilor și parfumurilor... Pajiștile verzi găzduiesc chioșcuri, cafenele, restaurante, expoziții și muzee...

În 1720 mareșalul d'Estree construiește un mic pavilion, numit Babiole sau Bagatelle, ale cărui ruine sunt cumpărate în 1775 de Conte de Artois, viitorul rege Charles X (1825 - 1830).

Marie Antoinette, cumnata sa, face prinoare cu proaspătul stăpân că, acesta nu va putea construi o clădire nouă în trei luni... Spre a nu pierde pariul, contele convoacă un arhitect priceput - pe Fran-chezul Bellenger - care-i face planurile în 24 ore (!) și pe un grădinar celebru

Englezul Blakie - autorul grădinii de stil tot englez... În numai 64 zile, actuala Bagatelle și parcul înconjurător erau edificate și pariul câștigat!

În acest cadru splendid și prestigios, Primăria Parisului și Asociația Prietenilor Parcului și Castelului Bagatelle, expun între 8 Iunie și 8 Septembrie 1991, la Trianon de Bagatelle, 65 de tablouri provenind dela Muzeul Național de Artă din București, aparținând lui Nicolae Grigorescu (1838-1907). Ioan Andreescu (1850-1882), Stefan Luchian (1868-1916) și Nicolae Dărăscu (1883-1959).

Împreună cu L'Hotel de Ville (Primar Jacques Chirac), inițiativa expoziției aparține Uniunii Latine. Creată de Convenția dela Madrid în 1954, această uniune, cu vocație lingvistică, științifică, tehnică și culturală, are ca obiectiv promovarea identității culturale proprii lumii latine cu respectul diversității ei.

Din uniune fac parte 25 de state de limbă neolatină: Argentina, Brazilia, Chile, Cuba, Ecuador, Franța, Filipinele, Guatemala, Guineea-Bissau, Haiti, Honduras, Italia, Monaco, Nicaragua, Paraguay, Peru, Portugalia, Republica Dominicană, România, San Marino, Spania, Uruguay, Vatican și Venezuela.

Si-au dat concursul la realizarea expoziției: Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Culturii, Ambasada României la Paris și Delegația României pe lângă UNESCO, pentru țara noastră, ca și Departamentul Afacerilor Internaționale al Ministerului Culturii și Asociația Dialog între Culturi a Consiliului regional din Ile-de-France, pentru Franța.

La această primă mare manifestare culturală română organizată după evenimente din Decembrie 1989, a contribuit Comitetul științific compus din: Ambasadorul Dan Hăuică, delegat permanent al României pe lângă UNESCO, Dl. Theodor Enescu, Directorul Muzeului Național de Artă din București, D-na Dorana Coșoveanu, istoric și critic de artă, director adjunct a Muzeului Național de Artă și Dl. Remus Niculescu, binecunoscut istoric de artă.

Comisarii expoziției - Doamnele Ioana Beldiman, Dana Herbay și Dl. Edouard Pommier - au selecționat picturile celor patru artiști români.

Duminică 4 August, ne-am îndreptat spre Bagatelle la expoziție, în patru: Gloria, doamna mea, Lidia și Cornel Moraru, prietenii noștri. Scăpând de arșița înstăpânită la Paris, ne-am alinat asgoreau sau umbra greea a pădurii, căutând elegantul palat "Bagatelle".

Mic, luminos și proporționat, apariție ireală, l-am găsit împodobit de amintirile noastre, cele iscate pe malul Dâmboviței și în bogatele muzee bucureștene, ajunse aievea, acum și aici, ca la de acasă...

Nicolae Grigorescu - ucenic al lui Anton Chlădec, pictor al bisericilor din Băicoi și al Mănăstirii Căldărășani, iconarul care-și vindea sfinții prin iarmaroace, ajunge la Paris în 1861. Împrietinindu-se cu Millet și Courbet descoperă școala dela Barbizon și pictorii impresionisti. Pictază în pădurea dela Fontainebleau și se instalează la Paris, la numărul 59, pe rue de la Seine. În 1877 participă la războiul de independență. După schițele scenelor de luptă, va picta capodopera "Atacul dela Smârdan", comandată de primăria Bucureștilor, pentru comemorarea victoriei românești împotriva Turcilor.

Revine la Paris în 1879 și își păstrează atelierul până în 1890. Expune "Evreul cu găscă" la salonul din Paris din 1880, și în 1886, în sala Martinet, are o expoziție personală. În 1889 prezent atât la Expoziția Universală dela Paris cât și la Salonul Ateneului Român, este ales membru de onoare al Academiei Române, fiind primul pictor admis sub cupola prestigioasei instituții. Cel mai însemnat pictor român moare la 21 Iulie 1907, la Câmpina, în fața șevaletului, pictând "Întoarcerea dela țarg."

Sunt expuse tablourile: "Atacul dela Smârdan", "Toamnă", "Fata cu ulcea", "La malul mării", "Autoportret", "Pescăria la Grainville", "Pictorul Andreescu la Barbizon", "Interior breton", "Portret de femeie", "Hanul la Orășii", "Peisaj la Posada" etc.

Ioan Andreescu, elev al Secției de desen a Academiei de Belle Arte din București, devine profesor de desen și caligraf. Își descoperă vocația în 1873, când îl întâlnește pe Grigorescu. Între 1874 și 1877 pictază la Buzău - unde se mutase - numeroase tablouri: "Tărgul dela Drăgaică", "Casa ciurarului", "Plopi la marginea satului", "Tărgul de lângă Buzău", "Case la marginea drumului". În Martie 1878 apar primele semne ale tuberculozei. În 1879, la Paris, se înscrie la Academie Julian. Pictază "Femeie în albastru", "Model costum" și "Trandafiri roz" (les roses roses). Se instalează la Barbizon, unde se dedică peisajului. În 1882, anul morții sale - la 32 ani - Sala Stavropoleos din București îi găzduiește 60 de tablouri.

Sunt expuse: "Stânci și

mesteceni", "Livada înflorită", "Natură moartă", "Stânci la Apremont", "Trandafiri", "Iarna la Barbizon" etc.

Stefan Luchian, bucovinean din Ștefănești, îi are profesori pe Theodor Aman și Georgehe Tătăreanu la Școala de Belle Arte din București, în 1885. Obține o bursă de un an la München, unde execută copii după Duerer, Rembrandt, Ruysdael și Corregio. Înre 1891-1892 este elevul lui Bouguereau, la Academie Julian. Se întoarce definitiv în țară la 1892. Activitatea frenetică îi este răsplătită cu medalia "Expoziției artiștilor în viață" din 1894 pentru "Ultima cursă de toamnă", pictată în Franța, sub influența lui Degas. Colaborează cu Artachino la zugrăvirea bisericilor din Alexandria și de pe strada Brezoiului, din București. La Expoziția Universală, din 1900 expune două pasteluri. Atins de un atac de paralizie în 1901 continuă să picteze în adâncă suferință fizică; dar forța expresivă a desenului și intensitatea culorii, nu trădează boala. În 1910, expoziția personală dela

Ateneul Român, reunește 84 de tablouri. Moare la 28 Iunie 1916 cu mâinile paralizate.

Sunt expuse tablourile: "Autoportret", "Anemone", "Fata cu portocale", "Atelierul pictorului", "Fântâna din strada Clucerului", "Cobzarul", "Hanul părăsit", "Haina verde", etc. "Safa Florăreasa" a fost împuscată, în Decembrie 1889, de două gloanțe: unul în inimă, altul în partea dreaptă a gâtului. Simbol tragic, învins de artă și de viață...

Nicolae Dărăscu studiază la Școala de Belle Arte din București, la München și la Academie Julian din Paris (din 1906). Se perfecționează în tehnicile neo-impresionismului și ale "pointillismului". Se interesează de legea contrastelor simultane (Eugene Chevreuil) și legile optice care domnesc asupra raportului dintre culori (Herman von Helmholtz). La Saint-Tropez, pe Coasta Dalmată, în Sudul Italiei și în Dobrogea, pune în practică, în domeniul acvarelilor și cu excelențe rezultate, tot ce a învățat.

În "Vue de Saint-Tropez" și "În pădurea

Clamart", tehnica unor Seurat și Signac - poantilismul - este perfectă. Fondează societăți artistice ("Arta Română", "Arta") și publică articole în "Simetria", "Contemporanul". La Bienala dela Veneția din 1940 (unde expune alături de Th. Palladi, J. Steriadi și Lucian Grigorescu) i se rezervă o sală întreagă. Expune, tot la Veneția, și în 1942. Bombardamentul american din 4 Aprilie îi distruge atelierul și multe din opere.

Sunt expuse tablourile: "Piața teatrului" (Calea Victoriei), "Sub ploaie", "Han vechi la Balic", "Moschee la Balic", "Veneția", "Palatul Doria", "Vedere din Tulcea", "Vedere din St. Tropez", "Peisaj din Dobrogea", "Vedere din Balic", "Peisaj dela Argeș"...

Părăsind încântați această fermecată enclavă artistică românească, ne-am convins, încă odată, de afinitățile electice care ne unesc, pe noi Români și pe ei Francezii, și ne-am îndreptat un cald gând de mulțumire jării gazdă a expoziției - Franța, și Orașului Lumină - Parisul.

DE TOATE PENTRU TOȚI

- ANTARCTICA -

Al șaptelea continent al planetei noastre, cuprinzând și Polul Sud, Antarctica, deține câteva recorduri mondiale: cel mai puțin populat, cel mai rece, cel mai sec, cel mai vântos și cel cu altitudinea medie cea mai mare, 2000m.

În formă de calotă glaciară, Antarctica înconjurată de oceanul Austral, are ca vecini la Vest Tara de Foc și la Est Noua Zeelandă. Pe axa NS Antarctica se întinde dela Polul Sud până la 60° latitudine Sud. Acum cea. 200 milioane de ani ea s'a desprins din continentul Gondwana aflat în emisfera de Sud a planetei noastre.

Nu mai 2% din teritoriul ei nu este înghețat. Restul este un bloc de gheață care, pe alocuri, are profunzimea de 4000m. Dacă această gheață - evaluată la 30 milioane km³ - s'ar topi într-o zi, nivelul oceanelor s'ar ridica cu 60m, înălțimea unui bloc de 25 etaje. Cantitatea imensă de gheață este datorată temperaturii scăzute; s'au înregistrat chiar - 92 grade Celsius. (Media la Polul Sud este de 57 grade C). Altitudinea, vânturile putând să atingă 300 km/h și impactul foarte redus al radiațiilor solare - invers proporționale cu latitudinea - sunt cauza acestor temperaturi scăzute.

În consecință, viața pe continent este redusă la minimum. O găsim în spațiul maritim, în insulele subantarctice, în peninsula vestică și pe o fâșie lată de 500 m, de-a lungul litoralului. În zona maritimă, care conține o cantitate dublă de plancton față de mările tropicale, întâlnim și balena albastră, câteodată, lungă de 30 m și cu o greutate de 150 t.

Insulele sunt raiul pinguinilor; printre ei, pinguinul Imperial de aproape 1m înălțime. În peninsula vestică întâlnim singurele două plante cu rădăcină ale continentului: o gramină și o garoafă. Pe litoral, viața este reprezentată prin 52 de specii de insecte minuscule, cea mai mare având 5mm lungime; printre ele s'a răstăcit și o muscă mai specială...fără aripi!

Continental a fost descoperit de navigatorul american Davis, la 7 Februarie 1821, ceea ce a permis, înainte

de Primul Război Mondial și în special după aceea, unor cohorte de savanți de toate naționalitățile să studieze acest teritoriu și mediul lui înconjurător, cu totul inedit.

Primul om ajuns la Polul Sud (14 Decembrie 1911) a fost Norvegianul Roald AMUNDSEN. Englezul R.F. Scott și alți patru exploratori, ajunși la fața locului câteva săptămâni mai târziu au murit, pe drumul de întoarcere, de frig, de oboseală și de foame.

Singurii oameni care trăiesc pe continent, în permanență, sunt cercetătorii și ajutoarele lor. Departe de centrele de activitate seismică, Antarctica este singurul teritoriu, pe glob, unde se poate studia flora și fauna, necontaminate de prezența omului. Prin convenție mutuală s'a interzis importul de plante și animale, străine de continent. Cercetările cuprind și domenii ca: fizica păturilor superioare ale atmosferei, bio-geografia, fizica globului, oceanografia, climatologia, meteorologia ș.a. Datorită temperaturii foarte scăzute, majoritatea mecanismelor utilizate de fuzeele și navele spațiale sunt studiate în laboratoarele dela fața locului. Atmosfera deasupra mării, între Africa de Sud și Antarctica, este calificată drept "uzina mondială a vremii".

Regiunile polare, primind cea mai mare parte a radiațiilor cosmice, studiul acestora și al anomaliilor magnetice sunt de importanță primordială pentru comunicațiile radio.

Pentru protecția continentului, tratatele dela Washington (1959) și Madrid (1991) interzic orice activitate militară, precum și exploatarea minereurilor existente. Turismul care devine, în ultimii ani, anarhic, a fost reglementat de asemenea.

În încheiere nu ne rămâne decât să sperăm că musca fără aripi - de care am pomenit - nu va regreta niciodată lipsa atributelor esențiale speței ei: pacea care domnește pe continent nu o obligă să-și ia zborul.

E.C.F.

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

SOLIDARIZARE CU BASARABIA LA CHICAGO

Proclamația Independenței Basarabiei, dela 27 August 1991, a ajuns în chip fulger și la Români din Chicago, ca o extraordinară veste care ia de pe inima românească o sursă de jale, creată de ruperea trupului țării.

Sub impulsul acestei vestii, a avut loc în ziua de Duminică 1 Septembrie, în sala Parohiei "Nașterea Domnului", un program național de cinstire a Basarabiei și de solidarizare cu Proclamația de Independență și cu aspirațiile încă de împlinit ale Basarabenilor.

În fapt acest program a fost precedat de o rugăciune de mulțumire Atotputernicului pentru ajutorul dat basarabenilor și de invocare de continuu

ajutor din partea cerului, rostită de Părintele Simion Pavel în fața Altarului.

În fața unei adunări care a umplut sala, introducerea în program a fost făcută de D-nele Lucia Pop și Marusia Yaworska, cu recitarea unor poezii legate istoric și simbolic de Basarabia.

Apoi au vorbit D-nii Eugen Bărsan și Gheorghe Rădulescu. Prin cuvintele lor s'a exprimat salutul adunării adus fraților basarabeni, a fost declarată solidarizarea cu Independența proclamată la Chișinău, s'au făcut urări pentru realizarea etapei de realipire a Basarabiei la Patria Mamă și s'a vorbit și despre tragicul istoric al Basarabiei cauzat de crimalele anexiuni rusești,

la care mai nou, în chip amarnic, s'a adăugat nepăsarea actualului regim din România, care a dovedit a pune mai mult preț pe legăturile lui de obediență față de Moscova, decât pe o politică de ajutor de tot felul datorat și așteptat de Basarabia.

Adunarea s'a terminat cu Imnul României și Basarabiei, "Desteaptă-te Române" și cu o bucurie umbră de îngrijorare necazurilor prin care frații basarabeni mai au de trecut. Nu ne îndoim că, cu ajutorul lui Dumnezeu și vâna românească pe care o dovedesc, ei vor ajunge la împlinirea aspirațiilor.

CORRESPONDENT

CONFERINȚA LIGII MONDIALE PENTRU LIBERTATE ȘI DEMOCRAȚIE

În zilele de 21-25 August, a.c., a avut loc la San Jose, Costa Rica, a 23-a conferință anuală a Ligii Mondiale pentru Libertate și Democrație (World League for Freedom and Democracy), la care au participat delegați a peste 90 de națiuni și organizații internaționale.

Conferința s'a deschis în sălile hotelului Carriari, fiind onorată de prezența președintelui Republicii Costa Rica, Dl. Rafael Angel Calderon Fournier.

Delegația românească, reprezentând Frontul Român al Libertății, a fost compusă din domni: Chirilă Chiriac, din Windsor, Canada, care este și vicepreședintele Frontului din Canada și Dl. Ing. Petru Lupușor, din Detroit, SUA.

La dezbaterile ce au avut loc, au luat cuvântul delegații reprezentând națiunile participante, dintre care merită să fie menționate următoarele personalități: Generalul Robert Close, președintele consiliului Ligii și senator în parlamentul

Belgiei, Dr. Tze-Chi Chao, președintele Ligii în Republica Chineză (Taiwan), Dr. Bernal Urbino Pinto, din Costa Rica, președintele comitetului aranjator al conferinței, Prof. Dr. Woo Jae Seung, secretarul general al Ligii din Seul, Coreea și alții.

După prezentarea rapoartelor de activități din partea delegațiilor, au fost citite și câteva mesaje trimise unor șefi de state, din care menționăm numai următoarele: președintele Republicii Filipine, președintele Republicii Taiwan și președintele Cehoslovaciei.

Noul comitet executiv de conducere a fost ales, după cum urmează: președinte de onoare pe viață, Dr. Ku Cheng Kang (Taiwan), președinte activ, Dr. Tze-Chi Chao (Taiwan) și ca secretar general al Ligii, Prof. Dr. Woo Jae-Seung (Corea).

Delegația românească a prezentat adunării generale o Declarație din partea Frontului Român al Libertății, al cărui președinte este

Dl. Dr. Radu Budișteanu (Frankfurt, Germania). În această declarație "se exprima punctul de vedere al Frontului, referitor la evoluția politică din Estul Europei, după prăbușirea comunismului și atitudinea ce ar trebui luată de guvernele lumii libere, pentru a asigura respectul drepturilor omului în teritoriile din Europa răsăriteană și sprijinul ce trebuie dat popoarelor din această zonă, pentru a-și recăpăta libertatea națională și independența politică".

Ca încheiere, se poate afirma pe drept cuvânt că, și anul acesta, cea de a 23-a Conferință a Ligii Mondiale pentru Libertate și Democrație, a avut un succes frumos și se speră ca ideile, după care această organizație mondială se conduce, vor fi luate în seamă, răspundându-se în întreaga lume, făcând ca Lumina Adevărului și Dreptății să biruiască și să distrugă împărăția minciunii condusă de Satana și slugile lui.

NICAPETRE S'A ÎNTORS CU MERELE DE AUR

Cu ocazia unei mese la iarbă verde care a avut loc la Câmpul Românesc din Hamilton, Duminică 18 August a.c., prietenii și admiratorii săi au sărbătorit succesul obținut de sculptorul Nicapetre, în țara soarelui răsare.

La cel mai mare concurs internațional de sculptură contemporană - Expoziția Henry Moore din Japonia - Nicapetre a fost distins cu premiul Muzeului Regal Ueno.

Operele sculptorului "Adam și Eva", făcuți din marmură de Pendeli, au dus încă odată faima artei românești până departe, peste mări și țări. Ave NICAPETRE!!

CONGRESUL LIMBII ROMÂNE COMUNICAT

Comitetul de conducere al Congresului Limbii Române a hotărât să organizeze, în cursul anului acesta un congres, urmând tradiția de până acum. În vederea acestui congres se

va trece la o reorganizare pe baze mai largi, fapt cerut de noile schimbări care au intervenit în România. Cel ce dorește să participe la lucrările acestui congres și la activitățile noastre de

viitor sunt rugați să ne scrie în aceste sens, și apoi vor primi lămuririle necesare.

Președinte,
Valentin CANTOR

CEL DE-AL 23-LEA FESTIVAL FOLCLORIC DIN KITCHENER, ONTARIO, CANADA

Acum 25 de ani, un grup de Români bănățeni din Banatul din Iugoslavia pun bazele în Kitchener a unei societăți culturale românești, care se va numi "Banatul". Scopurile ei erau menținerea moștenirii culturale românești și păstrarea adevăratelor valori spirituale ale neamului nostru.

O dată împlinită această societate, primul gând a fost organizarea unui festival cultural folcloric și a unei biserici ortodoxe.

Pregătirile pentru festival au început imediat în condiții destul de grele. Dansatorii făceau pregătirile într'un garaj la Dl. Andrei Kărnican. S'a pornit cu mare entuziasm la lucru și astfel în primul week-end din Septembrie 1968 avea loc Primul Festival Folcloric Bănățean din Kitchener.

Susținerea an de an a făcut ca acest festival să se impună pe continentul american cu participarea oaspeților din cele mai îndepărtate colțuri ale Statelor Unite și Canada, Kitchener-ul devenind loc de întâlnire pentru Români, un fel de Muntele Găina, tinerii având puțința să se cunoască între ei într'o atmosferă românească, după festival începând nunțile.

Exemplul festivalului din Kitchener a fost urmat de alte orașe din Statele Unite, la ora actuală rămânând în "concurs" Detroit-ul, Chicago și New York.

Programul unui asemenea festival e destul de variat primind întrecerile sportive în prima zi, primirea oaspeților și balul festivalului. A doua zi cuprinde, de obicei, competiții de dansuri naționale, de solisti vocali, de solisti instrumentali, de orchestre, recitări, cel mai frumos costum popular românesc, alegerea de Miss Banatul și în continuare dans și voie bună.

Cel de al 23-lea Festival Folcloric din Kitchener a avut loc și anul acesta la "Cen-

trul Cultural Românesc - Banatul", o frumoasă proprietate de 10 acri și o sală nouă, zidită acum câțiva ani. Sâmbătă, 31 August, au jucat fotbal echipe din: Toronto, New York, Hamilton și Kitchener. Câștigătoare a fost echipa din Kitchener.

Seara a avut loc Balul Festivalului la care a cântat orchestra George Scopu și cântăreașă Andreea Voica din România. Aceasta ne-a plimbat din cântec în cântec prin toate colțurile dragi ale țării noastre de-acasă, cu un talent... "încântător"!

Despre întrecerile echipelor de dansuri populare românești e greu a descrie grația și arta dansatorilor, vicioșii, tinerețe, zâmbete pe față și frumusețea costumelor populare, unele mai frumoase de cât celelalte. Au dansat: o echipă din Chicago, alta din Detroit, alta din New York și din Kitchener echipele Piticilor, Juniorilor și Seniorilor. Echipa Piticilor li s'a acordat un premiu de participare, la Juniori locul I a revenit Kitchener-ului, iar la Seniori locul I fiind obținut de New York.

La solisti vocali a participat Pipi Scopu din New York, iar în afara concursului Iosif Pușu Miloș dela Radio Novi Sad.

La solisti instrumentali pe locul trei s'a situat Emanuel Ichim, la chitară, pe locul doi Cornel Cristea la tobe, pe locul întâi Peter Scopu la acordeon.

La concursul de frumusețe, a fost aleasă domnișoara Mariana Savu din Arthur Ontario, Miss Banatul pe 1991-1992.

La concursul de orchestre a fost premiat grupul de tineri dela New York. Maestrul de ceremonii a fost Dl. Pavel Filip.

Au participat, în fiecare zi, în jurul a 500 de persoane bucurându-se de o adevărată atmosferă românească.

Correspondent

ASOCIAȚIA FOȘTILOR DEȚINUȚI

POLITICI DIN ROMÂNIA

- SECȚIA STATELE UNITE ȘI CANADA -

După mai multe contacte directe cu Asociația Fostiilor Deținuți Politici din România, un grup de foști deținuți politici în temnițele comuniste, aflați în Statele Unite și Canada, a luat

inițiativa de a reactiva o asociație, în vederea promovării intereselor comune, cel puțin a celor morale. Acel ce dorește să facă parte din această asociație sunt rugați să se adreseze gru-

pului de inițiativă, scriind la adresa:

Gheorghe CUCU
3310 Wraywood Pl.
Falls Church, VA. 22042
U.S.A.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile din această rubrică sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Sorin Georgescu, Str. Armoniei, B.P.2, sc.E, ap.5, Zona Nord, Rm. Vâlcea, cod 1000, Jud. Vâlcea, România, tel.947-14101, sunt învățator, am 25 de ani, necăsătorit. Am 1.78 m. 67 kg, ochi albaştri, părul saten. În timpul liber, dela 13 ani, compun muzică în limba română și engleză; cunosc perfect limbile franceză și engleză, cânt la chitară, acordeon și pian; doresc cunoștință corespunzătoare în Canada, SUA, Europa în vederea căsătoriei. Scrieți la adresa de mai sus.

*Doamnă Română, 57 ani, drăguță, gospodină, nefumătoare, stabilită în Germania de 5 ani în orașul Stuttgart, doresc cunoștință cu un domn din Europa - Germania, Franța, Belgia - Canada sau Statele Unite. În vederea unei prietenii și eventual căsătorii. Răspuns la adresa: Lucia C., Hechstrasse 56 (Monchfeld), 7000 Stuttgart, 50 RFG. Telefon 0711.8401566.

*Puia Victor, Lindenstr. 11, 7016 Gerlingen, Deutschland, saten, ochi căprui, 18 ani, 80 kg, 1.81 m, dorește să-și întemeieze o familie în Canada, SUA sau Europa de Vest. Scrieți la adresa de mai sus.

*Intellectuală (farmacistă), 27 ani, fără obligații, fluentă în engleză, franceză, greacă, doresc corespondență cu domn intelectual (47-55 ani) în vederea unei relații serioase. Scrieți la: Angela Grasu, Str. II Iunie nr.60, Sector 4, Bucharest cod 70532, România.

*Ion Constantin, Lindenstrasse 11, 7016 Gerlingen, Deutschland, brunet, ochii căprui, 1.85m, 85 kg, 23 ani, dorește să-și întemeieze o familie în Canada, SUA sau Europa de Vest. Scrieți la adresa de mai sus.

*Cetățean canadian, prezentabil, înalt, inimos, caut doamnă asemănătoare, serioasă, drăguță, gospodină, până la 46 ani. Răspunsuri serioase. Însoțite de fotografie recentă. În limba română sau maghiară, la: Station "A", Box 275, Winnipeg, Manitoba, R3K 2A1, Canada.

*Doamnă văduvă, 57 ani, 1.66 m, cu studii superioare, stabilită în RFG, fără obligații, caută domn corespunzător, cca. 1.80 m, cu o situație financiară, având și carnet de conducere, de asemenea stabilit în RFG. Primesc și anunțuri din România. Răspuns la Paul Morcov, Postfach 10 13 26 D. 6050 Offenbach, West Germany (pentru Oana). Sau telefon 0241-504168. Domnul poate fi și mai tânăr.

BANI, BANI, BANI, BANI !!!

Aveți probleme financiare? Nimeni nu vă acordă credit, VISA ori MASTER CARD și nici împrumuturi?

Firma V.C. COMPANY vă oferă toate aceste posibilități, chiar mai mult: ÎMPRUMUTURI ÎN BAZA UNEI SINGURE SEMNĂTURI, fără girant colateral.

CREDITUL NU ARE IMPORTANȚĂ! Pentru informații, scrieți pe următoarea adresă:

V. C. COMPANY

3778 ROCKY RIVER DRIVE #179
CLEVELAND OHIO 44111

ANUNȚ

FIRMA ENERGY COSMETIC INT.

Germania, Schlossweg 2,
28497 Neukirchen b.HL Blut.

Firma Energy Cosmetic a pus recent pe piață următoarele produse, care se bucură de un deosebit interes:

1. Gala Farb

Soluție pentru colorarea părului. În 2 ore părul își recapătă culoarea naturală dela castaniu deschis la castaniu închis până la negru, combate mătreața, seboreea grasă a pielii capului și căderea părului. Un flacon costă \$ 15.00, plus \$ 13.00 transportul.

2. Bio-Chromogen Hauttinktur

Combate petele albe din boala VITILIGO, cât și pe cele date de micozele cutanate și diverse cicatrice etc. Un flacon costă \$ 25.00, plus \$ 13.00 transportul.

3. Phyto-Gastrol Saft

Unic produs natural contra colitelor cronice, acidității gastrice, a ulcerului gastro-duodenal, al dischineziilor biliare și al obezității.

Un flacon costă \$ 15.00, plus \$ 13.00 transportul.

4. Energy Emulsion

O cremă de față care combate ridurile, oboseala feței, regenerează pielea și întinerescă fața. Un tub costă \$ 12.00, plus \$ 13.00 transportul.

Cei interesați pot emite comenzile direct pe adresa firmei în limba engleză sau română, alăturând scrisorii și CEC cu contravaloarea produselor comandate.

- MATOL -

MATOL este un amestec lichid format din extrase a 14 plante diferite, bogat în vitamine și minerale.

~Produs miracol canadian~

Pentru toate vârstele, pentru toate bolile.

Garantat.

DISTRIBUITOR INDEPENDENT

P.O. Box 20057 Uper James

Hamilton, Ont. L9C 7M5

TELEFON: (416) 574 2556

- MATOL- NUMAI PRIN DISTRIBUITORI -

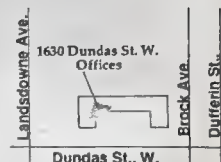
DENTAL OFFICE

DR. AUREL DAVID & DR. SIMION MUSULAN

PROGRAM

Luni - Vineri:
10 a.m. - 7 p.m.

Sâmbătă
9 a.m. - 3p.m.

ACCEPTĂM URGENȚE

531-8704

1630 DUNDAS STREET WEST, TORONTO

TEC

THE EUROPEAN CONNECTION

TRAVEL

LEGĂTURA DVS. PERMANENTĂ CU ROMÂNIA

TORONTO - BUCUREȘTI	de la \$ 775
MONTRÉAL - BUCUREȘTI	\$ 775
HALIFAX - BUCUREȘTI	\$ 1039
VANCOUVER - BUCUREȘTI	\$ 1300
EDMONTON - BUCUREȘTI	\$ 1238
NEW-YORK - BUCUREȘTI	\$ 675
CHICAGO - BUCUREȘTI	\$ 675

TELEVIZOARE

PHILIPPS MULTI-SYSTEM 21"

\$657

JVC PAL-SECAM 21"

\$621

TRANSPORT ȘI ASIGURARE INCLUSE

TORONTO - FRANKFURT	\$590
TORONTO - LONDRA	\$490
TORONTO - AMSTERDAM	\$590
TORONTO - LOS ANGELES	\$350
TORONTO - NEW YORK	\$199

FLORIDA	\$199
ACAPULCO	\$299
JAMAICA	\$299
VENEZUELA	\$399

VCR AKAI	\$345
PLAYER AKAI	\$285
VIDEO CAMERA JVC	\$1150
MICRO WAVE	\$245
CONVERTOR SATELITE	\$240
TELEFOANE CU ANTENĂ	\$59
ANSWERING MACHINE	\$49
FAX	\$399

PACHETE ALCĂTUITE DE DVS.

25lb = \$57.33

peste 25lb = \$2.80Kg

LIVRAREA LA DOMICILIU ÎN BUCUREȘTI ȘI MARILE ORAȘE

ÎNCHIRIERI DE MAȘINI PE TERMEN LUNG/VÂNZĂRI DE MAȘINI NOI TAX FREE
CURIER SAPTĂMÂNAL TORONTO - BUCUREȘTI (PUTEȚI TRIMITE SCRISORI, ACTE, ETC.)

TRIMITERI DE BANI ÎN ROMÂNIA ÎN 48 DE ORE
PRODUSE ALIMENTARE LIVRATE ÎN 24 DE ORE

SERVICIILE NOASTRE SUNT DISPONIBILE
ȘI CU PLATA ÎN RATE (PLĂȚI PESTE \$1000)

TORONTO

TEL: (416) 463-6000
FAX: (416) 463-7990

CHICAGO

TEL: (312) 561-3163
FAX: (312) 561-0784

BUCUREȘTI

TEL: 33 44 17
FAX: 10 10 59

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

NE-AM RUGAT ALĂTURI
DE FRĂȚII BASARABENI

Dela stânga la dreapta: Arhimandritul Augustin, Arhiepiscopul Vladimir al Moldovei, Episcopul Românilor-Americanii Nathaniel, maica Benedicta, starea mănăstirii "Sfânta Maria" din Michigan și Arhimandritul Roman Braga.

Călugărul Mennonite din Statele Unite, o ramură protestantă ruptă în 1525 de la Biserica Lutheriană, a invitat un grup de cinci moldoveni în frunte cu Arhiepiscopul Vladimir al Moldovei și Arhimandritul Augustin de la Mănăstirea Condrița - zidită de Alexandru cel Bun - să viziteze Statele Unite.

Ajunși aici, Arhimandritul și-a adus aminte de doi copii, frate și soră, din satul de la Poalele mănăstirii, despre care știa că s-au dedicat bisericii și ar fi, undeva, prin Statele Unite.

Au zărnăit telefoanele încoace și cei doi copii au fost descoperiți: Arhimandritul Roman Braga și maica Benedicta, starea mănăstirii "Sf. Maria" din Michigan.

Consecințele au fost fructuoase.

Două familii de mennonite, împreună cu nepotii, au fost invitate să viziteze mănăstirea. Vatra, Heritage Center, Biserica "Sf. Maria" din Cleveland apoi Catedrala "Sf. Gheorghe" din Detroit unde un sobor de preoți în frunte cu Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din America și Arhiepiscopul

Chișinăului au oficiat un Serviciu divin.

După terminarea slujbei, Episcopul Nathaniel, vorbind în limba engleză, a salutat pe fratele întru Hristos, Arhiepiscopul Vladimir, subliniind frăția întru Hristos celor două biserici (translator, pentru beneficiul oaspeților, a fost Arhimandritul Roman Braga, N.R.)

Arhiepiscopul Moldovei, născut în Impăria Sovietică și educat la Moscova ne-a vorbit în "dulșile" dialect moldovenesc...

În 1988 aveam 192 de biserici, acum avem 780 care servesc 880 de comunități... avem lipsă de preoți... avem opt mănăstiri, una înființată recent... Biserica ne-a ținut uniți!

La Heritage Center, cei trei tineri moldoveni ce-au însoțit fetele religioase, au văzut pentru prima oară și au privit cu gândurile înlacrimate harta întregită a neamului: România Mare.

... Cernăuți, Chișinău, Bălți, Hotin, Chilia, Cetatea Albă, Herța, Balcic, Siliștea etc.

Suntem atât de mulți și atât de sfinți!

ȘTIRI DIN CENTRELE ROMÂNEȘTI
- ȘI-AU ÎMPLINIT VISUL -

Episcopul Nathaniel și părintele Gheorghe Cârstea, cu ocazia sfințirii noului lăcaș al bisericii Sf. Nicolae din Troy, Mich.

Majoritatea enoriașilor o formează cei noi veniți, oameni educați ai căror părinți, înfruntând prigoana ateistă, au înșuflat în tinere vârstă dragostea de țară și Dumnezeu.

OBLIGAȚIILE DE ECONOMII ALE CANADEI

UN LOC MINUNAT PENTRU ECONOMIILE DVS. SĂ CREASCĂ

Ați lucrat greu pentru ca să puneți de o parte ceva economii. Acum este timpul să căutați un loc bun pentru a investi aceste economii. Obligațiunile de Economii ale Canadei. Ele sunt investiția favorită pentru milioane de Canadieni. În ultimii

45 de ani. Și nu trebuie să fiți cetățeni canadieni pentru a le cumpăra. Orice rezident al Canadei poate cumpăra Obligațiuni de Economii ale Canadei. Ele se găsesc de vânzare oriunde vă efectuați operațiunile bancare ori investițiile, între 17 Octombrie și 1 Noiembrie. Puteți data plata Dvs. cu 1 Noiembrie, zi în care noile obligații încep să producă dobândă.

Sigur și asigurat Obligațiunile de Economii ale Canadei sunt complet garantate de Guvernul Canadei. Ele sunt o investiție sigură și asigurată, care nu scade niciodată în valoare.

Pot fi schimbate în bani oricând Obligațiunile de Economii ale Canadei pot fi schimbate în bani oricând, așa că banii nu sunt blocați pentru o perioadă de timp.

Rate de dobândă garantată Obligațiunile de Economii ale Canadei oferă o rată de dobândă atrăgătoare, garantată pe întregul an. Rata de dobândă și limita de cumpărare ale acestuia an vor fi anunțate la mijlocul lunii Octombrie. Detalii se vor putea găsi oriunde se vând Obligațiunile de Economii ale Canadei.

Nu întârziati! Amintiți-vă, 1 Noiembrie este ultima zi când puteți cumpăra obligațiuni noi la valoarea lor, fără a plăti dobândă acumulată. Dar obligațiunile pot fi retrase dela vânzare oricând.

Canada
Savings
Bonds

Les Obligations
d'épargne
du Canada

Canadă

CUMPĂRAȚI-LE ÎNTRE 17 OCT. ȘI 1 NOV.

CANROM AUTOBODY & SERVICE LTD

Costică Ungureanu-Președinte
EXECUTĂM REPARAȚII AUTO
TINICHIGERIE ȘI MECANICĂ LA
TOATE TIPURILE DE MAȘINI
ATELIER DOTAT CU APARATURĂ
MODERNĂ DE ULTIMUL TIP

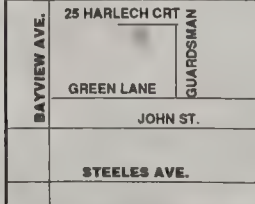
TINICHIGERIE

- TAMPONĂRI
- RESTAURĂRI
- VOPSITORIE
- REPARAȚII PLĂTITE DE ASIGURARE

MECANICĂ

- REVIZII GENERALE
- FRÂNE
- EȘAPAMENT
- ROȚI ȘI CAUCIUCURI
- TUNE UP

• Prețuri
imbatabile,
calitate și garanții
• Procurăm mașini
la cerere

25 HARLECH COURT

TEL: 764-3751

PENTRU VÂNZĂRI ȘI CUMPĂRĂRI DE CASE APELAȚI LA:

Canada Trust Realty

Member of Toronto & Brampton
Real Estate Boards

Cornelia Georgescu
Sales Representative

Canada Trust Realty Inc./Realtor

Shoppers World
499 Main Street South
Brampton, Ontario L6Y 1N7

Office (416) 456-2333

Fax (416) 453-2515 Residence (416) 791-9378

The Home of Friendly Service

ȘTIRI, ȘTIRI, ȘTIRI

TRANSMISE ȘI COMENTATE DE CORESPONDENTUL NOSTRU FABIAN STICLARU

NE-AU "VIZITAT" DIN NOU MINERII

ILISECUL

Ilie Verdet, dela P.S.M. (Porcări Socialistă a Muncii) a sucit-o, a răsucit-o, a îmbumbat-o, a dezbumbat-o, neștiind dacă trebuie să-i felicite sau ba pe puciștii dela Kremlin; în cele din urmă a dat-o pe "retre", adică a cântat din nou vechiul șlagăr cu "neamăstecul în treburile interne".

Iliescu, unul din principalii deturnători ai Revoluției Anticomuniste

din Decembrie '89, după 24 de ore de perplexitate, timp în care un anumit morcov s'a îngroșat alarmant, a apărut la TVR pe 21 August și ne-a informat că "s'a telefonat" cu Eltin, Snegur și Mitterand. Era descumpănit de căderea lui Vladimir Kriucikov, șeful K.G.B.-ului și unul din "pretinții" săi "la nevoie".

Apoi s'a felicitat pentru Tratatul de prietenie cu U.R.S.S. pe care l-a semnat

mai demult și care acum zice dumnealui, ar căpăta "altă valoare", deși toți Românii (din dreapta și din stânga Prutului, precum și din Diaspora) îl consideră un act de trădare națională, un act de vânzare a intereselor României.

Nu te iubim și nu te vrem, domnărașe Iliescu!

Surășul dumatăle giocondic, vai, noi îl vedem hiroshimic.

De curând, Ministrul Sănătății a declarat, cu ocazia unei întâlniri cu medicii - disperați de condițiile lor de muncă, că Statul a cumpărat în 1991, din străinătate, medicamente în valoare de \$40 milioane care au ajuns în țară 'au dispărut

SE FURĂ CA ÎN CODRU FĂRĂ URME

Din două, una: ori aceste medicamente n'au fost cumpărate niciodată, ori atunci furturile (mai mult decât probabil) comise de responsabilii FSN ai acestei trebi, sunt așa de bine organizate încât nu lasă

nici o urmă. De unde se poate înțelege de ce "pe sub mână" se găsește, de exemplu, orice antibiotic, dar la 10-20 ori prețul oficial. Bursa "neagră" există numai fiindcă are - de cine și cu ce. să fie aprovizionată.

FĂRĂ DREPT LA REPLICĂ

"Bastionul dezinformării" - am numit postul național TV - a refuzat să primească din partea Partidului Național Tărănesc - creștin și democrat un protest împotriva atacului la care fusese supus cu o seară înainte, în cadrul emisiunii "Actualități", de către securisto-sovină "Vatra Românească". Atacul a fost prilejuit de publicarea

în ziarul "Dreptatea", organ al P.N.T. - c.d., a unui articol în care era reprodus un fragment dintr-un manifest purtând ștampila "Vetrei Românești", manifest în care se spunea că pământul Transilvaniei "este încă murdărit de picioare asiatic de Huni, de Tigani și alte resturi" și "Acum este momentul istoric cel mai potrivit să

scăpăm de ei și de toți cei care nu au sânge românesc!"

Atacul căzăturilor văturașe viza atât P.N.T. - c.d., cât și Uniunea Democratică a Maghiarilor din România, atac în care erau numite "partide anacronice", "partide străine intereselor României" și se cerea, nici mai mult nici mai puțin, scoaterea lor în afara legii.

NESIMȚIRE FESENIȘTĂ

"Musin" Ion Solcan - "fraierul cu cioc leninist" - a "înfiertat" în Parlament, în stilul anilor '50, manifestarea anticomunistă din 6 Septembrie a.c.,

manifestație organizată de Asociația Foștilor Deținuți Politici din România. Mai mult, a cerut să fie cercetați conform legii (în vigoare fiind încă legile...

comuniste) organizatorii ei. Deci, să fie cercetați și penalizați foștii deținuți politici!!!

Nu-ți crapă obrazul, to'ășu Solcan?

OAMENII SĂRACI

Printre altele, Petre Roman a negat că are avea bunuri materiale, în străinătate, în U.S.A. de exemplu; ca și cum povestea cu fumul fără foc

ar fi de ieri.

În schimb, fostul Prim ministru a recunoscut că este acționar principal, împreună cu miniștrii Victor

Babiu și Eugen Dijmarescu, al editurii "CUVANTUL".

Măi frate, al naibi de mari trebuie să fie lefurile miniștrilor noștri!

NEVINOVAȚI PRECUM BEBELUȘI

Cum era de așteptat, Declarația Apel a Alianței Civice și a Partidului Alianței Civice, îndeosebi punctul 4 - privind șovinismul și antisemitismul proliferate în rândurile ofițerilor M.A.N. și M.I. - a declanșat "vii proteste", generos televizate, din partea celor cu musca pe căciulă. Mai că-ți vine și a-i crede, dar n'am văzut semnăturile atâtor ofițeri în infectele

publicații "România Mare", "Europa", "Renasterea bănățeană", "Săptămâna", "Phoenix" și "Totuși iubirea"? Nu Dl. Doru Viorel Ursu, Ministrul de Interne, a premiat revistele latrinierale ale tovarășilor V.C.Tudor, Jenică Barbu și Elias Neacșu pentru... obiectivitate?

Bineînțeles nici S.R.I. - ul n'a pierdut ocazia, prin Dl. Ulrieru, purtătorul de

cuvânt, de a se alătura protestelor. Dinsul a mai adăugat că S.R.I. - ul pregătește trecerea în rezervă a încă vreo mie și ceva de "necorespunzători". Si când ne gândim că, pe vremea "Stejarului din Scornicești", cu cât foc mai colabora Dl. Ulrieru la "Săptămâna" - vadimobărbistă.

Oare Dl. Ulrieru e... coresponzător?

FALIMENTUL ECONOMIC ȘI FINANCIAR AL CONDUCERII

Cu multă îngrijorare citim în ziarul "România Liberă", ce ne ascundeau declarațiile lenitive și hotărârile fostului guvern Roman:

"Previziunea economiștilor competenți ai țării s'a transformat în certitudine: Guvernul Roman a adus țara în stare de faliment și acum vrea s'o vândă pe nimic;

D-nii Roman și Dijmarescu recunosc sub semnătură, că guvernul lor a urmărit ca prin noile salarii să fie compensată numai 6% din creșterea

prețurilor; cu alte cuvinte, să sărăcească populația țării; toate economiile particularilor vor fi epuizate într-un singur an.

El recunosc că actualele salarii, negociate, sunt ilegale și false, neavând acoperire prin rezultatele financiare ale întreprinderilor; plata noilor salarii va duce întreprinderile la faliment și salarii lor la șomaj.

S'a negociat cu bună știință salarii ilegale și fără acoperire, pentru a slăbi unitatea sindicală?

Guvernării nu mai au altă ieșire decât "încercarea

de a vinde active, aparținând Statului, unor investitori străini".

- Aceste vânzări au început conf. hotărârii guvernului Nr. 419/17-06-91 care autorizează miniștrii să vândă subunități întregi ale regiilor autonome la prețuri...diminuate."

Armele principale ale conducerii: minciuna, reaua credință, voința de a perpetua cât mai multe concepții nefaste ale trecutului recent, ne vor duce - din nou - la mizeria morală și materială de care crezusem că am scăpat.

După aproximativ un an, minerii din Valea Jiului au sosit din nou în Capitală. Cine l-a trimis de data aceasta? Mizeria, lipsurile și înțelegerea în final, că până și ei au fost mințiți de conducerea comunistă a cuplului Roman-Iliescu.

În ziua de 23 Septembrie, minerii din Valea Jiului au declarat grevă generală, cerând salarii mai bune, beneficii pentru văduvele minerilor, înghețarea prețurilor la produsele de bază alimentare, introducerea gazului metan în locuințele lor, reparații de locuințe, un spital, nou, etc.

Minerilor au cerut de asemenea ca Petre Roman să se deplaseze pe Valea Jiului. Răspunsul guvernului la solicitările lor, a fost că revendicările le vor fi parțial soluționate.

Ca urmare a acestei "înțelegeri" a problemelor vitale ale minerilor, aceștia s'au hotărât să se deplaseze la București, cu trenuri și camioane ale exploatarei miniere.

În drumul lor spre Capitală, minerii au lăsat urme de violență în gara Craiova, pe care efectiv au distrus-o.

Miercuri 25 Septembrie, dimineața, au ajuns în Capitală aproximativ 4000 de miniere.

La sosirea minerilor în București, Miron Cozma cere un singur lucru: să iasă primul ministru între miniere și să stea de vorbă despre revendicări. Un grup de miniere s'a îndărjit: "Să vină Petre Roman aici, că și noi am venit în lunie anul trecut. De un an de zile ne mințe. Atunci trenul a făcut patru ore până la București. Acum am mers toată noaptea. Anul trecut au venit cu elicoptere după noi. Voiculescu-Voican - un criminal. Să nu se joace cu dracu', că noi i-am pus, noi îi dăm jos!" Minerii au scandat: "Iliescu nu uita, c'a sosit și ziua ta!"

În jurul orei 4 pm, în fața clădirii guvernului din Piața Victoriei a început lupta între miniere pe de o parte, și scutierii și poliștii pe de alta. Minerii erau înarmați cu bâte și topoare. Ei au pornit la atacul Guvernului. Riposta a venit imediat. Minerii din prima linie s'au întors cu ochii în lacrimi, orbii de gaze lacrimogene.

După ce s'au spălat pe ochi, au plecat din nou la atac. Unii erau plini de sânge. Altor le părea rău de "golani" masacrați în lunie 1990. Au început să arunce cu sticle incendiare, făcute din benzina luată dela mașinile trecătorilor.

Pe lângă sutele de miniere, Piața Victoriei s'a umplut de bucureșteni. Solidaritatea antiguvernamentală, anticomunistă n'a întârziat. Minerii s'au revoltat pe cei care în lunie i-au instigat la violență împotriva "golaniilor", cei care prevăzuseră ce va urma. Se scanda: "Studentii sunt cu noi!"

Au avut loc lupte de stradă între miniere și forțele de Securitate sau între miniere și simplii cetățeni, clădirea guvernului era în flăcări. Miercuri seara, secretarul general al Federațiilor sindicale miniere din România a anunțat organizarea unei conferințe de presă, de urgență, la Sala Palatului, cu participarea a cât mai mulți ziariști.

În aceeași seară Ion Iliescu a dat un comunicat în legătură cu evenimentele de pe Valea Jiului și București, transmis de postul de radio. Ion Iliescu a făcut apel la populație, pe care o îndemna să folosească "rațiunea", "patriotismul" și să nu se lase antrenată de "pasioni". În același timp, la TVR, Miron Cozma, liderul sindical al minerilor din Valea Jiului a declarat că ei nu vor părăsi Capitala până când Petre Roman nu-și va da demisia.

Petre Roman și-a dat demisia. Nu trebuia și Ion Iliescu să facă același lucru?

Joi, 26 Septembrie, la ora 12.30, purtătorul de cuvânt al Președintelui, Alexandru Mironov a declarat: "Guvernul și-a dat demisia. Demisia a fost acceptată. Nu la presiunea străzii, ci pentru că a dovedit că nu poate governa într-o situație dificilă." Declarația a urmat întâlnirii dintre Președintele Iliescu și reprezentanții minerilor din Valea Jiului.

Întâlnindu-se cu ziariștii, Petre Roman a motivat declinarea mandatului guvernului prin faptul că "instrumintele de autoritate nu au putut să funcționeze din diverse motive".

Joi dimineața, prezent la Palatul Cotroceni, Ministrul

Aparării, general locotenent Nicolae Spiroiu a declarat presei că în cazul în care se mai repetă asemenea atacuri împotriva unor obiective de stat, a indicat armatei "să folosească armamentul din dotare atunci când aceste sedii sunt în pericol".

Noaptea de Joi (26 Septembrie) a fost presărată cu morți și răniți. Acest lucru nu l-a înspăimântat pe minerii, ci dimpotrivă le-a sporit voința de a nu ceda violenței comuniste. Minerii nu au venit la București la îndemnul lui Cozma, ci au venit pentru a obține demisia Președintelui Iliescu și a guvernului Roman.

Minerii au sosit la clădirea Parlamentului Vineri 27 Septembrie. Au strigat cu toții "Demisia" și "Jos Iliescu. Deputații au aplaudat. Unii au strigat și ei "Jos Iliescu".

Vineri 27 Septembrie, la ora 12 a avut loc o mare demonstrație de solidaritate națională, la chemarea Uniunii Confederative Naționale a Sindicatelor din România.

În aceeași zi situația s'a mai calmă. Circulația s'a restabilit. Piața Universității a fost "curățată" de către scutierii, în jurul orei 3.30 a.m. Marea majoritate a minerilor au fost îmbarcați în trenuri la gara Băneasa, pentru a pleca înapoi pe Valea Jiului.

S'a făcut "curățenie" și la Televiziune, unde demonstrații n'au putut pătrunde.

Minerii au plecat înapoi nemulțumiți, din nou cu promisiuni.

Spune Florin Gabriel Mărculescu în "România Liberă" (28 Septembrie 1991): "Guvernul Roman a căzut, neocomunismul a fost salvat. Cu acte în regulă și din nou sub paravani democrației originale".

Postul prim - ministru Roman a propus pe Dl. Theodor Stolojan pentru funcția de Prim-ministru. Prin această propunere, Petre Roman va încerca să exercite din umbră influența sa asupra noului guvern. Desemnarea D-lui Stolojan pentru această funcție nu a constituit o surpriză: era de așteptat ca liderul național al FSN să-și impună punctul de vedere în fața Președintelui Iliescu, ajungându-se astfel la un compromis.

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile:

DE MORȚI SĂ NU VORBEȘTI DECÂT DE...RĂU

Strămoșii spuneau "De mortuis nihil nisi bene", dar pe vremea strămoșilor n'am avut procesul dela Timișoara, unde s'a judecat, de un regim neocomunist, foștii comuniști care au măcelărit tineretul ce luptase pentru eliberarea țării.

Procesul din fața Curții Supreme de Justiție, Secția Militară, a fost târăgănat, mutat, (Dela Timișoara la București) tergiversat, actul de acuzare schimbat, cu implicarea în concedii medicale ori "negășiți la domiciliu", deși unul din "negășiți" era general și Ministrul Industriei Victor-Picior în Ghips-Stănculescu. Până la urmă împrișnătu' "Picior în ghips" s'a prezentat cu ghipsul în jurul memoriei.

Un alt împrișnătu' e generalul Stefan Gușă. Din declarațiile epoleților rezultă că "Armata a tras în legătură apărare" pe baza ordinului primit dela "...forțele armate ale regimului (România Liberă, 8.7.91). Adică: Ministerul de Interne (Miliția și Securitatea), Ministerul Apărării Naționale și alte persoane rămase necunoscute..."

În ce privește identificarea necunoscuților, Dl. Cornel Bădoiu, Președintele Completului de Judecată, a interzis orice amănunte oferite de unii martori guralivi ca să nu dăruie temelia "Democrației Originale", N.R.).

Ordinul de a trage "...a fost legal în baza Decretului 367/1970" și a fost dat întru apărarea țării de complotul agenților străini, au mărturisit, pe conștiință proprie și cu mâna pe clocan, acuzații.

Cloc's agenții străini? A fost vreun agent prins? Amănunte ce nu interesează!

Toată vinovăția PANĂ ACUMA (sublinierile noastre) este aruncată în cărca a trei generali: Milea, fost Ministrul Apărării Naționale, Niță, fostul cap suprem al Miliției și Macri, celălalt cap suprem al Securității.

Ca o coincidență, vinovații sunt puțin cam răpasați: unul (sinucid, altul a alunecat pe scara elicopterului, și alte accidente aranjate.

Procesul oferă și scene amuzante: acuzatul Popescu Ion, a admis că a dat ordinul ilegal de arestare în masă, dar e vina celor care i-au executat ordinul și el nu-i responsabil ci subalternii au executat un ordin ilegal...

Blocul acuzațiilor se împarte în două: cei nevinovați pentru că au emis ordine ilegale ce nu trebuiau executate, și cei, tot nevinovați, care au executat ordinele.

Avem speranțe că Dl. Cornel Bădoiu va mai descoperi încă unul sau doi vinovați, din grupul celor care s'au în concediu medical.

Verdictul depinde de diabet, colesterol și tensiunea singelui.

Dacă se fac sănătoși vor fi achitați, iar dacă dau ortul popii, vor fi găsiți vinovați.

De morți să vorbești numai de rău.

CU TRATATUL ÎN VÂNT

Ultimele evenimente din URSS și declarația de independență a Republicii Moldova, au ca primă consecință ca Tratatul de Amicitie Româno-Sovietic, Iliescu-Gorbaciiov, prin care se recunoștea că Moldova aparține Rușilor, devine caduc, lipsit de valoare juridică. Concluzia e desprinsă în urma unei investigații realizate de A.M. Presa în rândurile specialiștilor în drept internațional.

TRECI PRUTUL CU BULETINUL

Primele decizii oficiale între România și Moldova prevăd: Deschiderea de consulate la București și Chișinău, iar pentru a călători dintr-o republică în alta e nevoie doar de buletinul populației sau orice act de identitate ce-ți arată cetățenia.

ÎNȚRE \$90 ȘI \$10.40

Dacă te duci la hotel "Lido" (dăm un exemplu) pe ești străin, plătești pe noapte 24.300 lei, echivalentul a \$90 (\$1 egal cu 270 lei, ca cetățean român plătești 2.800 lei (\$10.38).

Leafă medie a unui muncitor: 2-3 noapți la hotelul "Lido".

ÎN 40 DE MINUTE

Între București-Constanța zboară acum un TAROM pe zi. Avionul decolează dela Băneasa la ora 13 și în 40 de minute e pe litoral aterizând pe aeroportul Mihail Kogălniceanu. Avionul face cursa retur la ora 14:10 și ajunge la Băneasa la 14:50. Itinerariul nu permite unui vizitator să plece de dimineață, să petreacă o zi la Constanța și să se întoarcă seara.

SUVERANUL PONTIF ÎN ROMÂNIA?

Surse ale Bisericii Greco-Catolice afirmă că dacă lucrurile vor merge bine și dacă procesul democrației va înainta semnificativ, atunci ar fi posibil ca peste un an sau doi, Papa Ioan Paul al II-lea să viziteze România. Programul vizitei va include oficierea unei liturghii pe Câmpia Libertății din Blaj.

TACE ȘI PLĂTEȘTE

Pe tăcute guvernul continuă să plătească despăgubiri celor ce au avut de suferit de pe urma mineriadei din 14-15 Iunie. Săptămânalul "Tinerimea" dezvăluie că s'au plătit 2 milioane de lei redatei ziarului "Viitorul", organul P.N.L. și 543.000 lei D-lui Nica Leon, Președintele Partidului Liber Democrat.

PROCESUL COMUNISMULUI

"Asociația Foștilor Deținuți Politici din România" a înregistrat la Procuratura Generală o acțiune penală, nr. 46.227, prin care se cere deschiderea procesului comunismului din perioada 6 Martie 1945 și până azi, 2 Septembrie 1991.

Acțiunea A.F.D.P.R. are la bază cererea guvernului publicată în Decembrie 1990 sub semnătura domnului Victor Băbiuc, Ministrul Justiției, dar guvernul, după ce-a promis că va urmări și pedepsi pe comuniștii vinovați de crime, n'a mai luat nici o măsură ca să-și împlinească promisiunea.

Se precizează că nu sunt dați în judecată membrii partidului, ci câteva mii de oameni care au făcut parte din cadrele Securității, Armatei, Procuraturii, Justiției, Direcția Peniten-

ciarelor și nomenclaturii de vârf.

Scopul procesului nu este punitiv și vindicativ, el urmărind respectarea ideii de justiție și scoaterea de sub culpa colectivă a celor peste trei milioane de oameni care au fost simpli posesori de carnet de partid și au aceleași drepturi ca și noi toți, deoarece și ei au urf comunismul.

De asemenea, se urmărește punerea sub acuzare a celor care s'au făcut vinovați de crime și incitare la crimă în fața unei țări întregi după Decembrie 1989 și în timpul evenimentelor din 13-15 Iunie 1990.

Este vorba--scrie A.M. Press--de D-nii Ion Iliescu, Răzvan Theodorescu, Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, care nu sunt cu nimic mai prejos decât înaintașii lor.

ANII NIMĂNUI

Unul din ultimele volume de poezii: "Anii nimănu: Interne, Jilava, Canal, Aiud, Oradea, 1949-1955" semnat de Dl.

Gabriel Tepelea, care adaugă: dacă Românul "e născut poet, puscăriașul român a devenit poet sau--consumator de poezie".

PRIMUL ȚAP AL MINERIEI

În sala de ședințe a Tribunalului municipiului București s-a judecat recursul procesului dintre P.N.T.-c.d. și minorul Condruța Gheorghe, participant la invazia minerilor din Iunie, 1990. (C.G. fusese condamnat la doi ani de muncă și reeducare. - N.R.)

Inculpatul Condruța Gheorghe este singurul vinovat depistat de organele de Procuratură, care au instrumentat cazul, fiind acuzat de pătrundere ilegală în sediul unui partid politic și de furtul sumei de 1 milion de lire italiene din

casa de bani a P.N.T.-c.d.

Cu ocazia recursului, procurorul a cerut extinderea cercetărilor pe care inculpatul le-a recunoscut și anume că la data infracțiunii era angajat ca muncitor la mina Lupeni din Valea Jiului și c'a luat parte și cu alți mineri, în echipele de asalt care ocupaseră sediul P.N.T.-c.d.

După mai bine de un an, justiția FSN-ului poate să se laude: din miile de mineri ce-au terorizat Capitala, am depistat unul!

ZAZA GABOR ȘI NICU CEAUȘESCU

Ce au aceste "vedete" în comun: când au pierdut procesul și-au schimbat avocații.

Paula Iacob, devotată apărătoare a lui Nicu a fost înlocuită cu Virgil Niculescu, care-i și avocatul lotului dela Timișoara.

Nicu a făcut apel de suspendare a executării pedepsei de 16 ani închisoare pe motiv că-i bolnav (Ciroza hepatică cu varice esofagene) și nu poate primi, în închisoare, tratamentul necesar.

La cererea Tribunalului Militar, comisia de expertiză medico - legală a declarat că bolnavul "poate fi asigurat (de tratamentul necesar) în rețeaua sanitară a Direcției Generale a Penitenciarelor". O altă comisie medicală a ajuns la aceeași concluzie.

Dar Nicu nu se dă bătut!

Într-o scrisoare adresată Procuraturii Române, și publicată în săptămânalul "Flagrant" (August 1991), Nicu afirmă că verdictul n'ar fi legal deoarece procurorul militar, Ghenus Mihai, referindu-se la avocații apărării, Paula Iacob, a scris-o:

"O femeie obraznică fără seamăn, devenită celebră

"Deșteaptă-te Române" este Imnul național al Moldovei, iar 27 August, ziua Națională.

Costul unei reclame de 30 de secunde la TVR e \$ 300 (60.000 lei) între orele 12-14 și \$ 1000 între orele 20-22 (200.000 lei).

Ca protest contra loviturii de Stat din Rusia, Basarabenliși pot spune că s'au înfruncea luptătorilor pentru libertate.

Din 4.4 milioane de locuitori au protestat, în 20 August, peste 400.000 un procent de 9.1 neegalat de celelalte republici.

În industria minieră, producția din 1991, comparată cu cea din 1989 a scăzut uneori la un sfert: huila dela opt milioane de tone la 2 milioane, iar lignitul dela 53 milioane la 14 milioane. Cauza: lipsa pieselor de schimb, cabluri, lubrifianti, acumulatori, anvelope, etc.

Ziaristul Cornel Vadim Tudor, dela "România Mare" a fost dat în judecată, pentru calomnie, de 82 de ori.

Anul trecut, guvernul, în loc să cumpere cartofii dela țărani, a importat, la un preț mai redus, 400.000 de tone. Anul acesta suprafața însământată e cu 150.000 ha mai mică. Deci înapoi la importul de cartofi. Guvernul a refuzat să cumpere dela țărani, ca o pedeapsă că ei încearcă să se privatizeze.

Liga pentru apărarea drepturilor omului, municipiul Timișoara, a găzduit 200 de elevi și cadre didactice din Cernăuți, timp de 15 zile, în scopul învățării limbii și literaturii române.

Partidul Liberal Monarhist a deschis o campanie de a strânge cărți românești și a le da Românilor din afara granițelor: Timocenilor din Iugoslavia și Românilor din Ungaria.

Ultima descoperire a economistilor: moneda oficială a României este Leul! S'a dispus ca magazinele să accepte ca plată...leii!!

Se fac sondări de către autoritățile din Timișoara și Novi Sad - Iugoslavia, pentru stabilirea unui program de evitarea poluării unor ape curgătoare și de reluarea navigației pe canalul Bega.

S'a furat din cimitirul Belu bustul din bronz dela mormântul pictorului Petru Serafim, realizat de marele sculptor Paciurea. Bustul era înscris pe lista monumentelor istorice.

34 de bolnavi au fost internați în spital, dintre care unul a murit. Toți mâncaseră niște elceruri la un restaurant din Iași, care funcționa fără aprobarea oficială dela "Sanepid".

Dl. Viorel Oproiu, cel de-al treilea primar al Capitalei dela revoluție, de fost înlocuit cu Dl. Doru Pană, care a funcționat în cadrul Departamentului Lucrărilor Publice.

"Mari reduceri de sezon!": TV color; (R.L.) GOLD-STAR 55 cm., 86.000 lei; JVC, 51 cm, 59.000 și SCHNEIDER, 51 cm., 71.900, Cu leafa pe 9-11 luni poți să cumperi un TV.

Căminele studenților străini dela Grozăvești au fost "vizitate" de 200 de poliști care au găsit și confiscat un milion de dolari și peste 20 milioane lei. Studenții învățau pe viu, cursurile economice de specularea valutei.

Festivalul și Concursul "George Enescu" a avut loc în sala de muzică a Castelului Peleş care va fi deschisă pentru o scurtă vreme. Aici se află și pianul unde a cântat însuși George Enescu.

Din August 1990 și până în prezent, costul hărții s'a scumpit de zece ori. E o nouă metodă de a înfrâna libertatea cuvântului.

Prețul alimentelor (Halele Obor și Dorobanți) din ziua de 5 Septembrie: mușchi țigănesc, 821 lei/kg; mușchi file, 600 lei/kg; peșcă presată, 540 lei/kg; carne porc cu os, 277 lei/kg.

"Asociația Foștilor Deținuți Politici a câpătat un suport moral prin participarea la mitinguri a studenților teologi ortodocși.

La întreprinderile municipiului Arad s'au înființat celule de partid comunist. Ele sunt coordonate de foștii activiști PCR, care în urma revoluției și-au pierdut posturile.

Au mai rămas în țară circa 70.000 de etnici maghiari.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

O NOUĂ FAZĂ A CRIZEI DIN IUGOSLAVIA

Dacă ciocnirile din Croația s'au limitat la lupte oarecum localizate între garda națională croată și partizanii minorității sârbe, pe data de 20 Septembrie conflictul a luat un aspect mult mai grav prin intervenția directă a armatei iugoslave.

O coloană de peste 100 de tancuri a intrat în Croația sub pretextul eliberării trupelor federale asediate în cazărmile lor de gărzile croate. O parte din aceste trupe s'au predat, Croații capturând astfel 60 de care blindate, altele au continuat să reziste ripostând prin bombardarea orașelor cu armament greu.

Conflictul s'a extins astfel nu numai în partea de Est a Croației, unde s'au dat lupte mai ales în orașele Vukovar, Osije și Vinkovci, dar chiar în Vestul și Sudul republicii. Armata federală a utilizat aviația care a bombardat orașe croate, iar vasele de război au atacat unele porturi dela Marea Adriatică (Split, Sibenik), sau le-au blocat (Pola, Rijeka).

Pe data de 22 Septembrie

Președintele Croației Franjo Tudjman și Ministrul Federal al Apărării Veljko Kadijević au semnat un acord de încetare a focului (al cincilea). Aceste acorduri, majoritatea mediate de Comunitatea Europeană, au fost repetat violate de ambele părți.

Se consideră că aproape o treime din teritoriul Croației se află sub controlul partizanilor sârbi (sprijiniți în majoritatea cazurilor de armata federală).

Se crede că Președintele Serbiei Slobodan Milošević

va putea să negocieze viitorarele granițe ale Serbiei, în urma declarațiilor sale că Serbia nu va accepta independența Croației, dacă Sârbilor din această republică nu li se va permite să obțină secesiunea.

Trecerea trupelor federale și prin Bosnia-Herțegovina, a provocat proteste și turburări și în această republică.

Comunitatea Europeană nu a reușit până acum să aplice conflictul din Iugoslavia. Următorul pas urmează să-l facă Națiunile Unite.

UNIUNEA SOVIETICĂ INTRĂ ÎN IARNĂ CU ECONOMIA ÎN CONTINUĂ PRĂBUȘIRE

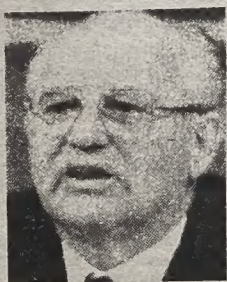

Uniunea Sovietică a anunțat Comunitatea Europeană, că are nevoie de un ajutor global de 14,7 miliarde de dolari, pentru a putea importa alimentele de urgentă necesitate (grâne, carne, unt, lapte praf).

URSS intră în curând în iarnă cu o economie în continuă prăbușire și cu amenințarea unei penurii alimentare crescând.

Anul trecut, deși producția de grâne a fost de 237 milioane tone, au survenit restricții din cauza cunoscutelor deficiențe din țările comuniste în ceea ce privește strângerea și distribuția recoltei. Anul acesta producția de grâne este estimată să ajungă numai la 170 milioane tone.

Infția în prima jumă-

tate a anului a ajuns la 19%, ceea ce a dus la tipărirea unui număr de bancnote decât anul trecut. Economistul sovietic Iașin crede că dacă nu se va face un acord economic de cooperare între republici, inflația va putea atinge la sfârșitul anului chiar 1000%.

Producția de cărbune și de petrol a scăzut îngrijorător. Astfel URSS, care exporta anual 40 milioane tone de cărbune, va fi nevoită anul acesta să importe. Exportul de petrol, sursa cea mai importantă de valută a scăzut la jumătate.

În luna August producția totală a scăzut cu 15% iar ultimele statistici arată că deficitul bugetar pe acest an va fi de cinci ori mai mare decât cel prevăzut.

Prăbușirea economică și spectrul unei viitoare foamete au făcut ca Rusia să se gândească la posibilitatea de a reglementa disputa cu Japonia în privința insulelor Kurile în schimbul unui ajutor de 15 miliarde de dolari.

Președintele Kohl a apelat din nou la Statele Unite și celelalte state industrializate, ca să ajute Uniunea Sovietică și celelalte țări Est-Europene, ca să-și desăvârșască democratizarea și noua direcție economică, ceea ce va fi în folosul tuturor statelor vestice. El a cerut o împărțire echitabilă a contribuțiilor.

Într-adevăr, Germania singură a ajutat URSS cu 43 de miliarde de dolari (56% din ajutorul vestic).

Din cauza situației economice dezastruoase unii experți se tem de turburări serioase chiar în această iarnă. Shevardnadze a remarcat că dacă condițiile de viață nu se vor îmbunătăți, este posibil să se mai facă o încercare de lovitură de Stat, iar Alexander Iakovlev a spus: "cratițele goale sunt mai periculoase decât tancurile".

TĂRILE BALTICE PRIMITĂ CA MEMBRE ALE ONU

După ce Statele Unite, apoi Uniunea Sovietică au recunoscut independența Țărilor Baltice, Estonia, Letonia și Lituania au fost primite în rândul Organizației Națiunilor Unite, prin rezoluția votată de Adunarea Generală în cea de a 46-a sesiune.

Sedința a avut loc pe data de 17 Septembrie când a fost votată și primirea Coreei de Sud, Coreei de Nord, a Insulelor Marshall și a Microneziei. Primirea acestor patru state a fost posibilă datorită încetării războiului rece și a scăderii tensiunii dintre Statele Unite, pe de o parte și Uniunea Sovietică și China pe de cealaltă parte.

James Baker a făcut o vizită de câteva ore în Estonia, Letonia și Lituania unde a înmănat președinților acestor țări steagurile celor trei republici care au stat timp de 52 de ani atârâte în holul Departamentului de Stat al SUA, deoarece

Washingtonul nu a recunoscut niciodată anexarea Țărilor Baltice de către Uniunea Sovietică. Secretarul de Stat a adus și un modest ajutor de 14 milioane de dolari pentru nevoile urgente medicale.

Liderii baltici au cerut lui Baker ca SUA să-i sprijine în grăbirea retragerii trupelor sovietice care au termen pentru aceasta tocmai la 1 Ianuarie 1995.

Înfăptuirea practică și definitivă a independenței nu este atât de simplă întrucât este legată de aspecte economice și politice.

Astfel 60% din produsul național provine din comerțul cu URSS, de care depinde și importul a 97% din importul de petrol cumpărat la preț scăzut și pe ruble. O comisie a Comunității Europene a apreciat la 3 miliarde de dolari ajutorul necesar pentru trecerea la o economie de piață.

Din punct de vedere politic în special Estonia și Letonia sunt confruntate cu un număr destul de mare de minorități ruse, respectiv 30% și 34%. Este posibil ca Rusia să pretindă anumite rectificări de frontieră.

Se poate remarca însă că acest aspect demografic se datorește și deportării populației autohtone, care a fost apoi înlocuită cu coloni Ruși, procedeu utilizat și în Basarabia.

ÎNCORDAREA FĂRĂ PRECEDENT ÎN RELAȚIILE ISRAELO-AMERICANE

La începutul lunii Septembrie Israelul a cerut Statelor Unite împrumutul garantat de 10 miliarde dolari, necesari pentru a putea integra pe cei 350000 de Evrei care au emigrat din Uniunea Sovietică în ultimii doi ani, și pentru cei aproape un milion care vor sosi până în 1995.

vetoul său în cazul când congresul va autoriza acest ajutor. El a remarcat cu amărăciune: "numai cu câteva luni înainte femeii și bărbați americani în uniformă și-au riscat viața ca să apere Israelul de rachetele Scud irakiene.

În următoarele zile tensiunea a ajuns la maximum, cu schimburi de

nădejde al Israelului, care a acordat acestuia, în fiecare an, trei miliarde de dolari în asistență militară și civilă.

Până acum peste 100000 de Evrei au fost colonizați pe malul vestic al Iordanului și în regiunea Gaza, iar ultimile planuri prevăd dublarea acestui număr. Ministrul Construcțiilor Ariel Sharon a anunțat chiar în cursul vizitei lui Baker înființarea de noi așezăminte în Ierusalimul de Est.

Atitudinea extrem de fermă a președintelui Bush pare să arate, că după terminarea războiului rece și încetarea Uniunii Sovietice de a mai fi o supraputere cu influență în lumea arabă, rolul strategic al Israelului a scăzut în Orientul Mijlociu. Noul relații cu țările arabe aliate în războiul din Golf fac ca acesta să nu mai fie necesar ca bastion al Washingtonului în această regiune.

SHAMIR INTRANSIGENT

Președintele Bush a cerut premierului Shamir, să amâne cererea împrumutului cu 120 de zile, pentru a nu periclita șansele conferinței arabo-israeliene proiectată să înceapă în Octombrie. După cum se știe SUA și URSS sponsorizează această conferință, iar Washingtonul, ca parte neutră, nu poate apărea în fața Arabilor împrumutând bani, care vor folosi pentru crearea de reședințe evreiești ilegale în teritoriile ocupate.

Premierul Shamir a răspuns cu un categoric refuz, declarând că Americanii "sunt obligați din punct de vedere moral să ajute Israelul". El a spus că Israelienii vor rămâne loiali idealurilor lor: Sionismul, Israelul Mare (Eretz Israel) și Ierusalimul, și de aceea nu se vor face concesii pentru obținerea împrumutului.

După cum se știe Shamir este adeptul formulei: nici o bucată de pământ pentru pace.

Președintele Bush a amenințat că va face uz de cuvinte foarte tăioase între cele două părți, culminând cu declarația ministrului israelian Rehavam Zeevi, care l-a făcut pe președintele Bush anti-semit, anti-israelian și mincinos.

James Baker a plecat din nou în Orientul Mijlociu (al șaptelea tur!) pentru a purta discuții cu Shamir și vecinii Israelului.

Secretarul de Stat a declarat, că dacă nu se condiționează acordarea împrumutului cu încetarea construcției de noi așezăminte evreiești în teritoriile ocupate, țările arabe nu se vor prezenta la masa conferinței. La Damasc el a spus că Statele Unite consideră că rezoluția 242 a ONU, care prevede retragerea trupelor israeliene din toate teritoriile ocupate, se referă și la Înălțimile Golan.

Washingtonul nu recunoaște extinderea legilor israeliene, a administrației și ale jurisdicției în acest teritoriu.

Tensiunea dintre SUA și Israel este considerată ca cea mai acută din ultimii 40 de ani. Statele Unite au fost până acum prietenul de

Pentru administrația americană acum cea mai mare amenințare pentru interesele Statelor Unite în această parte a lumii îl reprezintă conflictul arabo-israelian care poate da câștig de cauză Musulmanilor fundamentalisti în încercarea lor de a răsturna guvernele pro-americane.

Președintele Bush a încercat să mai scadă tensiunea dintre cele două țări când în fața Adunării Generale ONU a cerut ca aceasta să revocă rezoluția din 1975 în care sionismul a fost echivalat cu rasismul.

De remarcat că noul președinte al Adunării este trimisul Arabiei Saudite Shamir Shihabi, născut în Ierusalim dintr-o familie palestiniană. După alegerea sa, el a declarat în limba arabă: "Națiunile Unite sunt hotărâte să îndeplinească într-un tot drepturile poporului palestinian, conform rezoluțiilor ONU, Cartei ONU și dorinței comunității internaționale.

CRONICA INTERNAȚIONALĂ

LOVITURA DE GRAȚIE

—Lucian G. COSTI—

Pe 12 Iunie 1991 poporul rus obține o victorie memorabilă: prin alegeri libere, Boris Elțin devine primul conducător necomunist al Rusiei, dela revoluția bolșevică încoace. La exact 73 de ani și șapte luni, la cămașa Rusiei se afla un guvern nebolșevic (și anticomunist, după cum aveau să o demonstreze evenimentele ulterioare), fapt pe cât de remarcabil, pe atât de surprinzător, pentru bolșevicii pierdeau puterea fără luptă directă, printr-o inofensivă operație electorală.

Toți contracandidații lui Elțin erau sau preferați, sau sprijiniți direct de KGB, dar se pare că nici micar ultrainformatul KGB nu a înțeles uriașa miză a jocului, pentru că votul s'a desfașurat fără incidente. Este posibil ca aparatul de reprimare bolșevic să nu fi acordat multă importanță lui Elțin, considerând că postul de Președinte al Rusiei, subordonat celui al lui Gorbaciov, nu poate prezenta un pericol grav pentru structurile de putere sovietice.

Complotul din 19-21 August 1991 era o tardivă încercare de a repara eroarea politică făcută de bolșevici cu două luni mai înainte. Era însă o acțiune lipsită de aplombul tipic al marilor lovituri militare date de corifeii bolșevici din perioadele de glorie ale regimului, când teroarea și precizia calculului făcut de KGB se completau fără cusur.

Sclavii n'au mai putut fi nici manevrați, nici intimidăți; lecția Revoluției române din 1989 fusese bine învățată: se poate reuși contra celui mai formidabil sistem represiv, dar partida este pierdută în final fără un conducător. Victoria poporului rus în fața imaginărilor KGB și a forțelor represive ale statului sovietic se bazează tocmai pe această inteligentă strategie: găsirea și consolidarea unui conducător și realizarea unei remarcabile unități de luptă. Decade de supraviețuire în comunism i-au învățat pe Ruși că nu pot doborî sistemul decât dacă-i folosesc propriile arme, spiritul conspirativ, unitatea și acceptarea unei ierarhii de luptă.

Comparată cu explozia de furie populară din România, lovitură dela Moscova pare o simplă joacă și totuși câtă tensiune și

decizie de luptă se aflau și acolo! În contrast cu bălbăiala absurdă din timpul cuceririi clădirii CC din București, când nimeni dintre revoluționari nu a avut curajul să-și asume rolul de lider, la Moscova exista un Boris Elțin, gata să moară primul pentru cauza antibolșevică. În jurul lui s'a făcut un imens scut de piepturi invincibile, și într'adevăr, atacanții au reculat după o scurtă ezitare. A fost momentul psihologic al victoriei sau înfrângerii, dar Cel de Sus a vrut ca victoria contra comunismului să fie deplină la Moscova.

Se împlinesc acei 73 de ani și șapte luni de domnie a comunismului în Rusia, amintiți în profețiile secolului XVI; este cazul să semnalăm că acest interval a fost descript de profesorul român Vlaicu Ionescu. Geniala sa interpretare a textelor lui Michel de Notredame, prezentată cititorilor noștri în repetate rânduri, ultima oară în nr. 172, din August 1990, p. 9, confirmă justetea metodei de studiu bazată pe datele gândirii tradiționale folosită de filosoful român. Nu putem decât să urmărim înfiorați desfășurarea evenimentelor, ce contrazic logica lucrurilor și înțelegerea istoriei fie prin prisma materialistă, fie prin cea a reducționismului științific de factură vestică. Celor sceptici, sau celor ce au nevoie de lămuriri suplimentare, le recomandăm lectura amintitului număr din "Cuvântul Românesc", sau volumele profesorului Ionescu.

Seismul politic dela Kremlin a fost imediat speculat de forțele centrifuge din fostul stat sovietic; a fost o ocazie rară pentru declararea independenței atâtor ținuturi odinioară ocupate de Ruși. Republica Moldova a fost printre ele; pe 27 August

acest vechi pământ românesc și-a declarat independența, fiind imediat recunoscută ca atare de România. Republicile baltice au mers pe același drum, iar recunoașterea lor pe plan diplomatic a venit relativ repede, cu notabila excepție a administrației dela Washington, care încerca să menajeze susceptibilitățile gorbaciovene, aflate oricum în derivă.

Cancelariile vestice n'au manifestat aceeași iuteală de răspuns și în cazul Moldovei, deși cazul Basarabiei face parte integrantă din Pactul Hitler-Stalin, deci trebuia soluționat concomitent. Ar însemna deschiderea unei cutii a Pandorei, de readus toate frontierele la starea antebelică, spre a se face justiție și României, și evident că, în cadrul noii ordini, așa ceva e încomod și supărător, pentru că ar trebui revizuite principiile pe care acestea se fondează. Se preferă conservarea "păcii" Yalta-Malta, cu minime modificări, Țările Baltice făcând parte dintre acestea. Numai că jocul istoriei, dirijat de altă forță, va răsturna calelele diplomaților, așa cum a făcut-o în repetate rânduri, și în special în ultimii doi ani.

Conferința dela Moscova pentru "drepturile omului", grăbit convocată de Gorbaciov, a vrut să fie un fel de Helsinki '91, dar fără nici un succes, pentru că fenomenul de dezintegrare al URSS nu poate fi oprit prin nici o conferință. A salva ce se mai poate salva este dezastrul însemnat dela Kremlin, dar voința popoarelor li este potrivnică, în plus, vocea justiției se face auzită.

Este demnă de notat intervenția Ministrului de Externe român, care a cerut anularea tuturor consecințelor pactului Hitler-Stalin, și recunoașterea

problemei României, a patra victimă a acestui tratat, ca egală cu cea a Țărilor Baltice; numai astfel se elimină dublul standard de care se face vinovată judecata politică a marilor puteri și se poate instaura o democrație reală, pentru toți, în Europa. Tot în cadrul convulsiunilor ce zguduie imperiul roșu, Gruzia și-a declarat independența și acest gest a fost prompt recunoscut la București, fapt ce va cântări în relațiile viitoare cu o țară cu care Românii au avut mereu excelente legături.

A doua candidată la dezintegrare, Iugoslavia, se află în plin război civil, și toate eforturile țărilor vest-europene de a găsi o soluție negociată a crizei, au eșuat. Baza pe o ideologie de expansionism național promovată de fostul comunist Milosević, Sârbii amenință să aducă la ascultare rebele (și provocative) Croație. Sângerosul conflict a fost însă o ocazie bună pentru locuitorii republicii sudice, Macedonia, să voteze independența. Să nu uităm că aici locuiesc numeroși Români macedoneni (la Bitolia, Ohrida, Scopie), care nu sunt recunoscuți ca minoritate, pe propriul lor pământ pe care-l locuiesc de milenii!

Această situație trebuie analizată de România, care are datoria să condiționeze recunoașterea independenței acestei mici republici de drepturile elementare acordate Românilor. În plus, viitorul acestui ministat este nebulos, în fața tendințelor bulgare de anexare (neexprimate oficial, dar relevate de recenta istorie a conflictelor balcanice) a celor grecești de negare a voinței populare dela Nord (și de teama față de impactul produs asupra propriilor minorități, românești și sud-slave), și a celor sârbe de dominație fățișă. După rezolvarea problemei Moldovei, diplomația românească va avea de înfruntat dificila sarcină a strategiei politice în Balcani, teren predilect pentru arbitrar și interferență a diplomației românești medievale. Si am adăuga noi, piatra de boltă a supraviețuirii noastre în viitor, ca insula latină în mare slavă, sau ca peninsulă...

EFEMERIDE

Președintele Statelor Unite, George Bush, a fost făcut antisemit și mincinos de către Rehavam Zeevi, membru în Knessetul israelian și Ministru fără portofoliu, în cabinet.

Asupra convoiului de mașini care îl însoțeau pe Secretarul Departamentului de Stat American, James A. Baker al 3-lea s'a aruncat cu roșii de către populația evreiască din Ierusalim, iar pe parcursul traseului dela aeroport și la locul de întâlnire cu Primul Ministru Shamir, erau postări tineri cu placarde pe care scria "Baker go home".

Anormale și neuzuale, aceste afirmații și primiri din partea unei țări care a profitat ca nici o altă țară din lume de ajutorul multimiliardelor de dolari americani, nasc firească întrebare: "Cum este posibil?"

Președintele Bush antisemit? Ca Hitler, ca Saddam, Kaddafi și alții? Dacă am pomeni doar de intervenția personală - pe când era vicepreședinte - pe lângă Nicolae Ceaușescu, pentru emigrarea criminalului împotriva umanității, colonelul de securitate Kohler, fost director al închisorii de exterminare Aiud, unde au murit atâția deținuți din cauza lui, iar deținutul Popa-Teius a fost împușcat în curtea închisorii, este suficient ca Președintele Bush să fie plasat în tabăra filosemitilor.

Președintele Bush nu este însă nici filosemit, nici antisemit! Ele este omul de omenie american, ales de poporul său, cu o zdrobitoare majoritate, să conducă destinele celei mai puternice, celei mai libere și celei mai democratice țări din lume, în această perioadă de mare importanță pentru istoria omenirii, unde s'a dovedit o mare personalitate politică.

Președintele Bush mincinos? O asemenea insultă adusă acestui om nu putea fi ștearsă nici cu excluderea pe loc, din Knesset a zurbagiului membru, dar cabinetul domnului Shamir n'a făcut-o și acest fapt condamnabil va cântări greu în balanța viitoarelor relații dintre Statele Unite și Israel. Cum poate fi calificată atunci declarația guvernului israelian care a promis președintelui Bush că nu va construi nici o locuință în teritoriile ocupate, și de fiecare dată când Secretarul de Stat Baker venea în misiune de pace în Israel, în mod demonstrativ se turnau fundații pentru locuințe, în teritoriile ocupate?

Dar primirea Secretarului de Stat American? James A. Baker al 3-lea a pierdut sute, poate mii de ore în tratativele pe care le duce în Orientul Mijlociu pentru făurirea unei păci durabile în această frământată zonă a planetei noastre. Nu mai departe decât în secolul trecut, dacă o țară ar fi avut puterea Americii de astăzi, ar fi lucrat cu "mână forte" și ar fi impus o pace în folosul ei, cu înfrângerea oricărei opoziții din regiune.

Statele Unite nu doresc și nu folosesc violența. Statele Unite, care au adus cea mai mare contribuție la sfârșirea celor două războaie mondiale, n'au cerut și n'au luat nici o despăgubire de război pentru toate pierderile de oameni și materiale pe care le-au avut. Din contră, cu planurile economice de redresare a Europei, au ajutat la refacerea țărilor distruse de război, în aceeași măsură și pe învingători și pe învinși. Telul lor a fost și este pacea în lume, iar dacă au avut conducători utopici și naivi, care au semnat cu o condamnabilă ușurință înrobirea altor țări, nu este vina poporului american.

Dar să vedem ce a determinat valul de ură și dușmănie împotriva conducătorilor americani.

Statul Israel a cerut Statelor Unite să garanteze un împrumut de 10 miliarde de dolari de care avea nevoie și pe care nu putea să-i obțină fără această garanție de plată, atât din cauza situației financiare deficitare cât și a dobânzii ridicate în cazul că ar fi obținut acest împrumut fără garanție.

Justificarea acestei solicitări era bazată pe influxul emigranților evrei din Uniunea Sovietică și lipsa de locuințe pentru acești emigranți. Care când ani de zile, s'a presat atât de mult asupra Uniunii Sovietice pentru acordarea vizei de emigrarea a Evreilor, nu se știa că nu sunt locuri de cazare pentru ei? Si vorba unui congressman american: "Ce rost mai are emigrarea Evreilor din Uniunea Sovietică acum, când partidul comunist s'a desființat, iar Uniunea Sovietică pășește rapid pe calea democratizării și privatizării?"

Cât privește lipsa de locuințe, ea este foarte acută chiar în Statele Unite unde "homeless-ii" au umplut arterele marilor orașe, dormind pe străzi și în stații de metrou, iar în regiunile calamitate de pe glob - chiar România - localități întregi sunt devastate, iar oamenii sunt într-o situație incomparabil mai grea decât emigranții din Israel.

Faptul că statul Israel a cerut o garanție a împrumutului dorit, este o problemă care se va rezolva între cele două țări, dar a insulta cu cea mai mare ușurință pe oamenii de stat care au ajutat ca nimeni alții acea țară, este fără precedent.

Nu credem că populația evreiască este de părerea fanaticului Rehavam Zeevi și este bine ca desolidarizarea de el să fie cât mai numeroasă și publică, pentru că Rehavam Zeevi prin afirmația sa care apasă greu pe poporul evreiesc, se dovedește antisemit.

Zahu PANA

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE / LA VOIX ROUMAINE

pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte.

CRONICA VREMII

MINERIADA DIN ROMÂNIA ÎN VERSIUNE NOUĂ

— Ion BOIERU —

Este ceva asemănător între noua mineriadă și lovitură de Stat a comunistilor "duri" din Moscova. O melodie care vine de undeva din serele de sus, cu nuanțe din cântecul lebedei. Ieșirea în arenă a minerilor, pe străzile Bucureștiului, este o ediție nouă, cu corectări și adausuri, care pare mai reală, decât ficțiunea inventată de Iliescu și Roman, după manierele de fabulație ale comunistilor. De data aceasta, minerii au venit să ceară "demisia" lui Iliescu și au strigat cu răsunet "Jos comunismul". Nu poate să se facă nici o interpretare pe dos a acestei realități. Minerii cei "duri" din România și-au spus cuvântul lor, răspicat, "Jos comunismul". Nu se mai poate face nici un fel de argumentare și alterare a acestui adevăr, fotografiat și înregistrat, de aparatele video. Sunt minerii aceștia, care au venit la București, în 24 Septembrie a.c. aceiași cu cei veniți, ultima dată în lunie anul trecut. Sau sunt alții? La ora actuală, nu se poate da un răspuns corect dar nici nu are nici o importanță. Minerii au venit să ceară înlăturarea guvernului, deși Iliescu afirmă că minerii sunt apărătorii regimului pe care l-a instalat el, prin înșelăciune. Lovitura dată, de data aceasta, de către minerii, regimului lui Iliescu, este mortală. El nu va mai putea rezista, iar "picul" de Roman va rămâne cu gura căscată și nu va mai ști unde să meargă. (Se spune că atunci când s'a dat lovitură de Stat împotriva lui Gorbaciov, Roman se pregătea să se reîntoarcă la Brigăzile Roșii din Spania, ca să "democratizeze" din nou Spania, așa de convins era că vremea lui Gorbaciov a trecut, și "durii" din partidul bolșevic vor cucerii din nou lumea, ca pe vremea lui Stalin). Gorbaciov nu a căzut, dar salvarea lui a venit dela popor, nu dela Sovieticii. Dacă o urmare naturală, Iliescu și clica lui vor cădea. Orice echipă va veni, după aceasta, nu va fi

decât o firmă goală, dacă nu se ține seama de adevăratele dorințe populare, de a se lichida formele vechi ale comunismului.

CRIZA DE AZI

Prin noua desfășurare de forțe politice, criza politică din România a luat o nouă întorsătură. Prin ea se va grăbi procesul revoluționar care a fost întrerupt din cauza farsei politice a lui Iliescu care a dezarmat poporul român, prin tot soiul de simulacre și promisiuni. Iliescu însuși se credea la adăpostul scutului politic al lui Gorbaciov. Această linie de apărare a lui Iliescu a eșuat. Apoi, Iliescu conta pe loialitatea minerilor, pe care i-a și angajat în două ocazii să lase la suprafață ca o pavăză a comunismului, al cărui campion se credea Iliescu. Roman a fost o anexă, care însă se scotea capabil să opereze cu influențe din afară, înlesnind pătrunderea de capitaluri străine, cărora li se făceau mari avantaje. Nici minerii nu s'au dovedit a fi, în realitate niște apărători veritabili ai lui Iliescu și ai clicii sale. După toate indicațiile de acum, se pare că reacțiunea minerilor are un substrat ideologic, mai mult decât economic, privind mărirea salariilor. În concepția lui Iliescu și Roman, problema salariilor nu era nici o dificultate, deoarece ei dispuneau de tipărița națională de bancnote. Și mărirea salariilor era pentru ei o metodă de a prelungi exercitarea puterii politice de către clica lor.

Prima consecință a crizei actuale este de natură psihologică. S'a demonstrat că guvernul Roman și președinția lui Iliescu nu pot avea stabilitate cu toată fanfaronada unor rezultate "uluitoare" în alegerile din Mai, 1990. Toate legiferările parlamentare sau de altă ordine sunt oarecum anulate, din cauza instabilității. Adevărul este că Iliescu și Roman știu că nu vor putea supraviețui unor agitații interioare,

pentru multă vreme și ar fi fost rezonabil să nu se angajeze la reforme care să fie încă tutelate de foștii membri ai comitetului central și de ideologia comunistă. Singura soluție, după Decembrie 1989, era un guvern de coaliție națională a partidelor care reprezentau o garanție, fie și firavă, că vor apăra interesele naționale.

Astăzi, după reapariția minerilor, de data aceasta pe alte baricade, cele naționale, nu de partid ale lui Iliescu, a accentuat instabilitatea interioară și a mărit în intensitate criza politică, care este cea importantă, căci numai prin rezolvarea ei se va putea trece la o ordine de Stat, prin care să se reconstruiască țara. Spuneam, mai sus, că nu nevoia de ridicare a salariilor i-a adus pe minerii la București, ci starea generală a țării, pe dimensiunea politică. Salariile au fost un reflex marginal al stării politice. Așa se explică, că minerii au strigat în 25 Septembrie "Jos comunismul" și au cerut demiterea lui Iliescu. Oricine va veni după Iliescu nu va putea rezolva problema salariilor: pentru că economia națională este răvășită, și se cer mulți ani de refacere a ei. Dar pentru a se putea refăce este nevoie de ordine politică, de stabilitate și încredere.

Nici Iliescu personal și nici ideologia lui, o formă aberativă de marxism amestecat cu preținse elemente de filosofie democratică, în aparență, nu ofereau garanții, cu toate asigurările date de el și clica lui, că se va instaura ordinea și stabilitatea. În fapt, prezența lui Roman în fruntea guvernului român, era semnul cel mai ilustrativ al neseriozității și ilegalității conducerii politice din România. Se poate afirma că prezența lui Roman a fost o adevărată rușine națională, căci afară de membrul lui de partid și răsfățul în care a trăit în regimul dictatorial al comunismului, absolut nimic nu-l îndreptăța să

stea în fruntea treburilor statale. Prin întreaga tradiție și poziție a familiei sale, Roman, nu a avut altă formare intelectuală și ideologică decât cea a marxismului, și, în plus, nu avea nici o experiență politică.

CE VA ADUCE VIITORUL?

Chiar dacă Iliescu va induce în eroare, ca să vorbim în termeni juridici, starea generală a lucrurilor, din țară nu se poate schimba în bine. Germenul revoluționar există și până nu va dispărea clica comunistă a lui Iliescu și Roman, nu va fi liniște, sub nici o formă. În fond, este greu de înțeles ce urmăresc Iliescu și comunistii din jurul lui, căci nu mai au nici un fel de sprijin născut în lume, nici în interior și nici în afară. Și chiar vântul vremii este în contra lor. Vremea comunismului a dispărut și menținerea la putere a lor înseamnă o adevărată patologie mentală. Nu există forță din lume care să mai salveze comunismul astăzi, undeva pe glob.

După mineriada de acum, în versiunea ei nouă, se deschid drumuri noi pentru eliberarea de comunism. Întai, această nouă mineriadă a dat un semnal, a arătat încă odată fragilitatea actualei conduceri politice, aducând la suprafață spiritul de revoltă care este absolut necesar ca să fie dărâmată sandramaua comunistă. Psihologic, țara a fost avertizată de pericolele care o părădesc și de care nu poate scăpa decât prin acțiuni ferme și aspirații prezente în forma cea mai clară și cu vigoarea necesară. Pe zi ce trece, poporul român este lămurit asupra stărilor de lucruri pe plan ideologic.

Tara va fi eliberată numai atunci când se vor dezmembra toate încheieturile sistemului de organizare comunistă și vor apare acei care au curajul să treacă la dărâmarea definitivă. Nu știm când va sosi acest moment, dar el nu poate să întârzie prea mult.

NOTE ȘI COMENTĂRII

MINUNI ÎN VREMEA NOASTRĂ

Martie 27 August 1991, Republica Moldova (Pasaraabia și-a declarat Independența, urmând exemplul Țărilor Baltice. Lituania, Estonia și Letonia. Zi mare. Zi de sărbătoare pentru basarabenii care, după 47 de ani de ocupație silnică, își vedeau visul, marea lor vis de eliberare din cătușele Moscovei, împlinindu-se.

Prin "Declarația de Independență", Parlamentul Republicii Moldova, cu 276 de voturi ale deputaților prezenți, au votat: ziua de 27 August ca zi de sărbătoare națională. Imnul național va fi de aici înainte "Deșteaptă-te Române", precum și schimbarea denumirii capitalei din rusescul Kișinev în românescul Chișinău. Sediile și arhivele KGB, au fost sechestrate iar averile, imensele averi ale acestei organizații teroriste, vor fi trecute poporului.

În prezența a peste 100.000 de bărbați, tineri și bătrâni, femei, și copii, mulți din ei îmbrăcați în costume naționale, fluturau mii de drapele românești și strigau: LI-BER-TATE... Libertate... Libertate...

România a fost prima țară din toată lumea care să recunoască independența Republicii Moldova, trecând peste tratatul secret încheiat la Moscova între tovarășul Iliescu și gospodin Gorbaciov, tratat prin care, pământul sfânt și românesc al Basarabiei noastre, fusese vândut muscalilor, încă odată.

În articolul nostru apărut în cadrul acestei rubrici din luna Noiembrie 1990 în care comentam cele spuse de scriitorul rus Alexandru Soljenitin, deținătorul premiului Nobel pentru literatură, în care acesta spune răspicat că: "... Pentru a rezolva problemele economice și politice (din Rusia), este absolut necesară DIZOLVAREA UNIUNII SOVIETICE" și că: "cele patru republici asiatice și Moldova trebuie să se rupă din trupul Rusiei Sovietice, lăsând în urmă-le doar statele pur slave care să formeze Marea Rusie: Bielorusia, Ucraina și Cazahstanul". Menționam atunci că articolul lui Soljenitin a apărut în revista "Komsomolskaia Pravda" din Rusia.

Între timp, datorită eșuatei lovituri de Stat dată la 19 August 1991 de cei opt: Ghenadi Ianaev, Vice-președintele guvernului; Valentin Popov, Prim-ministru; Dimitri Iazov, Ministrul Apărării; Vladimir Krucikov, șeful KGB-ului; Boris Pugo, Ministrul de Interne; Oleg Baklonov, Președintele Consiliului Apărării Naționale; Vasili Staradubtsev și A.I. Tiziakov, au grăbit descompunerea marelui și tiranicului Imperiu Sovietic.

Ucraina, de care noi ne îndoiam în cadrul aceluiași articol menționat, că va consimți de bună voie să facă parte integrantă din noua Rusie preconizată de Soljenitin, și-a declarat la rândul ei independența. Și, colac peste pupăză, însăși Bielorusia a făcut o declarație similară. Asta, ca să nu mai vorbim de Georgia și celelalte republici ne-slave.

Mișa Gorbaciov, salvat de omul pe care-l credea cel mai înverșunat dușman, Boris Elțin, Președintele Republicii Rusia, a ieșit din această afacere un om înfrânt.

Tot Gorbaciov le spunea supușilor lui că în "vacanța" din Crimeea, a învățat o lecție, recunoscându-și slăbiciunile. Se vede însă că lecția a fost învățată numai pe jumătate. Cealaltă jumătate avea să-l învețe Boris Elțin și țările luate cu japca de Stalin, care se rup acum din "scârbanicul mădu-lar" al imperiului. Statuia starostelii Felix Ed-mundoviei Dzerzhinski, întemeietorul celei mai infame organizații CEKA, devenită în zilele noastre KGB-ul, a fost dată jos de pe soclul ei pe care s'a scris UCIGASUL. Statuile lui Lenin, au fost dărâmate în mai toate republicile ce constituiau URSS-ul, iar portretul lui a dispărut chiar de pe pereții parlamentului. Se vorbește acum că însăși mumia lui din Piața Roșie să fie ridicată.

Oficiul partidului comunist, ziarul Pravda, a fost suspendat din ordinul lui Elțin, adevărul erou al acestei "revoluții" care a avut înfrângerea sa în fața celui opt conspiratori. TAS, serviciul de știri mincinoase, a fost restructurat, iar programul de știri VREMEA, a dispărut.

În cuvântarea sa în fața parlamentului rus, Boris Elțin, după critici aduse lui Gorbaciov, spunea mai de una zi că acesta nu mai e vechiul și îndeobște cunoscutul Gorbaciov, ci un om nou, schimbat radical, un patriot adevărat, ale cărui reforme le susține din toată inima...

Se mai fac minuni și în vremea noastră, minuni, pe care până mai ieri, nici că le visasem.

România a pierdut momentul istoric, când se trebuia ieșit în stradă, când guvernul lui Ilici-Iliescu și Don Pedro Roman, trebuia măturat. Noi, totuși, așteptăm încrezători ca și această minune să se înlătuiească. Până atunci, să ne înfruntăm din coliva defunctului partid comunist și să spunem: Dumnezeu să nu-l lerte, pentru toate relele săvârșite pe întreg mapamondul.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0796-8346

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLETAȚI CU LITERE DE ȚIPAR)

☐ NOU ☐ REÎNNUIRE

NUMELE DE FAMILIE .....

PRENUMELE .....

STRADA/NUM .....

ORAȘUL .....

COD POȘTAL .....

ȚARA .....

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE:

\$ 35 ÎN SUS - ABONAMENT DE SFRIJIN-
\$ 30 PENTRU INSTITUȚII
\$ 25 TOATE ȚĂRILE